

Årsredovisning 2021

ÖSTHAMMARS
KOMMUN
- EN DEL AV ROSLAGEN

Innehållsförteckning

Organisation och övergripande kommentarer

Ordförande har ordet	4
Organisation	6
Nämnder och förtreondevalda.....	7
Översikt verksamheten	9

Förvaltningsberättelse

Den kommunala koncernen.....	12
Översikt över verksamheten.....	13
Händelser av väsentlig betydelse.....	13
Styrmodell och uppföljning av den kommunala verksamheten.....	13
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning.....	27
God ekonomisk hushållning.....	29
Balanskravsresultat	30
Förväntad utveckling	30
Personal.....	31
Driftredovining.....	39
Investeringsredovisning.....	40
Hållbarhet	41

Kommunens verksamhet

Kommunstyrelsen.....	52
Barn- och utbildningsnämnd	62
Socialnämnd	70
Bygg- och miljönämnd	78
Kultur- och fritidsnämnd	82

Resultaträkning.....	90
Balansräkning.....	91
Kassaflödesanalys.....	93
Noter.....	94

An aerial photograph of a residential neighborhood, showing a grid of streets and numerous houses. The entire image is covered with a semi-transparent red filter. The text is centered in the upper half of the image.

Organisation och övergripande kommentar

Ordförande har ordet

Ännu ett år är till ända i Östhammars kommuns historia. Ur ett makroperspektiv har det varit utmanande på många sätt. Den internationella konjunkturen har starkt påverkat Sverige och Östhammars kommun som så många år tidigare. Den världssomspännande pandemin har också den påverkat vårt land och kommunens egen verksamhet. Vårt land är mycket känsligt för internationella svängningar i ekonomin, då den största delen av varor och tjänster som produceras förr eller senare säljs på en internationell marknad genom i många fall framgångsrika exportföretag. De för Sverige gemensamma kommunala skatteintäkterna är baserade på de deklarerade inkomsterna från hela Sveriges befolkning. Vi är alltså en helt integrerad del i den stora "sammhällskroppen".

Resultatet för år 2021 är mycket bra. Vi har tillsammans lyckats generera goda tjänster och investeringar för kommuninvånarna. Dessutom presenteras i årsredovisningen ett överskott om ca 70 mnkr, vilket är 53,5 mnkr bättre än budgeterat resultat. Samtliga nämnder redovisar ett resultat i nivå med budget +/- 1 % avvikelse. Orsaken till det stora överskottet förklaras till största delen av betydligt högre skatteintäkter än budget men även de finansiella posterna visar ett överskott. "Vän av ordning" frågar ofta om det ska vara nödvändigt med överskott i den kommunala verksamheten? Svaret är obetingat ja på den frågan! Överskottet behövs för att kunna möta plötsliga förändringar i verksamheten och ekonomin. Överskottet behövs också för att finansiera investeringar. Detta bör ske i så stor omfattning som möjligt med egna resurser. Kommunens soliditet har också ökat, vilket ger ett ökat utrymme för att planera för nya investeringar. En ökande befolkning ger också förbättrade skatteintäkter, något som behövs för att möta inte minst de stora investeringsbehoven.

Pandemin har som tidigare nämnts påverkat kom-

munens egna verksamheter. Detta gäller framför allt våra medarbetare, som tvingats till olika typer av anpassningar av sin verksamhet. Inom vård-skola-omsorg dvs. kontaktyrken har ständigt nya regler om sjukdomskarens, skyddsutrustningar mm utmanat de viktiga välfärdsleveranserna. I huvudsak har vi trots detta lyckats väl med vårt gemensamma uppdrag.

Det är viktigt att förstå att de två senaste åren har varit helt annorlunda, jämfört med ett "normalår". Därför är det glädjande att vi trots detta lyckats så väl med att delvis också förbättra leveransen av de välfärdstjänster som vi finns till för. Än är det dock en bit kvar till att vi levererar tjänster med god kvalitet i allt vi gör. Vi har nu hittat bättre styrta och den nya budgetprocessen som nu tillämpas, har gett oss bättre förutsättningar för ständiga förbättringar. Detta kommer att ytterligare utvecklas i årets budgetarbete, vilket kommer att avslutas med budgetbeslutet i juni i år.

Under 2021 har arbetet fortsatt med att skapa ett väl underbyggt beslutsunderlag för de kommande VA investeringar som behövs. Detta underlag gäller framför allt Östhammars- och Öregrundsområdet som nu har nått kapacitetstaket. Jag vill understryka att vi måste ta höjd för mycket stora investeringar i såväl resultat- som balansräkning framöver. Gör vi inte det, kommer all tillväxt att behöva stoppas i denna del av kommunen.

Det finns mycket att vara stolt över i Östhammars kommuns verksamhet. Inte minst kommunens alla medarbetare och förtroendevalda är värda en eloge för allt nedlagt arbete. Utan Era kvalificerade insatser vore Östhammars kommun en betydligt sämre plats att bo och leva i.

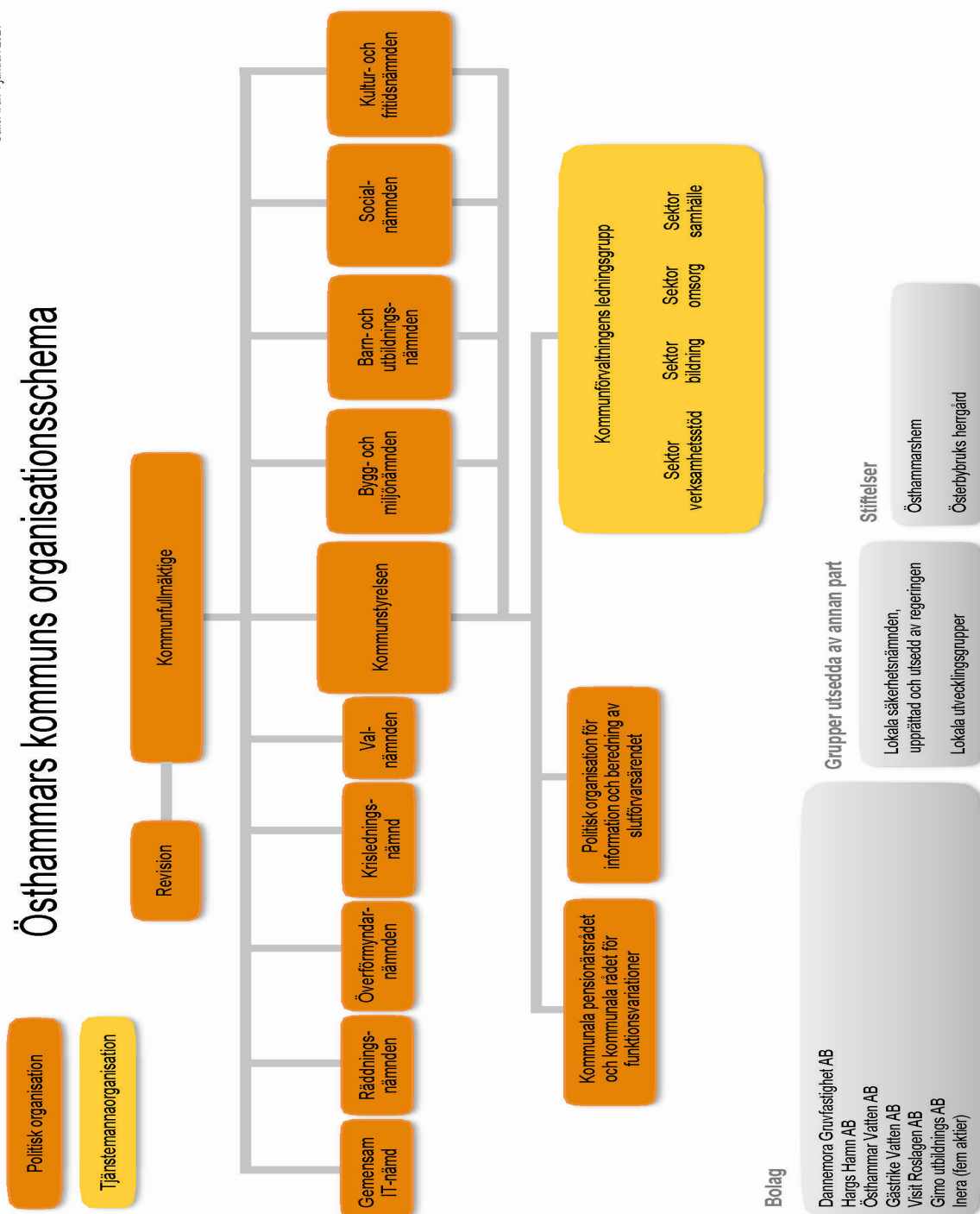
Jacob Spangenberg (C)
Ordförande i kommunstyrelsen

Organisation

Gäller från 1 januari 2021

Östhammars kommuns organisationsschema

Nämnder och förtroendevalda

Kommunfullmäktige

Roger Lamell	Ordförande	S
Lisa Landberg	1:e vice ordf.	C
Lennart Owenius	2:e vice ordf.	M
Margareta Widén-Berggren	Ledamot	S
Tomas Bendiksen	Ledamot	S
Sanne Lennström	Ledamot	S
Lisa Norén	Ledamot	S
Jonas Lennström	Ledamot	S
Anna Frisk	Ledamot	S
Kristina Woxdal-Pihl	Ledamot	S
Matts Eriksson	Ledamot	S
Mika Muhonen	Ledamot	S
Suzan Vidén	Ledamot	S
Örjan Mattsson	Ledamot	S
Ann-Charlotte Grehn	Ledamot	S
Tomas Näslund	Ledamot	S
Désirée Mattsson	Ledamot	S
Olle Olsson	Ledamot	S
Ylva Lundin	Ledamot	SD
Bo Persson	Ledamot	SD
Håkan Sjöblom	Ledamot	SD
Sirlis Persson	Ledamot	SD
Ywonne Lindgren	Ledamot	SD
Stefan Larsson	Ledamot	SD
Anna-Lena Söderblom	Ledamot	M
Pär-Olof Olsson	Ledamot	M
Jan Holmberg	Ledamot	M
Fabian Sjöberg	Ledamot	M
Christer Lindström	Ledamot	M
Allan Kruukka	Ledamot	M
Jacob Spangenberg	Ledamot	C
Bertil Alm	Ledamot	C
Inger Abrahamsson	Ledamot	C
Håkan Dannberg	Ledamot	C
Cecilia Bernsten	Ledamot	C
Josefine Nilsson	Ledamot	C
Sabina Stål	Ledamot	KD

Lena Hagman	Ledamot	KD
Madelene Alpsjö	Ledamot	KD
Lars O. Holmgren	Ledamot	BOA
Jan-Olof Ahlinder	Ledamot	BOA
Fredrik Jansson	Ledamot	BOA
Ingeborg Sevastik	Ledamot	V
Mohammad Sabur	Ledamot	V
Julia Carlström	Ledamot	L
Irmeli Bellander	Ledamot	L
Kerstin Dreborg	Ledamot	MP
Mats Olsson	Ledamot	-
Martin Wahlsten	Ledamot	-

Kommunstyrelse

Jacob Spangenberg	Ordförande	C
Margareta Widén-Berggren	1:e vice ordf.	S
Pär-Olof Olsson	2:e vice ordf.	M
Tomas Bendiksen	Ledamot	S
Roger Lamell	Ledamot	S
Lisa Norén	Ledamot	S
Bertil Alm	Ledamot	C
Lennart Owenius	Ledamot	M
Lars O. Holmgren	Ledamot	BOA
Martin Wahlsten	Ledamot	-
Ylva Lundin	Ledamot	SD

Nämndernas ordförande och vice ordförande

Barn- och utbildningsnämnden

Josefine Nilsson	Ordförande	C
Matts Eriksson	1:e vice ordf.	S
Christer Lindström	2:e vice ordf.	M

Bygg- och miljönämnden

Tomas Bendiksen	Ordförande	S
Inger Abrahamsson	1:e vice ordf.	C
Lars O Holmgren	2:e vice ordf.	BOA

Kultur- och fritidsnämnden

Jonas Lennström	Ordförande	S
Lisa Landberg	1:e vice ordf.	C
Maria Nyström	2:e vice ordf.	KD

			Kommunfullmäktigeval 2018			
				Antal röster	Procent	Mandat
Socialnämnden						
Lisa Norén	Ordförande	S	Moderaterna	2167	14,69	7
Cecilia Bernsten	1:e vice ordf.	C	Centerpartiet	2166	14,68	7
Anna-Lena Söderblom	2:e vice ordf.	M	Liberalerna	514	3,48	2
Valnämnden			Kristdemokraterna	902	6,11	3
Camilla Strandman	Ordförande	C	Arbetarepartiet-			
Mika Muhonen	1:e vice ordf.	S	Socialdemokraterna	4596	31,15	16
Lennart Owenius	2:e vice ordf.	M	Vänsterpartiet	589	3,99	2
Lokala säkerhetsnämnden			Miljöpartiet de gröna	354	2,40	1
Margareta Widén-Berggren	Ordförande	S	Sverigedemokraterna	2218	15,03	8
Lennart Owenius	Vice ordf.	M	Lokalpartiet BoA	841	5,70	3
Gemensam nämnd för Räddningstjänsten i Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner			Landsbygdspartiet			
Margareta Widén-Berggren	Ledamot	S	Oberoende	263	1,78	0
Lennart Owenius	Ledamot	M	Feministiskt initiativ	42	0,28	0
Överförmyndarnämnd för Heby, Knivsta, Tierp, Uppsala, Älvkarleby och Östhammars kommuner			Övriga partier	101	0,68	0
Christer Lindström	Ledamot	M	Totalt	14 753	100,00	49
Gemensam nämnd för IT i Heby, Knivsta, Tierp, Älvkarleby och Östhammars kommuner			Östhammars kommuns ledningsgrupp			
Anders Beckman	Ledamot	C	Peter Nyberg	kommundirektör		
			Helen Åsbrink	chef verksamhetstöd		
			Elin Dahm	chef attraktivitet		
			Lisbeth Bodén	chef bildning		
			Lina Edlund	chef omsorg		
			Ulf Andersson	chef samhälle		
			Pauliina Lundberg	hr-chef		
			Sara Ersund	ekonomichef		

Översikt verksamheten 5år

RESULTATRÄKNING KOMMUN MNKR	2017	2018	2019	2020	2021
Intäkter	350,1	317,7	315,6	337,2	313,0
Kostnader	-1 465,2	-1 489,9	-1 514,9	-1 558,5	-1575,0
Avskrivningar	-59,8	-62,2	-63,8	-80,2	-73,8
Verksamhetens nettokostnader	-1 175,0	-1 234,3	-1 263,0	-1 301,4	-1 335,8
Skatteintäkter och generella statsbidrag	1 197,8	1 234,2	1 271,7	1 333,1	1 404,6
Verksamhetens resultat	22,9	-0,1	8,6	31,7	68,8
Årets resultat	23,5	1,1	11,2	32,6	69,3
NETTOINVESTERINGAR MNKR	122,3	136,4	122,8	132,2	117,2
BALANSRÄKNING KOMMUN MNKR					
Tillgångar	1 506,3	1 486,6	1 498,9	1 616,7	1 734,8
Eget kapital	734,7	735,8	747,0	779,6	848,9
Skulder och avsättningar	771,6	750,9	751,9	837,2	886,0
NYCKELTAL					
Resultatets andel av skatteintäkter kommunen	2,0%	0,1%	0,9%	2,4%	4,9%
Soliditet kommunen	49%	49%	50 %	48%	49%
Soliditet inkl. pensionsförpliktelser kommunen	18%	19%	20%	22%	25%
Utdebitering kommunalskatt (kr)	21,69	21,69	21,69	21,69	21,69
Tillgångar kommunen (kr/inv.)	68 697	67 428	67 365	72 659	77 573
Eget kapital kommunen (kr/inv.)	33 506	33 371	33 572	35 035	37 958
Antal tillsvidareanställda kommunen	1 770	1 772	1 765	1 744	1 767
Soliditet inkl. pensionförpliktelser koncernen	64%	64%	63%	63%	62%
Tillgångar koncern (kr/inv.)	115 171	115 444	114 822	124 526	132 052
Eget kapital koncernen (kr/inv.)	40 936	41 845	42 748	46 070	50 219
Resultat koncernen mnkr	44,8	21,9	28,3	71,7	98,2
Antal invånare 12-31	21 927	22 048	22 250	22 251	22 364

Förvaltningsberättelse

I årsredovisningen redogörs för hur Östhammars kommuns verksamhet har utvecklats under året och hur de mål fullmäktige satt upp för verksamheten har uppfyllts. Årsredovisningens delar ska upprättas som en helhet och ge en rättvisande bild av kommunens resultat och dess ekonomiska ställning. En redogörelse för kommunens finansiella utveckling görs. Det är kommunstyrelsen som är ansvarig för årsredovisningen.

Ett grundläggande syfte med årsredovisningen är att utgöra grund för kommunfullmäktiges ansvarsprövning av kommunstyrelsen. Årsredovisningen ska lämnas till fullmäktige senast den 15 april året efter det år som redovisningen avser.

Årsredovisningen består av

- En förvaltningsberättelse
- En driftredovisning
- En investeringsredovisning
- En resultaträkning
- En balansräkning
- En kassaflödesanalys

Förvaltningsberättelsen innehåller en översikt över utvecklingen av kommunens verksamhet. En utvärdering av om målen och riktlinjerna i kommunfullmäktiges beslutade budget har uppnåtts och följts. I förvaltningsberättelsen lämnas information om kommunens ekonomi utöver det som framgår av resultat och balansräkning, händelser som är av väsentlig betydelse för kommunen och som inträffat under året, en redogörelse för kommunens framtida utveckling, en redogörelse av kommunens anställda samt annan information som är väsentlig för fullmäktiges styrning och uppföljning av verksamheten.

DEN KOMMUNALA KONCERNEN

Koncernen Östhammars kommun består, förutom av kommunen, av bolagen Östhammar vatten AB, Dannemora gruvfastighet AB och Hargs hamn AB. Östhammarshem är en stiftelse och ägs formellt inte av kommunen men då kommunen borgar för stiftelsen lån har kommunen ett avgörande inflytande. Kommunen har under året deltagit i en nyemission i Hargs hamn och i samband med denna minskat sin ägarandel i bolaget till 79 procent.

Omsättningen för bolagen i koncernen, exkl kommunen, uppgick under året till 276 (278) mnkr. Årets resultat för bolagen, exkl kommunen, uppgår till 29 mnkr. Bland bolagen utmärker sig Hargs hamn AB med en omsättningsökning på 25 procent. Men eftersom kommunens ägarandel i bolaget minskat under året blir påverkan på kommunkoncernen oförändrad. Övriga bolag har en omsättning på samma nivå som 2020.

Under perioden har Östhammarshem tvingats senarelägga planerat underhåll för att undvika smitta. Man har också påbörjat ett samarbete med kommu-

nen för att bättre fånga upp verksamhetens önskemål vid ombyggnation av äldreboenden. Ett nytt driftsystem för hantering av sina fastigheter har tagits i drift. Huvudkontoret har flyttat. Detta skapar möjligheter för nya bostäder i det gamla kontoret. Ombyggnad av bostäder på Albrektsgatan i Östhammar har påbörjats under året.

Hargs Hamn AB hade 195 (169) anlöpande fartyg under året. Man hanterade 640 000 ton gods mot 506 000 ton 2020. Ökningen beror på att mer bränsle och vägsalt hanterades i hamnen. Farledsfördjupningen är slutförd. Bolaget har också slutfört upphandlingen av entreprenaden för en ny 200 meter lång kaj. En ny differentierad hamntaxa har införts som ger fartyg som drivs med miljövänlig diesel lägre avgift.

För Östhammar vatten har arbetet med vattenledning till Österbybruk och Alunda slutförts under året, men inkopplingen till ledningsnätet sker under 2022. Bolaget har deltagit i forskningsstudien Crush covid inom Uppsala län.

KONCERNEN ÖSTHAMMARS KOMMUN MNKR	2017	2018	2019	2020	2021
Bruttoomsättning	1 574	1 622	1 681	1 679	1 721
Balansomslutning	2 525	2 545	2 555	2 771	2 953
Resultat					
Östhammars kommun	23,5	1,1	11,2	32,6	69,3
Östhammarshem	13,4	15,5	7,4	24,5	16,6
Hargs hamn AB	0,0	0,0	0,0	6,2	7,3
Dannemora gruvfastighet AB	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Östhammar vatten AB	-2,0	0,0	-1,7	1,9	0,0
Elimineringar	2,1	4,9	11,4	-10,4	5,1
SUMMA	36,9	21,5	28,3	71,7	98,3

ÖVERSIKT ÖVER VERKSAMHETENS UTVECKLING

Under 2021 fick Östhammar 113 nya kommuninvånare. Antalet elever i grundskolan är 2 401 vilket är oförändrat mot 2020. Inom vård och omsorg har andelen beviljade hemtjänsttimmar ökat med drygt 20 procent till 196 000 timmar under året. Samtidigt gjorde Östhammars kommun 2021 sitt största överskott någonsin både för kommunen och koncernen. De senaste åren har kommunen och koncernen genomfört relativt stora investeringar som till stor del kunnat genomföras med egna medel. Både för kommunen och för koncernen har soliditeten legat still eller bara rört sig någon enstaka procentenhet. Årets lönervidering gav en löneökning på i genomsnitt 2,3 procent för kommunens anställda. Övriga väsentliga nyckeltal framgår av tabellen ”översikt verksamheten 5 år på sidan nio.

HÄNDELSER AV VÄSENTLIG BETYDELSE

Beslut är fattat om att bygga en ny förskola i Alunda. I Österbybruk påbörjades byggandet av den nya förskolan Mineralen under slutet av året. Frösåkersskolan har blivit en 4-9 skola då elever flyttats dit från andra skolor. Vuxenutbildningen har startat en ny yrkesutbildning, Installationselektriker. Pandemin till trots har antalet behöriga elever till gymnasiet yrkesprogram ökat. Däremot har vissa elever på gymnasiet inte nått kunskapsmålet och kommer behöva längre tid för att ta gymnasieexamen.

Socialnämnden har under året beslutat om ”Trygg och hållbar äldreomsorg i Östhammar”. Detta innebär en omställning och förändrad tillämpning av de intentioner som finns i kommunens äldreplan. Målet med omställningen är en äldreomsorg med fokus på kvalitet för den äldre med rätt insatser, i rätt tid och i rätt omfattning. Under året har de särskilda boendena på Edsvägen och Parkvägen ställts om till enbart demensboenden. På Albrektsgatan har lägenheter för

personer med LSS- beslut inrättats.

Bygg- och miljönämnden påverkan av pandemin är en betydande ökning av antalet ärenden för bygglovsverksamheten och kartverksamheten. Miljöenheten har givits nya nya uppdrag kopplat till bl a trängsel-tillsyn.

Kultur och fritidsnämnden har fortsatt tvingats att hålla en stor del av fritidslokalerna stängda, såsom simhallar och gym. Få evenemang har kunnat genomföras som planerat.

Kommunen har under året deltagit i den nyemission som genomförts i Hargs hamn AB. Nyemissionen har inneburit att fler ägare har tillkommit och kommunens ägarandel har minskat till 79 %. Vattenledningen som byggts för att trygga färskvattenförsörjningen i Österbybruk och Alunda är färdigbyggd men inkopplingen har blivit försenad och kommer göras under våren 2022.

Regeringen fattade i december månad beslut om tillåtlighet för utbyggnaden av SFR, vilket innebär att prövningen kan gå vidare och arbetet med utbyggnaden starta inom en 3-års-period om beslut inte överklagas. I januari beslutade regeringen att en anläggning för slutförvar av använt kärnbränsle ska byggas vid Forsmarks kraftverk.

STYRMODELL OCH UPPFÖLJNING AV DEN KOMMUNALA VERKSAMHETEN

Styrmodell

Kommunfullmäktige har antagit en gemensam styrmodell för Östhammars kommun. Modellen finns beskriven i dokumentet ”Styrmodell för Östhammars kommun”. Här beskrivs övergripande hur kommunen leds och styrs, hur arbetet planeras och följs upp samt hur insatser och ansvar fördelas mellan förtroendevalda politiker och förvaltningsorganisationen.

Utveckling av verksamheten

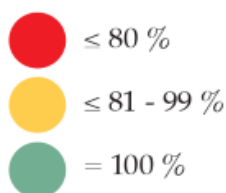
Kommunfullmäktige har med utgångspunkt i Vision 2020 beslutat om fyra strategiska inriktningsområden som ska vara vägledande för all verksamhet i kommunen.

STRATEGISKA INRIKTNINGSOMRÅDEN

1. En attraktiv och växande kommun
2. En hållbar kommun
3. En lärande kommun
4. En öppen kommun

Vi följer årligen utvecklingen genom tolv styrtal, benämnda S1-S12, som är relevanta för vad vi vill uppnå, jämförbara med andra kommuner och som huvudsakligen mäts av andra. Till varje styrtal finns ett diagram som visar styrtalens historiska utveckling, årets måltal och utfall samt en färgad

cirkel med en riktningspil. Pilens riktning anger om utfallet är bättre, på samma nivå eller sämre än föregående år och cirkelns färg visar utfall i relation till måltal där grönt indikerar uppnått, gult indikerar delvis uppnått och rött indikerar ej uppnått.

SAMMANFATTNING MÅLUPPFYLLSELSE

I rapporten rapporterar, följer vi upp och analyserar. Detta görs för samtliga styrtal och för samtliga strategiska inriktningsområden. Verksamhetsåret 2021 har präglats av coronapandemin både avseende ekonomi och verksamhet.

Östhammars kommun har flyttat fram sina positioner på flera områden, men även försämrat resultatet på något område. Sammantaget har det gjorts en god prestation utan att nå den ambitionsnivå som kommunfullmäktige satt upp. Den sammanvägda analysen är således flera goda prestationer och resultat men att ambitionen som helhet inte uppnås.

EN ATTRAKTIV OCH VÄXANDE KOMMUN

- Där människor vill bo och stanna kvar, dit besökare vill och där företagandet växer
- Där bostadsbyggandet och befolkningen ökar
- Vi skapar intryck och avtryck i konkurrens, vi upplever utveckling och satsning på arbetsmarknad, kommunikation, kultur- och fritidsutbud

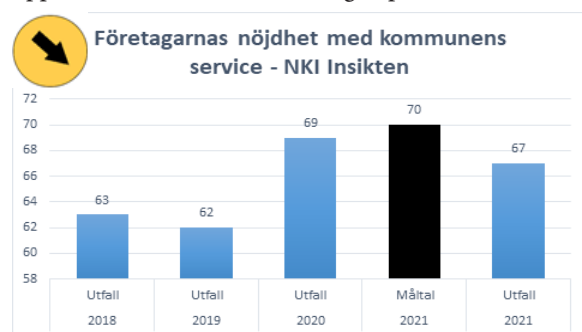
S1 Företagarnas nöjdhet med kommunens service

Måltalet är ej uppnått. Det är ännu (24/1 22) för

tidigt att säkert säga vad årsresultatet för det aggregerade NKI-värdet blir. Men det står iallafall helt klart att våra företagskunder är mindre nöjda på en övergripande nivå än de var 2020. Just nu pekar resultatet på ett NKI (företagskunder) på 67, vilket är två enheter lägre än motsvarande värde föregående år. Även antalet svar har minskat kraftigt i förhållande till föregående år, vilket i sin tur lett till att flera myndighetsområden inte fått något statistiskt säkerställt NKI-värde överhuvudtaget.

Men det finns glädjeämnen också:

NKI-värdet för vår bygglovsverksamhet fortsätter uppåt. Detta trots att belastningen på verksamheten

Värdet består av ett index där ett högre värde är bättre. Utfallet för 2021 baserar sig på tillgänglig data för januari – november.

varit kraftigare än någonsin, till följd av pandemin. Företagskunderna gav bygglovsverksamheten ett NKI på 75 under 2021, vilket är en historiskt hög nivå och fjärde året i rad som bygglovsenheten höjer sitt NKI.

Det är också positivt att konstatera att NKI för helheten (dvs både privat- och företagskunder) ligger kvar på 72, vilket ändå är ett hyggligt högt värde. Här påverkar den - av kunderna uppskattade - bygglovshandläggningen resultatet påtagligt eftersom dessa ärenden dominerar till antalet och därför får ett stort genomslag.

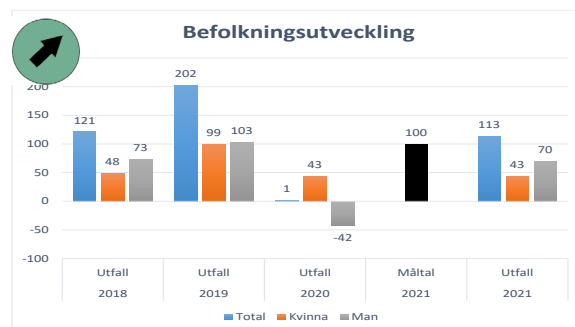
Avslutningsvis ska tilläggas att NKI-värdena som kommenterats ovan avseende 2021 är preliminära. Den officiella statistiken för 2021 presenteras i april 2022.

S2 Befolkningsutveckling, nettoökning av befolkningen.

Måtalet är uppnått. Folkmängden och nettoökningen av befolkningen är effekten av nettot av hur många som föds respektive dör i den befintliga befolkningen, samt nettot av inflyttning respektive utflyttning.

Sedan inledningen av 2010-talet har antalet inflyttningar överstigit antalet utflyttningar. Det har varit avgörande för en positiv befolkningsutveckling sedan dess.

Under 2020 steg antalet utflyttningar utan att inflyttningarna ökade. Samtidigt steg även antalet personer som avled. Sammantaget bidrog detta till att nettot på totalen under 2020 blev noll (eg + 1).

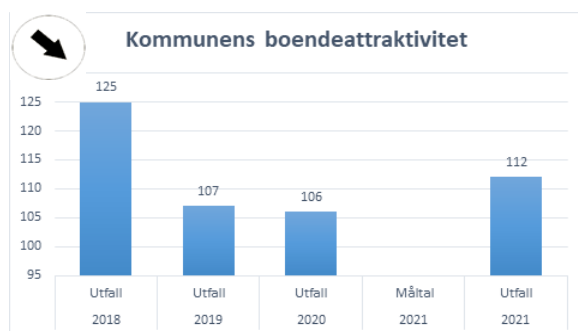
Befolkningsökning under tidsperioden 2018 – 2021.

Vi kommer behöva vänja oss vid stigande dödstal, eftersom vi har en demografisk struktur i kommunen som naturligen ger den effekten. Vårt bästa sätt att möta detta är genom ökad aktivitetsnivå, ökad bostadsproduktion och därmed

en stärkt inflyttning till kommunen. Måtalet är att befolkningen ska öka med 100 netto/år och utfallet för 2021 stannade på 113. Denna utveckling ska ses mot bakgrund av att - även om trycket på nya bygglov varit stort - så är känslan ändå att det inte färdigställts så många nya bostäder som tidigare år. Vi har också skäl att anta att vi under kommande femårsperiod kommer kunna vänja oss vid en tydligt högre bostadsproduktion, vilket talar för att förutsättningar finns att nettobefolkningsökningen kommer vara fortsatt positiv och till och med stigande.

S3 Kommunens boendeattraktivitet

Måtalet är ej uppnått. 2020 nådde kommunen plats 105 och 2021 föll man i ranking till plats 112 (av sammanlagt 290 kommuner. Poängssystemet har ändrats under året varför det tidigare satta poängmålet (måtalet), 140, blir irrelevant och måluppfyllelse inte går att utvärdera utifrån utfall i relation till måltal. Framgent kommer rankingposition istället att målsättas.

Ranking bland totalt 290 kommuner där en lägre placering är bättre.

Inom områdena socialt och hälsa rankas Östhammar högt. Detta gäller även inom områden som agenda 2030, arbetsmarknad och trygghet,

medan kommunal ekonomi och äldreomsorg hamnar lite lägre.

I den sammanställning av statistik på trygghetsområdet, som gjorts av SKR och MSB, rankas vi fortsatt i topp i regionen, trots att vi har tappat 11 placeringar sedan föregående mätning och nu är på plats 57 av landets 290 kommuner.

EN ATTRAKTIV OCH VÄXANDE KOMMUN

Det strategiska inriktningsområdet mäts utifrån företagarnas nöjdhet, befolkningsutvecklingen samt boendeattraktivitet. Kommunstyrelsen konstaterar att vi inte riktigt når måtalet. Vi sjunker från ranking 105 till ranking 112, för boendeattraktivitet. När det gäller befolkningsökningen så har den varit större än föregående år och vi når måtalet. Avseende företagarnas nöjdhet med kommunens service konstaterar kommunstyrelsen att resultatet är något sämre än föregående år. Dock konstateras att bygglovsverksamheten får bättre siffror för tredje året i rad.

Kommunstyrelsen konstaterar att trots förbättringar i resultatet, så kommer det strategiska inriktningsområdet ej att uppnås.

EN HÅLLBAR KOMMUN

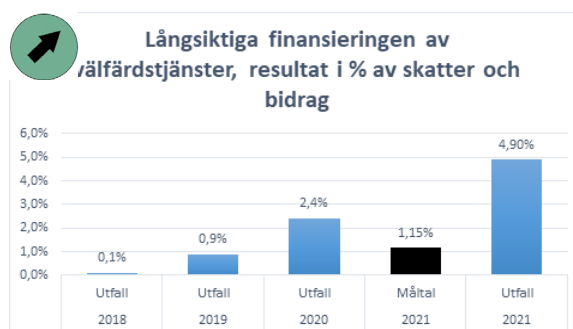
Där vi finner lösningar för tillväxt, där exploatera och bevara växer tillsammans.

- Där människor är sedda, inkluderande och engagerade, hälsa och välmående, balanserad demografi, mångfald och alla människors lika värde
- Där äldre och funktionsvarierade ges trygghet, service och värdighet för ett gott liv
- Där vi har ett effektivt resursutnyttjande, ej skadar miljön, är långsiktiga och tar ansvar för kommande generationer

S4 Långsiktig finansiering av välfärdstjänster

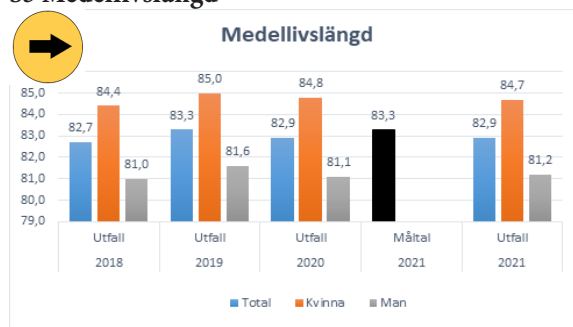
Måtalet är uppnått.

Kommunens långsiktiga resultatmål, enligt policyn för god ekonomisk hushållning, är att resultatet ska uppgå till minst 2 % av skatter och generella bidrag, för att över tid kunna finansiera större delen av en normal investeringsnivå. Det bidrar till kommunens kort- och långsiktiga finansiella handlingsutrymme, i form av bibehållen likviditet och soliditet. För helåret redovisar kommunen ett resultat om 69,3 mkr, vilket motsvarar 4,9%. Målet om resultatöverskott om minst 2 % uppfylls med god marginal 2021. Överskottet, som delvis varit känt under året, beror huvudsakligen på ökade skatteintäkter och generella bidrag samt en positiv förflyttning vad gäller ekonomi hos alla nämnder. De nämnder som tidigare under året har rapporterat preliminärt underskott har landat detta till mindre underskott eller budget i balans och de nämnder som prognostiserat budget i balans visar visst överskott.

Ekonomiskt resultat som en procentsats av skatteintäkter och generella statsbidrag.

S5 Medellivslängd

Värdet är ett genomsnitt av medellivslängd kvinna och medellivslängd man.

Måtalet är ej uppnått.

Medellivslängden har under lång tid stadigt ökat i Sverige, för både kvinnor och män. Naturligtvis har pandemin gett negativa effekter på medellivslängden under 2019 respektive 2020 om man tittar på hela rikets population. Men nedgången har inte varit så stor att de två pandemiåren slagit igenom markant i Östhammars kommun, för det femårssnitt som utfallssiffran avser (2017-2021). Skillnaden i medellivslängd mellan män, 81,2 (81,1) och kvinnor, 84,7 (84,8) kvarstår. Utfallssiffran inom parentes avser medellivslängd

snitt 2016-2020.

Flertalet av kommunens nämnder arbetar inom områden som, antingen mer direkt, eller långsiktigt och indirekt, syftar till att höja invånarnas medellivslängd. Det kan handla om insatser i syfte att förebygga olyckor eller andra hälsovådliga händelser, till exempel suicidprevention, miljö- och hälsoskyddsmyndighetsutövning, serveringstillstånd, skötsel och underhåll av vägar, gång- och cykelvägar samt tillhörande belysning. Men naturligtvis också mer individnära insatser som utförs inom sektor Omsorgs verksamhetsområde genom hemtjänst, särskilda boenden, träffpunkter, boendestöd och mycket annat.

Inom individ och familjeomsorgs verksamhetsområde har man genomfört ett arbete med suicidprevention för unga. Insatser görs också för att barn inte ska behöva bevittna våld och hamna i psykisk ohälsa och insatsen Trappan erbjuds inom öppenvården för att låta barn och unga bearbeta upplevelser av våld. Öppenvården erbjuder även missbruksvård i egen regi och utreder och beviljar vård externt där detta bedöms vara en lämplig insats. Beslut om tvångsvård enligt LVM (Lagen om vård av missbrukare) kan fattas för att rädda liv. Beslut kan även fattas enligt LVU (Lagen om vård av unga) för att häva ett destruktivt beteende eller för att bryta en dålig omsorg.

En viktig parameter, som kraftigt korrelerar med livslängd, är utbildningsnivå. Här har Barn- och utbildningsnämnden ett särskilt ansvar. Faktum är att skillnader i utbildningsnivå har större påverkan på medellivslängd än skillnaden mellan män och kvinnor.

Under de gångna åren har kommunens nämnder, genom förvaltningen, arbetat med en del speci-

fika insatser för att upprätthålla goda levnadsvillkor. Pandemin har tvingat verksamheter att ställa om och arbeta under starkt förändrade förutsättningar.

Bland de arbetsinsatser som utförts kan nämnas:

- Ett särskilt utrustningsbidrag avsattes till äldreföreningar, 100 tkr från Folkhälsoforum. Bidrag har lämnats för bland annat inköp av gångstavar och mobilt tält för att möjliggöra uteaktiviteter.
- Föreläsningen ”Hälsogåtan” av och med Anders Wallensten har hållits, med frågor som ”Hur lever de med högst medellivslängd i Sverige och världen?”
- Ett avtal har tecknats med Actimate, i syfte att genomföra Ortskampen en gång per år. Här tävlar invånarna ortsvis genom att samla poäng utifrån genomförd fysisk aktivitet.
- Pensionärer har erbjudits genomgång av kommunens utegym för att kunna börja- eller upprätthålla träning, med låg smittorisk.

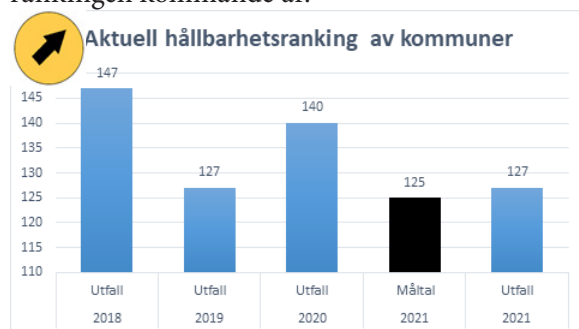
S6 Aktuell hållbarhets ranking

Måtalet är ej uppnått. Årets resultat i Aktuell Hållbarhet visar en tydlig förbättring för Östhammars kommun. Vi går från plats 140 till 127 i rankingen men målet på 125 nås inte riktigt. Rankningen baseras på två delar; a) Aktuell Hållbarhets egen kommunenkät där flera verksamheter i kommunen beskriver hur de arbetar med utvalda hållbarhetsfrågor, samt b) data från 11 källor dit kommunerna rapporterar in årligen eller som samlas in på annat sätt från statlig nivå. Detta innefattar bland annat statistik från Naturvårdsverket, Vattenmyndigheten, SCB, Kolada och Avfall Sverige.

Inom fem områden är det särskilt tydligt att Östhammars kommun kan ha möjlighet att utveckla sitt arbete för att stiga i rankingen till nästa år:

1. Avfallshantering - i kommunala verksamheter samt förbättrad service för våra invånare.
2. Dagvatten - strategier, planer och förebyggande arbete kopplat till vattenkvalitet, översvämningar och torka.
3. Cirkulär ekonomi - i de kommunala verksamheterna t.ex. vid byggprojekt samt underlätta för våra företagare att arbeta med cirkulära system när det gäller resurser och avfall.
4. Kemikaliehantering - inventering och handlingsplan för de kommunala verksamheterna.
5. Hållbarhetskrav på ekonomiska placeringar.

Ovanstående områden finns representerade i den enkät kommunen svarar på men också i den statistik som samlas in från externa datakällor. Genom större eller mindre insatser inom dessa fem områden under 2022 och framåt, kan Östhammars kommun utveckla sitt hållbarhetsarbete och möjlighet att påverka resultatet i rankingen kommande år.

Ranking bland totalt 290 kommuner där en lägre placering är bättre.

Det finns ett par områden där Östhammars kommun kan ha svårare att stärka arbetet och där det krävs stora insatser för en mindre kommun att utveckla sitt hållbarhetsarbete. Ett sådant område är koldioxidbudget, som kräver en hel del analys och implementering för att fungera. Här bedöms Östhammars kommun ha svårare att göra en snabb förbättring.

Östhammars kommun ligger på samma nivå eller har förbättrat sig inom några områden som omfattas av rankingen. Ett fortsatt aktivt arbete inom dessa områden behövs av kommunen för att hålla kursen mot styrtalet och inte tappa. Det gäller samverkansprojekt inom klimat och energi, minskade koldioxidutsläpp från samhällsbetalda transporter och kommunens fordonsflotta, livsmedelsstrategi, naturvård och friluftsliv samt medborgarnas bedömning av kommunens miljöarbete.

Det genomförda arbetet tillsammans med Gästrikens vatten AB med att ta fram en kommunal vattenförsörjningsplan och det pågående arbetet med att ta fram en VA-plan bedöms ha påverkat rankingen i positiv riktning. Detsamma gäller kommunens övriga arbete med dricksvatten samt förbättrad vattenkvalitet i våra sjöar, vattendrag och kust. Att fortsätta prioriteringen av vattenfrågor i ett brett perspektiv är viktigt för styrtalets uppfyllnad.

EN HÅLLBAR KOMMUN

Det strategiska inriktningsområdet mäts utifrån ekonomiskt resultat, medellivslängd samt Aktuell hållbarhetsranking av kommuner. Såväl 2020 som 2021 har varit ekonomiskt svårprognosticerade år. Dels för att vi har en pågående pandemi, dels för att staten genomfört ett stort antal ändringsbudgetar och dels att det varit svårt att överblicka pandemins konsekvenser på vår egen organisation samt den totala ekonomins utveckling.

Kommunstyrelsen konstaterar att det ekonomiska målet uppfylls även 2021, dock finns det i resultatet orostecken, att verksamhetens kostnader ökar snabbare än våra intäkter av skatter och bidrag. Dessutom finns i dag stora osäkerheter avseende inflationsutveckling och ränteläge, ett osäkert säkerhetspolitiskt läge samt att vi inom en 10-årsperiod troligen behöver göra stora investeringar i infrastruktur, investeringar som påverkar våra kommande driftsbudgetar. Rationaliseringar, prioriteringar och effektiviseringar kommer även fortsättningsvis att behövas.

I den senaste hållbarhetsrankingen når vi nästan ända fram och gör ett bättre resultat än föregående år. I rapporten finns utpekade områden där vi kan flytta fram våra positioner avsevärt, avfallshantering, dagvattenhantering, cirkulär ekonomi etc. Avseende social hållbarhet där vi mäter medellivslängden konstaterar kommunstyrelsen att många bra aktiviteter görs inom såväl folkhälsoområdet som våra stödjande funktioner inom samtliga nämndsområden.

Kommunstyrelsen bedömer att det strategiska inriktningsområdet inte helt uppnås.

EN LÄRANDE KOMMUN

- Där alla ges förutsättningar för framtiden
- Där skola, akademi och näringsliv möts i nätverk
- Där den kommunala organisationen, förtroendevalda och medarbetare utvecklas med samtidens krav, behov och utmaningar genom anpassningsbarhet och förändring

S7 Andel elever som tagit gymnasieexamen inom fyra år.

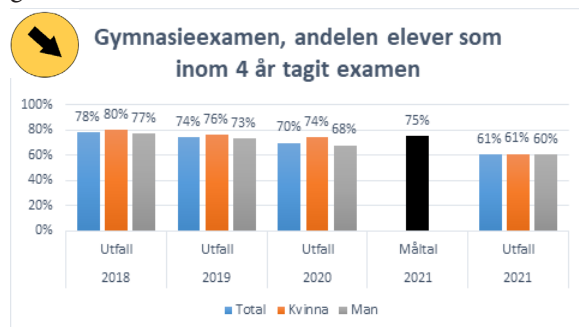
Måtalet är ej uppnått. Andelen elever som började på gymnasium i kommunal regi i kommunen för 4 år sedan med examen inom 4 år, inklusive elever på introduktionsprogrammen, har minskat till 60,6% (riket 69,7%). Genomströmningen inom 4 år för elever på nationella program var totalt 88% (riket 82,6%), på yrkesprogrammen 89,3% (riket 79%) och på de högskoleförberedande programmen 89,7% (riket 84,8%).

Resultatet kan bero på flera olika faktorer men främst beror det på att den distansundervisning som gymnasieskolan fått anpassa sig till under pandemin har varit utmanande för både skolan och eleverna. De senaste ett och ett halvt årets fjärr- och distansstudier har inte skapat bra förutsättningar för en del av eleverna på skolan. En utmaning har varit att hålla kvar motivation hos elever och anpassa undervisningen efter elevernas förutsättningar och behov på distans.

Grundskolans resultat har förbättrats de senaste åren men resultatet av de tidigare åren ser vi nu i gymnasieskolan. De elever som slutade år 9 för fyra år hade helt andra resultat än i dag, vilket naturligtvis påverkar genomströmningen.

Effekten av att fler klarar grundskolan nu kommer vi förhoppningsvis se när det är dags för dessa elever att ta examen.

Socioekonomiska faktorer har stor betydelse för elevers skolresultat. Elever vars föräldrar har eftergymnasial utbildning var läsåret 2020/21 totalt 37% (riket 55%) och andelen elever med utländsk bakgrund var 20% (riket 28%). Det kompensatoriska uppdraget har utmanats när undervisningen har bedrivits delvis via fjärr- och distans och vi ser en risk att genomströmningen tar längre tid då elever med svag studiebakgrund inte lyckats fullfölja sin utbildning eller behöver längre tid för att genomföra den. Om fler studenter som har svag studiebakgrund i familjen tar sig igenom en utbildning, kan den sociala rörligheten mellan generationer öka.

AGymnasieelever med examen inom 4 år, kommunala skolor, andel (%).

Elever som byter utbildning, gör studieuppehåll eller börjar på ett introduktionsprogram kan behöva ett fjärde eller femte studieår för att slutföra ett nationellt program i gymnasieskolan. Därutöver finns det elever som behöver längre tid på sig att slutföra gymnasieutbildningen av andra orsaker samt elever som avbryter sina

studier. En orsak till en lägre genomströmning i kommunen är att gymnasieskolan har en hög andel elever som påbörjar gymnasiet på ett av IM-programmen.

Genomströmningen påverkas även av program- och skolbyten. Andelen elever som startat och slutfört utbildningen inom samma program var 46,7% (riket 65,2%). Det har blivit vanligare att programbyte eller avbrott sker sent under läsåret vilket innebär att elever har behov av att börja om i årskurs 1 efter ett programbyte, vilket i sin tur påverkar genomströmningen i gymnasieskolan. Andra orsaker till programbyte kan vara att förväntningarna på programmet och skolan inte uppfylls eller att resan till den valda skolan är för lång. En sak för att eventuellt minska programbyte skulle vara en tydligare vägledning och information.

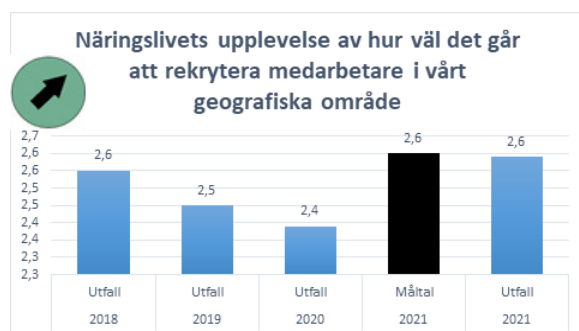
Med tanke på utbildningsskulden har gymnasieskolan vidtagit en hel del åtgärder (utöver rullande schema vid fjärr- och distansundervisning) under året. Bland annat har elevhälsan fått ett förstärkt operativt uppdrag, elever med behov av stöd har haft undervisning på plats, likaså elever på IM-programmen och elever som behöver utföra praktiska moment, examinationer m.m. Gymnasieskolan erbjöd även eleverna sommarskola (frivillig lovskola på gymnasiet).

S8 Näringslivets upplevelse av hur väl det går att rekrytera medarbetare i vårt geografiska område

Måltalet är uppnått. Årets utfall landade på 2,6, på en 6-gradig skala, där 4 anses vara bra medan 6 är utmärkt.

Företagarna i Östhammars kommun skattar

förutsättningarna att få tag i arbetskraft med relevant kompetens lägre än genomsnittet i Sverige. Detta säger i alla fall Svenskt Näringslivs företagsklimatenkät som besvarats av 50-60 företag i Östhammars kommun.

Näringslivets bedömning på en skala 1 – 6 där ett högre värde är bättre.

Utvecklingen är visserligen positiv i relation till föregående år men gapet mellan vad företagen i Östhammars kommun svarar och vad företagen generellt i Sverige svarar är fortfarande stort. Detsamma gäller gapet till politikernas uppfattning i samma fråga.

Rekryteringsbehovet har inom vissa branscher gått ner när pandemin slagit till. På andra områden har branscher gynnats och där kan rekryteringsbehovet ha ökat.

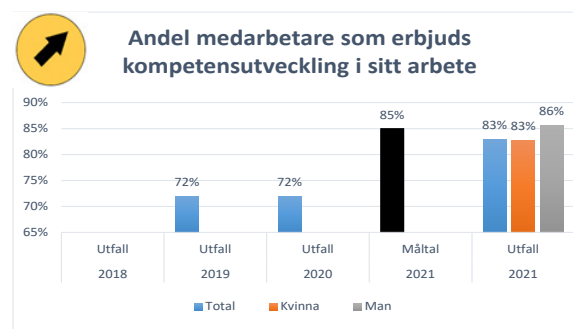
Ett regionalt kompetensförsörjningsnätverk finns som utöver att arbeta på bred front även arbetar med enskilda frågor såsom kommande gruvdrift i Dannemora och slutförvaret i Forsmark. Båda dessa har framgent behov av god kompetensförsörjning.

Närmsta högre utbildningssäte finns i Uppsala, Stockholm och Gävle varför förbindelserna

behöver stärkas för att underlätta pendling. Utöver det bör vi satsa på att synas tillsammans med det lokala näringslivet, för att marknadsföra Östhammars kommun som en plats att bo, leva och verka i. Det är ett långsiktigt arbete som inte ger några effekter på kort sikt.

S9 Andel medarbetare som erbjuds kompetensutveckling i sitt arbete

Måltalet är ej uppnått. Den egna organisationens lärande mäts genom en enkät med frågeställningar om lärande och kompetensutveckling till medarbetare. Årets mätning har visat att 83 % av medarbetarna anger att de lärt sig nya saker i sitt arbete under gångna året. Skillnaden mellan kvinnor och män är relativt liten.

Andelen anställda som upplever att de utvecklats i jobbet under det senaste året

Förändringen i jämförelse med föregående år (72 %) är stor och kan till viss del antas bero på att upplevelsen av att kompetensutveckla sig genom digitala utbildningar förbättrats i förhållande i föregående år. Men upplevelsen kan också bero på att många, delvis på grund av pandemin och dess begränsningar, faktiskt lärt sig både nya arbetssätt och tagit än mer vara på chansen att lära sig av kollegor. Från och med 2021 mäter vi kollegialt lärande med en egen fråga för att ännu bättre följa den utvecklingen.

Måtalet är dock inte uppnått och vi behöver fortsätta arbeta med att synliggöra och förstärka lärande i vardagen samt stärka kollegiala utbytningsmöjligheter som källa till kompetensutveckling. Under 2021 har kommunens chefsdialog använts som arena för chefers kollegiala lärande. Under 2022 behöver vi fortsätta utveckla kollegialt lärande med både chefer och medarbetare.

EN LÄRANDE KOMMUN

Kommunstyrelsen konstaterar att det varit ett komplext år för lärandet. Året har innehållit såväl stora omställningar som ett explosionsartat lärande om digitalisering. Resultaten i gymnasieskolan går ner något och ligger något över eller i paritet med riket. Särskilt svårt har det varit för nyanlända med bristande språk och/eller förkunskaper. Fler än tidigare behöver längre tid för att klara sina gymnasiestudier. För näringslivet fortsätter den svåra rekryteringssituationen. De större företagen behöver högutbildad arbetskraft medan de små och medelstora företagen behöver yrkesutbildad personal med spetskompetens. Kommunorganisationens eget lärande ligger på samma nivå som föregående år. Att vi inte förbättrat oss kan förklaras av att många utbildningar ställdes in under perioden mars-september, innan omställningar till digitala utbildningar kom igång. Kommunstyrelsen konstaterar att målet inte nåtts för innevarande år.

EN ÖPPEN KOMMUN

- Där vi uppfattas som transparenta, inkluderande, inbjudande, lyssnande och tillgängliga
- Där medborgare och företagare känner delaktighet samt möjlighet till påverkan och inflytande. En kommun och organisation som är demokratisk, inbjudande, lyssnande och nyfiken
- Vi omfamnar olikheter och tar tillvara olika perspektiv

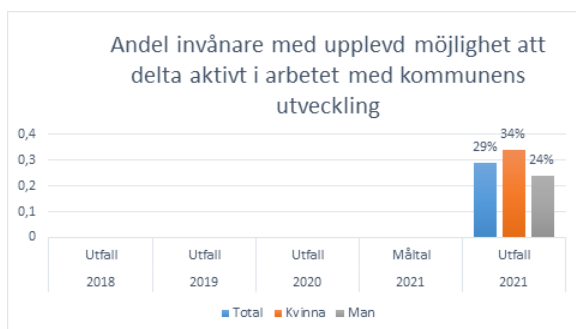
S10 Invånare som upplever att de har inflytande

Ny mätmetod. Saknar därför måltal. I kommunen uppger 29 % av medborgarna att de är nöjda med möjligheten att delta aktivt i arbetet med kommunens utveckling. Siffran för riket är 32 % och för Uppsala län är siffran 34 %.

60 % av de tillfrågade i Medborgarundersökningen svarade positivt på frågan "Hur tycker du att det fungerar att få svar på dina frågor om kommunen och dess verksamheter?" Då frågeställningarna förändrats i medborgarundersökningen så finns inte möjlighet att jämföra med tidigare års utfall. Siffrorna visar att kvinnor är mer nöjda än män. Snittresultatet för de kommuner som deltar i Medborgarundersökningen är 68 %, så ställt i förhållande till det är resultatet lågt.

Nyttjandegraden av inflytandeverktygen Allmänhetens frågestund, Medborgarmotion och Fråga politiken, ligger på en bra nivå och når över måtalet för året. Fördelningen mellan de tre områden vi följer upp är: nio initiativ inom Allmänhetens frågestund (fyra kvinnor och fem män), tio stycken Fråga politiken (samtliga från kvinnliga frågeställare) samt

fjorton medborgarmotioner (7 från män, 7 från kvinnor), En svaghet i arbetet är att de frågor som kommer in via tjänsten Fråga politiken, inte alltid besvaras av de politiska partierna, så utfallet med många inkomna frågor bör ses i ljuset av hur många av dem som är besvarade av fler än ett eller ett fåtal parter. Att vi bemöter invånare som tar sig tiden att använda sig av våra delaktighetstjänster är av vikt för tjänsternas legitimitet och kan påverka det samlade förtroendet.

Andelen invånare som i medborgarundersökningen svarat positivt (svarsalternativen "Ganska bra" och "Mycket bra") på frågeställningen -Vad tycker du om möjligheterna som kommunens invånare har att delta aktivt i arbetet med utveckling av kommunen? (t.ex. medborgardialoger, samråd)

Kommunstyrelsen har givit förvaltningen ett särskilt uppdrag att stärka upplevelsen av delaktighet i kommunen. Som ett led i det arbetet har flera aktiviteter genomförts under året. Ett pilotprojekt har genomförts i Öregrund i samband med byggplanerna för ett nytt bryggdäck. Föreningar med intresse i hamnen har bjudits in för aktivt deltagande i utformningen. Arbetet har varit intensivt och spänt över flera sektorer och verksamheter. I arbetet har en professionell samtalsledare involverats. I arbetet med hur de styrande dokumenten ska vara formulerade

har grupperna involverats och kommit fram till egna överenskommelser, vilket är en stor framgång. Ett av målen med arbetet har varit att skapa en känsla av att utvecklingen är en gemensam fråga som vi ska arbeta med tillsammans.

För styrtalet vi följer kan vi konstatera att vi för året inte når våra ambitioner, utan ligger kvar på samma betygsnivå som föregående år. Kommunstyrelsen har därför under året fattat beslut att arbeta enligt en reviderad form av SKR:s delaktighetstrappa, med målsättning att tidigare involvera medborgare i kommunens utveckling och tydligare klargöra möjligheter och förutsättningar om delaktighet. Det har funnits en budgetpost där de medarbetare som genomfört delaktighetsinsatser har kunnat rekvirera medel. Arbetet med delaktighetstrappan kommer att konkretiseras i utbyggnaden av Alunda, där verktyget kommer att vara viktigt.

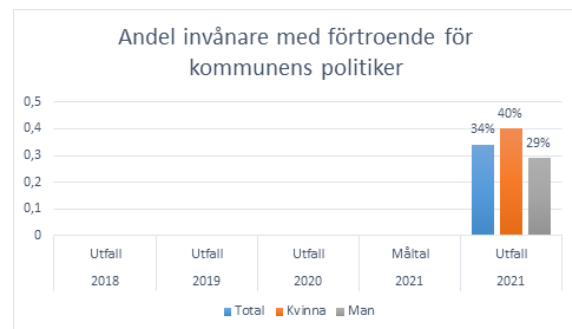
Första steget i delaktighetstrappan är information - rätten att få veta. För att bättre kommunicera och nå ut med vad som sker i kommunen har webbsändningar genomförts. Kommunen deltar också i SKRs medborgardialogsnätverk för att stärka kompetensen inom området.

Våra informationskanaler och informationsforum var redan innan pandemin viktiga delar i den infrastruktur som ska underlätta för kontakter, tillgänglighet och inflytande. Under pandemin har kommunen arbetat för att överbrygga distanseringen genom tillgängliggörandet av en stor mängd information och kommunikation i våra

kanaler men också med olika tekniska lösningar (utomhusmöten, besök via ipads, olika mötesplattformar, web-sändningar med chattfunktioner mm) för att inte tappa möjligheten till dialog. Den ökande tekniska användningen i samhället ställer också krav på kommunen att möta upp de behov som våra medborgare fått tillgodosedda under pandemin och sannolikt önskar bibehålla till stor del. Det som till förstora kan ses som tillfälliga lösningar behöver bli en del i vår verktygslåda för inflytande och dialog. Några av våra forum (allmänhetens frågestund och fysiska besök) har påverkats negativt av coronapandemin medan andra kanaler (web, Facebook och e-post) varit en del av vår anpassning till social- och fysisk distansering. Totalt har vi ökat våra kontakter med över 14% och i de digitala kontakterna med 20-25%.

S11 Andel invånare med förtroende för kommunens politiker

Ny mätmetod. Saknar därför måltal. I resultat ser vi skillnader mellan män och kvinnor och mellan yngre och äldre. Vi kan konstatera att kvinnor och äldre har större förtroende än män och de yngre ålderskategorierna. Östhammars kommun placerar sig i den nedre delen av mittenskiktet där Sverigesnittet var 40%. En av de viktigaste aktiviteterna i arbetet med att öka förtroendet hos kommuninvånarna har varit att öka dialogen, fler möten med olika intressegrupper, utvecklingsgrupper etc. Under pandemin har detta begränsats även om kunnandet och användningen av digitala medier ökat. Under 2021 tog kommunstyrelsen beslut om att systematiskt arbeta med medborgardialog. Syftet är att på detta sätt öka såväl transparens som inflytande.

Andelen invånare som i medborgarundersökningen svarat positivt (svarsalternativen "Ganska bra" och "Mycket bra") på frågeställningen - Allmänt sett, hur stort förtroende har du för kommunens politiker?

S12 Andel invånare som känner sig trygga i sitt bostadsområde när det är mörkt ute

Ny mätmetod. Saknar därför måltal. Från 2021 mäts inte trygghet med ett index utan styrtalet och utfallet baseras på en specifik frågeställning i medborgarundersökningen (Hur trygg känner du dig utomhus i området där du bor när det är mörkt ute?) Detta gör att jämförelser med tidigare års utfall inte kan göras. Utfallet i årets medborgarundersökning ger ett utfall på totalt 86% som känner sig trygga, 91% för män och 80% för kvinnor.

Trenden i landet har under flera år varit att den upplevda tryggheten går neråt. Östhammars kommun ligger fortfarande på en relativt hög nivå av upplevd trygghet. 2020 var index-utfallet i medborgarundersökningen 62, vilket det varit sedan 2019. Östhammars kommun ligger därmed en bit över index i Sverige. Prognosen att pandemin skulle speglas i föregående års medborgarundersökning stämde inte.

2021 har fortsatt varit annorlunda. Hela

samhället har varit påverkat av den pandemi som fortfarande råder. På krisberedskapssidan har vi under våren haft vår ISF (inriktnings- och samordningsfunktion) igång för att hantera läget. Under hösten har ISF varit en stående punkt på kommunenförvaltningens ledningsgrupps ordinarie möten istället för enskilda ISF möten.

Andelen invånare som i medborgarundersökningen svarat positivt (svarsalternativen "Ganska trygg" och "Mycket trygg") på frågeställningen - Hur trygg känner du dig utomhus i området där du bor när det är mörkt ute?

Sektor Omsorg har inom sina verksamheter satt upp mål för sina trygghetsskapande tjänster. Sektor Omsorg och framförallt äldreomsorgen har varit en av kommunens verksamheter som har varit hårt drabbad av pandemin fortsatt under 2021. Trots de påfrestningar som verksamheten har utsatts för har vi klarat av våra åtaganden på ett bra sätt.

Kommunen har tillsammans med polisen ett tecknat samverkansavtal samt ett årligt medborgarlöfte där 2021 års medborgarlöfte är ett ökat arbete kring den upplevda tryggheten i hemmet. Syftet är att stärka den upplevda tryggheten i hemmet. Kommunen och polisen skall gemensamt jobba för att öka tryggheten i

kommunen avseende brott i nära relation, hot och våld samt stöldbrott/inbrott.

EN ÖPPEN KOMMUN

Det strategiska inriktningsområdet mäts utifrån styrtalen upplevd möjlighet att delta aktivt i arbetet med kommunens utveckling, förtroendet för kommunens politiker samt upplevd trygghet. Trenden för området har varit vikande de senaste fem åren, vilket även är en nationell trend. För att motverka detta, och främja öppenheten, finns idag ett särskilt uppdrag från kommunstyrelsen avseende utvecklingen av medborgardialoger. Under året har flera arbetssätt och aktiviteter utvecklats. Detta arbete fortsätter under nästkommande år. Kommunfullmäktige har dessutom avsatt resurser för detta utvecklingsarbete. Kommunstyrelsen konstaterar att detta utvecklingsarbete inte är ett quickfix utan kräver kontinuitet, systematik och tillit.

Kommunstyrelsen bedömer att det strategiska inriktningsområdet inte kommer att uppnås. Måltal saknas för samtliga styrtal kopplade till det strategiska inriktningsområdet. Det beror på att vi saknat referensmått att förhålla oss till vid måltals-sättning, till följd av ändrad utformning av SCB:s medborgarundersökning. Det vi kan se är att vi ligger bra till i förhållande till rikssnittet för två av tre styrtal inom det strategiska inriktningsområdet.

VIKTIGA FÖRHÅLLANDEN FÖR RESULTAT OCH EKONOMISK STÄLLNING

Östhammars kommun redovisar 2021 ett resultat på 69 mnkr vilket är överskott mot budget på 53 mnkr. Budgeterat resultat var ett överskott på 16 mnkr. Den prognos som lämnades i vid delårsbokslutet i augusti visade på ett överskott på 30 mnkr. Det anmärkningsvärt stora överskottet har flera orsaker, men framförallt beror det på betydligt högre skatteintäkter än budgeterat. Både avseende 2021 års skatteintäkter men även skatteintäkter avseende 2020.

Koncernen Östhammars kommun redovisar ett resultat på 98 mnkr, vilket är det största överskottet som koncernen nånsin uppvisat.

Kommunen utgår i budgetarbetet över förväntade skatteintäkter från SKR:s skatte-intäktsprognoser. Redan tidigt under 2021 framkom att de prognoser som gällde för skatteintäkter 2021 var i underkant jämfört med den SKR-prognos som 2021 års budget byggde på. Dessutom reviderade SKR redan i februari sin prognos som gäller slutavräkning för skatteintäkter både för 2020 och 2021. Varje lämnad prognos har under året visat på högre skatteintäkter för både 2020 och 2021 än föregående lämnad prognos från SKR.

Under 2020 gjorde SKR bedömningenv att kommunen skulle få mindre än de preliminärt erhållna skatteintäkterna för 2020 och därmed bli återbetalningsskyldig. Men istället visade det sig under 2021 att kommunen hade betydligt större skatteintäkter 2020 än vad prognoserna visat. Detta kunde då kommunen tillgodoräkna sig under 2021. På samma sätt är det med prognosen för skatteintäkter 2021. Sammantaget medför detta att kommunen fått drygt 40 mnkr i högre skatteintäkt 2020 och 2021 än vad

tidigare preliminära utbetalningar visa vilket påverkar resultatet för 2021 lika mycket. Jämfört med lämnad prognos i delårsrapporten är skatteintäkterna ca 8 mnkr högre.

Att skatteintäkterna blivit så mycket högre är inget unikt för Östhammar utan detsamma gäller för alla kommuner i landet. Sammanlagt gör svenska kommuner sitt största överskott någonsin 2021.

NÄMNDERNAS DRIFTRREDOVISNING
Nämndernas verksamhetskostnad framgår av Driftredovisningen. Verksamhetens nettokostnad visar också ett betydligt bättre resultat än vad prognosen i augusti gav vid handen. Alla nämnder redovisar ett bättre resultat. Verksamhetens nettokostnader ökade 2021 med 2,6 procent jämfört med föregående år. Nettokostnader definieras som kostnader inkl avskrivningar minskat med verksamhetsintäkter. Den största delen av nettokostnaderna utgörs av kostnader för personal som ökade med 4 procent under året. De avtalade löneökningarna låg på 2,3 procent. Detta tyder på att det finns en löneglidning och att ersättningsrekryteringar görs på en högre lönenivå. Även högre kostnader för pensioner förklarar en del av kostnadsökningen.

För kommunstyrelsen är det pensionskostnaderna som visar underskott, om än inte lika stort som prognosen pekade på i augusti, vilket beror på en förändrad prognos från pensionsbolaget vid deras årsuppdatering för 2021.

Barn och utbildningsnämnden visar ett överskott på 7 mnkr jämfört med ett nollresultat som prognostiserades i delårsrapporten. Överskottet förklaras till största delen av lägre hyreskostnader för tillfälliga paviljonger och erhållen ersättning från Försäkringskassan för sjuklön.

Ser man till de olika skolformerna visar grundskolan ett mindre underskott medan förskola, gymnasieskola och vuxenutbildning redovisar ett resultat i nivå med budget.

Socialnämnden visar ett marginellt underskott jämfört med ett förväntat underskott på 7 mnkr i delårsrapporten. Däremot finns obalanser inom nämndens verksamheter. Nämndövergripande kostnader visar ett överskott beroende på ökade statsbidrag och lägre hyreskostnader. Beviljade och utförda hemtjänststimmar har ökat vilket gör att vård och omsorg om äldre visar underskott. Underskottet har dock minskat sedan 2020 beroende på effektiviseringar i verksamheten. LSS-verksamheten visar däremot ett överskott vilket framförallt beror på att ett planerat LSS-boende inte startats under året.

Både Bygg- och miljönämnden samt Kultur- och fritidsnämnden visar ett resultat som är i nivå med budget.

Tack vare den positiva slutavräkningen för 2020 och för 2021 ökade skatteintäkter och generella statsbidrag med 5,4 %. Det slutliga utfallet av 2021 års skatteintäkter blir klart först i januari 2023. Diagrammet på sidan visar förändringen av kommunens nettokostnad jämfört med skatter och generella statsbidrag. 2021 var utvecklingen den önskade, att skatteintäkter ökar mer än nettokostnaderna

INVESTERINGAR

Det stora överskottet gjorde att årets investeringar kunde finansieras med egna medel. Självfinansieringsgraden uppgick till 97 %.

SOLIDITET

Soliditet är ett mått som visar hur stor del av kommunens tillgångar som finansierats med

eget kapital. Soliditeten var vid årsskiftet 49 % vilket är en förbättring med en procentenhet sedan 2020. Inklusive samtliga pensionsförpliktelser uppgick soliditeten till 25 % vilket är en förbättring. Detta placerar Östhammar under medelvärdet, 26 %, för svenska kommuner men vi är bättre än genomsnittet för lågpendlingskommuner, den kommunkategori som Östhammar tillhör.

Soliditeten inkl pensionsförpliktelser visar kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme, ju högre tal desto bättre.

LÅN OCH SKULDER

Under året har Östhammars kommun inte ökat sina långsiktiga lån, dom ligger kvar på 470 mnkr. Däremot har kommunen börjat redovisa finansiell leasing, vilket medför kommunens låneskuld ökat med 42 mnkr. Kommunens totala låneskuld är 525 mnkr. Inom koncernen har Östhammar vatten ökat sina lån med 70 mnkr. Den totala låneskulden för kommunkoncernen är 1 356 mnkr.

PENSIONER

Kommunens totala pensionskostnader inklusive sociala avgifter uppgick till 90 (79) mnkr 2021. Löpande pensionsutbetalningar avseende pensioner intjänade före 1998 är konstanta och förväntas inte öka framöver. Däremot kommer

kostnaden för övriga pensioner att öka i takt med att den relativa andelen av de anställda som omfattas av dessa regler ökar. Det gäller särskilt anställda med en förmånsbestämd tjänstepension. Den förmånsbestämda delen är svårberäknad då enstaka individer kan resultera i kostnader på flera hundratusen för ett enstaka år. Ett nytt pensionsavtal som är helt premiebestämt börjar gälla från och med 2023. Fördelen är att kostnaderna för pension blir lättare att prognosticera.

Kommunens totala pensionsskuld vid utgången av 2021 var 480 (494) mnkr. Av dessa redovisas 145 mnkr i balansräkningen och övriga 334 mnkr som ansvarsförbindelse utanför balansräkningen, dvs den syns inte i kommunens bokföring. Pensionsskulden beräknas minska till 435 mnkr år 2024. Kommunen har inte fonderat och förvaltar inga pensionsmedel. Den förmånsbestämda delen av pensionsåtagandet är försäkrad och premien betalas löpande.

SKATTEKRAFTEN

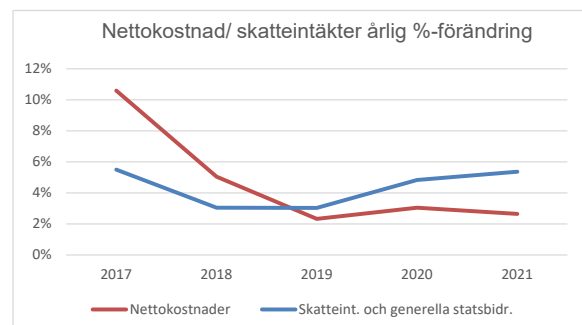
Begreppet skattekraft är den genomsnittliga beskattningsbara förvärvsinkomsten per kommuninvånare. Kommunens skattekraft var 216 398 kr 2021, vilket är 96 % av riksgenomsnittet, en nivå som vi legat på under ett flertal år. Skattekraften är trögrörig och för att nå upp till rikssnittet behöver kommunens skattekraft öka snabbare än landet i övrigt. Skillnaden i skattekraft mellan kommuner utjämnas till stor del genom det kommunala utjämnningssystemet.

Kommunens skattesats var 21,69 kr och den genomsnittliga för riket är 20,70 kr. Skattesatsen har legat på samma nivå under flera år.

GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING

Kommunallagen föreskriver att kommuner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. För att uppnå detta ska fullmäktige ange en målsättning för kommunens finansiella utveckling och ställning. I kommunallagen står också att kommunen ska ha en ekonomi i balans vilket innebär att en kommun inte får lägga en budget där kostnaderna är högre än intäkterna. I budget för 2021 beslutade kommunfullmäktige om tre mål för god ekonomisk hushållning.

1 Östhammars resultat ska på lång sikt uppgå till minst 2 % av skatteintäkter och generella statsbidrag. För 2021 är beslutet att resultatet ska uppgå till 1,15 % av skatteintäkter och generella statsbidrag. Målet uppnås då årets resultat 4,9 %

Ökningen av skatter och statsbidrag ska var högre än ökningen av nettokostnader. Den blå linjen ska ligga över den röda linjen

2 Verksamhetens nettokostnad får inte öka snabbare än ökningen av skatteintäkter och generella statsbidrag. Målet uppnås då verksamhetens nettokostnader ökat med 2,6 procent samtidigt som skatteintäkter och generella statsbidrag ökat med 5,4 procent. Förhållandet framgår av figuren på denna sida.

3 Samtliga nämnder följer budget. Om en nämnd prognostiserar ett underskott/överskott på 1 procent eller mer från budget ska Kommunstyrelsen

underrättas. Tre av fem nämnder redovisar ett resultat som inte avviker mer än 1 procent från tilldelad budget. Kultur- och fritidsnämnden samt Bygg- och miljönämnden avviker mer än en procent.

Den sammantagna bedömningen är att god ekonomisk hushållning uppnås trots att punkt tre inte uppfylls. Bedömningen görs utifrån det faktum att de nämnder som avviker från sin budget med mer än en procent utgör mindre än 4 procent av verksamhetens nettokostnader. Därtill har flera av de styrtalet som mäter de strategiska inriktningsområdena förbättrats jämfört med föregående år vilket också pekar på god ekonomisk hushållning.

BALANSKRAVSRESULTAT

I begreppet God ekonomisk hushållning ingår också att en balanskravsutredning görs av kommunens resultat. Balanskrav är ett lagkrav som kommunen enligt kommunallagen måste uppfylla. Detta görs i syfte att få ett resultat som är jämförbart mellan olika år och andra kommuner. Balanskravet säger att en kommun måste besluta om en budget där intäkterna överstiger kostnaderna. Kommuner ska i sin årsredovisning lämna uppgifter om årets resultat efter balanskravsjusteringar. Årets balanskravsresultat är 67,9 mnkr och framgår av tabellen nedan.

FÖRVÄNTAD UTVECKLING

Kommunen hade den sista december 22 364 invånare. I budgeten för 2022 och fram till 2024 räknar vi med en ökning till 22 750 personer 2024. Andelen personer över 65 år och under 18 år väntas under samma tid öka sin relativa andel av befolkningen. Dessa grupper medför generellt högre kostnader för kommunen än personer i arbetsför ålder.

De tre senaste åren har kommunens resultat legat på i snitt 2,8 % av skatter och generella statsbidrag. Verksamhetens nettokostnader har samma period ökat med i genomsnitt 2,7 % medan skatteintäkter och generella statsbidrag ökat med 4,4 %. Kommunen måste ligga kvar på dessa nivåer för att klara de kommunala åtagandena. Den budget som lagts för 2022 fram till 2024 ligger på denna nivå, vilket indikerar att kommunen kommer att klara sina åtaganden och samtidigt stärka sin soliditet. Detta är ett betydligt bättre scenario än det som prognosticerades i förra årets bokslut. En stor osäkerhet är hur kriget i Ukraina kommer påverka Sveriges ekonomi, vilket ännu inte beaktats i några prognoser.

BALANSKRAVSUTREDNING MNKR	UTFALL 2020	UTFALL 2021-08	PROGNOS HELÅR 21-08	UFALL 2021
Periodens resultat från resultaträkningen	32,6	47,2	30,2	69,3
Reducering av samtliga realisationvinster	0,0	0,0	0,0	-1,4
Periodens resultat efter balanskravsjusteringar	32,6	47,2	30,2	67,9
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	0,0	0,0	0,0	0,0
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	0,0	0,0	0,0	0,0
Periodens balanskravsresultat	32,6	47,2	30,2	67,9
Återställande av negativt resultat från tidigare år	0,0	0,0	0,0	0,0
BALANSKRAVSRESULTAT	32,6	47,2	30,2	67,9

VÄSENTLIGA PERSONALFÖRHÅLLANDEN

Det väsentligaste vad gäller personalförhållanden i Östhammars kommun 2021 kan sammanfattas i följande:

- Vi har fortsatta utmaningar i kompetensförsörjningen.
- Fokus på att förbättra förutsättningar för stabil kompetensförsörjning har legat på att förbättra arbetsmiljö, ge ledare mer kunskap och bättre förutsättningar och utveckla digitala arbetssätt för att både arbeta effektivt och bredda rekryteringsbasen.
- Sjukfrånvaron har sjunkit men vårt aktiva arbete behöver fortsätta för att nå en lägre och stabil sjukfrånvaro och en lägre personalomsättning.

Östhammars kommun är beroende av engagerade medarbetare för att kunna leverera välfärd – nu och i framtiden. De flesta av våra medarbetare arbetar inom förskola, skola, vård och omsorg. Vi har också många medarbetare inom måltid, städ, socialtjänst, administration och ledningsfunktioner. Ett stort

antal av våra yrkesgrupper är traditionellt kvinnodominerade, så även hos oss. Anställda i Östhammars kommun omfattas av förmånliga kollektivavtal som reglerar bland annat löner, ersättningar och förmåner.

Under 2021 kostade löner, arvoden och övriga ersättningar 1028 (988) mnkr. Av dessa var 712 (687) mnkr löner, 238 (231) mnkr arbetsgivaravgifter och 78 (70) mnkr pensioner. Summorna inom parentes avser motsvarande kostnader för 2020.

Vid årsskiftet 2021/2022 hade vi 1767 tillsvidareanställda (fast anställda) medarbetare. Vi sysselsätter också ett stort antal personer i olika former av tidsbegränsade anställningar. Utöver det som framgår av tabellen nedan utfördes arbete motsvarande ungefär 197 årsarbete inom ramen för så kallade timanställningar. Nästan hälften av detta utfördes av vårdbiträden (många som semestervikarier). Relativt många timmarna har också utförts av undersköterskor, barnskötare, boendeassistenter, personliga assistenter, kock/ekonomibiträden och sjuksköterskor (ca 26, 17, 9, 8, 6 respektive 5 årsarbetare). Till det kommer

ANSTÄLLNINGAR PER NÄMND 2021						ANSTÄLLNINGAR TOTALT				
	KS	BMN	KFN	BUN	SN	2021	2020	2019	2018	2017
Tillsvidareanställningar	288	29	42	667	741	1767	1744	1765	1772	1770
- varav kvinnor	209	11	27	571	660	1478	1479	1508	1511	1518
- varav män	79	18	15	96	81	289	265	257	261	252
Omräknat till årsarbeten	273	29	32	635	648	1617	1589	1611	1606	1590
Visstid omräknat till årsarbeten	19	4	0	78	57	158	184	105	144	130
Vikariat omräknat till årsarbete	15	1	2	13	34	66	56	55	52	75

övertid och fyllnadstid (beordrad arbetstid som utförs utöver ordinarie tjänstgöringsgrad eller inbokade arbetspass). Den inarbetade tiden kan tas ut i tid eller i pengar. Under 2021 betalade kommunen ut totalt 13,6 mnkr i ekonomisk ersättning för över- och fyllnadstid (ungefär 48 500 arbetade timmar eller 27 årsarbetare).

Årsarbetare är ett sätt att summera arbetstid. Till exempel blir två anställda som är anställda på halvtid under hela året tillsammans en (1) årsarbetare.

Rätt antal medarbetare med rätt kompetens

Östhammars kommun har en av Sveriges lägsta arbetslöshetsnivåer. Det är vi glada för, även om det är en av förklaringarna till varför vi har svårt att kompetensförsörja oss. Personalens kompetens motsvarar nätt och jämnt våra behov och när vi rekryterar har vi relativt ofta svårt att hitta rätt kompetens och väljer till exempel att anställa mindre erfaren personal än vad vi egentligen önskat. Bristen gör att vi ligger på gränsen för att klara verksamhetens normalproduktion vilket leder till en ansträngd personalsituation i flera verksamheter.

Sektorerna Bildning och Omsorg påverkas mest av kompetensbristen idag. Det är också de som har störst utmaningar framför sig med hänsyn till vår demografi, som visar på en ökande andel barn och äldre i relation till övriga befolkningen.

Fortfarande hög personalomsättning men vissa ljusglimtar

Under 2021 lämnade totalt 192 tillsvidareanställda medarbetare sin anställning på Östhammars kommun, 43 av dem gick i pension. Det kan översättas till en relativt hög personalomsättning på 11% (8% exklusive pensionsavgångar). På totalen är det samma nivå som för 2020, men då var antalet pensionsavgångar bara 32.

Sektor Omsorg hade en personalomsättning på 13% (11 % exklusive pensionsavgångar). Det är totalt 94 personer som har slutat inom sektorn under året. Ett fåtal av dem har bytt till någon av våra andra sektorer, övriga har lämnat kommunen. Trots att sektorn inte nådde sitt mål (10 %) är detta en sänkning av personalomsättningen jämfört med 2020. Den kan ha sin förklaring i ett bättre och mer verksamhetsnära stöd i systematiskt arbetsmiljöarbete.

Sektor Bildnings personalomsättning under året var 10 % (7,2 % exklusive pensionsavgångar). Totalt lämnade 66 personer sektorn, alla utom någon enstaka lämnade kommunen helt. Bildnings mål (7 % exklusive pensioner) var alltså bara precis utom räckhåll och trenden är en fortsatt minskad personalomsättning. En bidragande orsak kan vara att pandemin verkar ha fört med sig en generellt minskad rörlighet på arbetsmarknaden, något som kan påverkat personalomsättningen även på de andra sektorerna.

27 personer lämnade sektor Verksamhetsstöd, ett fåtal till våra andra sektorer. Det gav en personalomsättning på 12 % (7 % exklusive pensioner) som i sig är relativt hög men svår att jämföra med föregående år eftersom kommunen då var organiserad på ett annat sätt. Detsamma gäller vår minsta sektor, sektor Samhälle. Där slutade 5 personer under året vilket gav en personalomsättning på 5 % (4 % exklusive pensioner). Med så liten grupp får vi för övrigt vara beredda på ganska stora svängningar i själva procentsatsen från år till år.

Det pågår ett ständigt arbete för att ersätta den kompetens som av olika anledningar lämnar kommunen. Under 2021 genomförde kommunen cirka 160 rekryteringar med ungefär 2 900 sökande som resulterade i drygt 210 nya anställningar. I detta ingår inte rekrytering till sommarvikariat/jobb som i sig lockade nästan 600 sökande.

Kompetensförsörjningsstrategi med fokus på arbetsmiljö

Vi har begränsade möjligheter att påverka antalet sökande till våra lediga jobb. Därför behöver vi fokusera på våra interna faktorer och förutsättningar, de som vi faktiskt kan påverka. Detta tar vi fasta på i vår kompetensförsörjningsstrategi där fyra strategiskt viktiga fokusområden lyfts fram för att motverka kompetensbristen i framtiden. Det handlar om att:

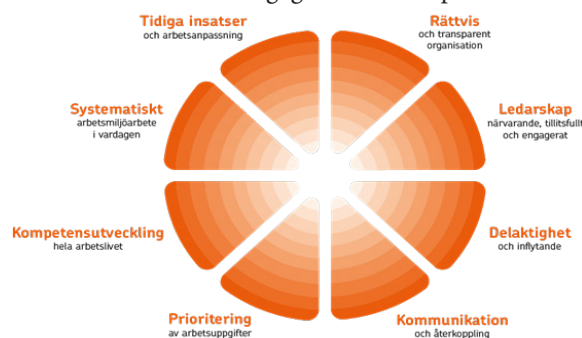
- Behålla och maximera nyttan av kompetensen vi redan har hos oss
- Trygga chefsförsörjningen och stärka ett närvarande, tillitsfullt och engagerat ledarskap
- Bredda rekryteringsbasen
- Marknadsföra kommunen rätt

Under 2021 har vi haft fokus på framförallt område ett och två. Detta i form av arbete med friskfaktorer, att sänka sjukfrånvaron samt främja heltidsarbete. Det omfattande arbetet inleddes redan under 2020 med målet att sänka och stabilisera sjukfrånvaron i Östhammars kommun.

Aktivt arbete resulterade i sänkt sjukfrånvaro (redovisning av uppdrag från KF)

Under 2020 inleddes ett omfattande arbete för att sänka och stabilisera sjukfrånvaron i Östhammars kommun och detta har fortsatt under 2021. Målet är att få tillbaka dem som är sjukskrivna, minska antalet nya sjukskrivna och att förkorta sjukskrivningstiderna. Detta gör vi genom att jobba förebyggande och främjande med att förbättra arbetsmiljöarbetet och arbetsmiljön, med fokus på så kallade organisatoriska friskfaktorer. Friskfaktorer är faktorer som enligt forskning leder till arbetsplatser med låg sjukfrånvaro. I det ingår att ha goda ledare med rätt

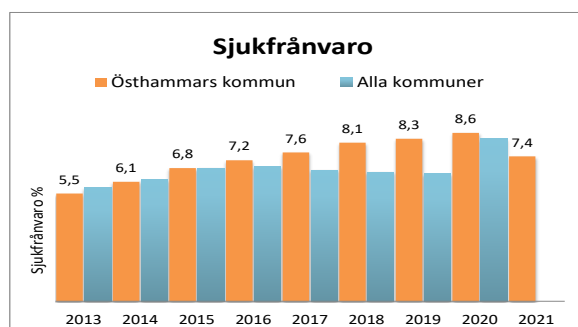
organisatoriska förutsättningar. Dessutom förbättrar vi vår arbetslivsinriktade rehabilitering/arbetsanpassning. Samtliga insatser redovisas djupare i egna avsnitt; Arbetsmiljöarbete med fokus på friskfaktorer, Tidiga insatser och arbetsanpassning och Närvarande, tillitsfullt och engagerat ledarskap.

Åtta organisatoriska friskfaktorer för en bättre arbetsmiljö.

För första gången på många år har kommunens sjukfrånvaro gått ner jämfört med föregående år. Totalen för 2021 landade på 7,4 %, att jämföra med 8,6 % 2020. Detta är en markant förbättring, även med hänsyn tagen till pandemin. En minskning i sjukfrånvaron innebär fler arbetade timmar och underlättar därmed kompetensförsörjningen. 29 % av den totala sjukfrånvaron inträffade dag 60 eller senare i sjukperioden (30 % för 2020). Även detta är en förbättring jämfört med tidigare. Under flera år var andel långtidssjuka runt 50 %.

På grund av pandemin har sjukfrånvarostatistiken under 2020 och 2021 varit svårtolkad. Data från SKR (Sveriges kommuner och regioner) visar att snittet för kommuner steg kraftigt 2020. Östhammars kommun hade då bara en mindre ökning på 0,3 %. Hur det har gått för övriga kommuner under 2021 får vi veta en bit in på 2022 men det är rimligt att anta att vårt eget förbättrade resultat är kopplat till vårt aktiva förbättringsarbete inom framförallt sektorerna Omsorg och Bildning (mer om detta nedan).

Östhammars kommuns sjukfrånvaro jämfört med andadra kommuner 2013-2021.

Nedbruten på nämndnivå har Socialnämnden och Barn- och utbildningsnämnden sänkt sjukfrånvaron med 1,4 respektive 1,8 procentenheter till 8,3 respektive 6,7 %. Detta får räknas som en framgång, trots att Socialnämnden missade sitt mål. Socialnämndens måltal på 8% hade inte höjd för den långdragna pandemin med rekommendationer under hela 2021 om att stanna hemma vid Covid-liknande symptom. Inom Barn- och utbildningsnämnden kan en delförklaring till sänkningen finnas i att barn/ungdomar med anledning av pandemin hållits hemma vid minsta symptom samt att verksamheterna har bättre hygienrutiner, vilket minskat spridningen av influensor och förkylningar. Gymnasieskolan har delvis bedrivit distansundervisning vilket även det begränsat smittspridningen och bidragit till att hålla nere sjukfrånvaron överlag, inte bara den relaterad till Covid-19.

Kommunstyrelsens mål (6,5 %) för sjukfrånvaro inom den egna verksamheten nåddes. Verksamheterna måltid och städ kräver närvaro på plats vilket också inneburit att medarbetare blivit sjukskrivna direkt vid symptom. Kommunstyrelsens område i övrigt består i huvudsak av verksamheter där medarbetare har möjlighet att arbeta på distans. Under pandemin har det visat sig tydligt att sjukfrånvarosiffrorna sjunkit i dessa verksamheter.

SJUKFRÅNVARO 2021 I RELATION TILL ORDINARIE ARBETSTID (%)

	2021	2020
Totalt kommun	7,4	8,6
Kommunstyrelsen	5,4	-
Bygg- och miljönämnden	2,1	3,5
Kultur- och fritidsnämnden	5,1	9,6
Barn- och utbildningsnämnden	6,7	8,5
Socialnämnden	8,3	9,7
Åldern 1-29 år	6,6	6,4
Åldern 30-49 år	7,0	8,5
Åldern 50-99 år	7,9	9,4
Kvinnor	8,1	9,2
Män	4,2	5,8

Lärande och utveckling

Varje år genomför Östhammars kommun en intern enkät för att mäta organisationens utveckling och lärande. Enkäten undersöker om våra medarbetare anser sig ha lärt sig nya saker i sitt jobb, om de upplever att de har lärt sig saker av sina kollegor, om arbetssätten på arbetsplatsen har/behöver utvecklas och om de har haft samtal med sin chef om sin egen utveckling.

Årets mätning visade att 83% av medarbetare anger att de lärt sig nya saker i sitt arbete under det gångna året (2021). Skillnaden mellan kvinnor (83%) och män (86%) är relativt liten.

Förändringen i jämförelse med föregående år (72%) är stor och kan till viss del antas bero på att upplevelsen av att kompetensutveckla sig genom digitala utbildningar ökat i förhållande i föregående år. Men upplevelsen kan också bero på att många, delvis på grund av pandemin och dess begränsningar, faktiskt lärt sig både nya arbetssätt och tagit än mer vara på chansen att lära sig av kollegor. Från och med 2021 mäter vi kollegialt lärande med en egen fråga för att ännu bättre följa den utvecklingen.

Kommunens mål är att 85% av medarbetarna har lärt sig nya saker i sitt arbete under året. Dit nådde vi inte riktigt. Vi behöver fortsätta arbeta med att synliggöra och förstärka lärande i vardagen samt stärka det kollegiala lärandets möjligheter som källa till kompetensutveckling. Under 2021 har bland annat kommunens chefsdialog använts som arena för chefers kollegiala lärande.

Systematiskt arbetsmiljöarbete i vardagen och prioritering av arbetsuppgifter

En god arbetsmiljö skapar attraktiva arbetsplatser som ger bättre trivsel och lägre personalomsättning. Risken för arbetsrelaterade olyckor minskar. En god arbetsmiljö bidrar också positivt till medarbetarnas hälsa vilket leder till låg och stabil sjukfrånvaro, god kvalitet och resultat och att vi når våra mål. Dessutom håller en låg sjukfrånvaro nere kommunens kostnader. Vi vet att en välfungerande organisation bidrar till friska arbetsplatser och medarbetare med en god arbetsmiljö.

Under 2021 inledde kommunen ett samarbete med Suntarbetslivs resursteam* för att stärka våra organisatoriska friskfaktorer. Arbetet med friskfaktorerna handlar inte om att åtgärda specifika problem eller risker, utan det är ett främjande och till viss del förebyggande arbetssätt. En pilot genomfördes på sektor Bildning.

Med ett lyckat resultat av piloten tog kommunledningen under sommaren 2021 beslut om att arbeta med friskfaktorer i hela kommunen. Arbetet med att stärka våra friskfaktorer införs nu stegvis för hela organisationen, samma upplägg som för sektor Bildning men i egen regi. Under hösten startade sektor Omsorg och sektorer Verksamhetsstöd och Samhälle kör igång våren 2022. Sektor Omsorg arbetar med att stärka friskfaktorerna Närvarande, tillitsfullt och engagerat ledarskap samt Kommunikation och återkoppling.

**Suntarbetsliv är en ideell förening som ägs och drivs i samverkan mellan kommun- och regionsektorns fackliga organisationer och arbetsgivare. Suntarbetsliv finns för att främja samarbete mellan chefer, medarbetare och skyddsombud i arbetet för friska arbetsplatser. Verksamheten erbjuder stöd, verktyg och metoder baserad på forskning och beprövad erfarenhet för ett väl fungerande arbetsmiljöarbete.*

Bättre systematiskt arbetsmiljöarbete

Under våren 2021 gjorde Arbetsmiljöverket en planerad inspektion av kommunens arbetsmiljöarbete. Arbetsmiljöverket identifierade vissa brister, delvis samma som vi själva fångade upp i vår årliga uppföljning under samma period. En rad åtgärder har genomförts under året för att åtgärda bristerna, bland annat att inleda en revidering av kommunens arbetsmiljöpolicy, att färdigställa ett kommungemensamt årshjul för arbetsmiljöarbetet med mer verksamhetsanpassat chefsstöd och att undersöka chefers arbetsmiljö (pilot inom sektor Omsorg, verksamheten produktion). Fler åtgärder planeras för 2022. Bland annat att förbättra processen för just vår egen årliga granskning av arbetsmiljöarbetet.

Eftersom ett gott systematiskt arbetsmiljöarbete är en friskfaktor i sig är detta förbättringsarbete i praktiken också ett friskfaktorarbete. Uppföljning från Arbetsmiljöverkets sida kommer att ske under våren 2022.

Tidiga insatser och arbetsanpassning

Utifrån en kartläggning av kommunens sjukfrånvaro har kommunen valt att göra en särskild satsning på att förbättra den arbetslivsinriktade rehabiliteringen och stärka det närvarande, tillitsfulla ledarskapet inom sektor Omsorg, särskilt verksamheten Produktion omsorg. Under hösten 2020 inleddes arbetet genom en nulägeskartläggning i fyra steg: individuella samtal med samtliga enhetschefer inom

Produktion omsorg, en OSA-enkät (medarbetarenkät med fokus på organisatorisk och social arbetsmiljö), workshop med fackliga representanter och skyddsombud samt analys av sjukfrånvarostatistik. Därefter prioriterades ett antal åtgärder som genomfördes under våren och hösten 2021.

De gemensamma insatserna för alla chefer inom Produktion omsorg var rehabpulsar samt kunskapsfördjupning och erfarenhetsutbyte på 10 temaområden kopplat till sjukfrånvaro och rehabilitering/arbetsanpassning. Ett tema handlade om hur chefernas arbete med rehabilitering/arbetsanpassning blir enklare med hjälp av det digitala systemstödet Adato. Detta mynnade ut i ett antal förbättringar av själva systemet, något som kommit alla chefer inom kommunen till nytta. Rehabpulsarna är ett regelbundet avstämningsforum och stöd för enhetschef tillsammans med verksamhetschef och HR. Syftet är att skapa samsyn, dela kunskaper och att samordna insatser och åtgärder på bästa sätt kring sjukskrivningar, rehabilitering/arbetsanpassning och komplexa medarbetarsituationer.

Utöver de gemensamma insatserna har prioriterade chefer och arbetsplatser fått särskilt stöd av HR. Exempelvis har en mindre pilot med förstärkta individuella omtankesamtal för medarbetare med mycket hög korttidsfrånvaro har också påbörjats. Samtalen följer en särskild mall med fokus på att hitta rot-orsaker och se vem som kan göra vad för att öka medarbetarens närvaro på jobbet.

Närvarande, tillitsfullt och engagerat ledarskap
I Östhammars kommun jobbar 76 chefer som har personal-, ekonomi- och verksamhetsansvar. Cirka 80% av cheferna är kvinnor. Vi har också 39 personer anställda med en arbetsledande funktion som stöttar verksamheterna och leder det dagliga driftarbetet. Cirka 70% av arbetsledarna är kvinnor.

Majoriteten av våra chefer finns inom de största sektorerna Bildning och Omsorg.

Vi har under 2021 anställt 13 nya chefer och 6 arbetsledare. 21 av våra befintliga chefer och arbetsledare är i åldersspannet 61 – 67 år och kan förväntas gå i pension inom de närmsta åren.

Kommunen arbetar kontinuerligt med att utveckla våra chefer och ledare och stärka dem i det närvarande, tillitsfulla och engagerade ledarskapet. Gott ledarskap det andra fokusområdet i kommunens kompetensförsörjningsstrategi. Aktiviteter som vi har genomfört under 2021 är:

Ledarforum

Under 2021 har verksamhetsstödet byggt upp en gemensam lärandeplattform, vårt Ledarforum för kommunens chefer. Ledarforum skapar möjlighet för kommunens chefer att utveckla sina kunskaper, förmågor och beteenden.

Ny som chef och Nätverk för nya chefer

Under året har också "Ny som chef" och Nätverk för nya chefer erbjudits. Ny som chef är en del i chefsintroduktionen och syftar till att underlätta för nya chefer att hitta kontaktvägar och få en introduktion till Östhammars kommun. Nätverk för nya chefer syftar till att stötta nya chefer att hitta sin roll som ny chef i organisationen och träffa andra nya chefer.

Ledarskap och medarbetarskap

Ett arbete med att stärka medarbetarskapet i Östhammars kommun har inletts under året och detta börjar med att stärka ledarskapet. Samtliga sektorchefer och verksamhetschefer har tillsammans med Hej Engagemang lärt sig mer om möjligheterna att skapa goda förutsättningar för att må bra och prestera bra i och på arbetet. Som utgångspunkt i det fortsatta arbetet har sektorchefer och verksamhetschefer identifierat ett antal medarbetarbeteenden att stärka

ytterligare i Östhammars kommun. Under 2022 fortsätter arbetet med att stärka samtliga chefer och medarbetare i kraften i ett starkt medarbetarskap.

Stärka chefers förutsättningar

Under året har en pilot genomförts för chefer inom Produktion Omsorg för att undersöka chefers arbetsmiljö och stärka chefers förutsättningar. Piloten har genomförts i form av en enkät med efterföljande fokusgrupper där prioriterade områden har diskuterats och förbättringsförslag har tagits fram. Ett område som har lyfts fram för att förbättra chefers förutsättningar är att minska antalet medarbetare per chef. I tabellen nedan framgår hur stora grupper (direktrapporterande medarbetare) som personalsvariga chefer i Östhammars kommun har. Några av dessa chefer är biträdande chefer med personalsvar men utan ekonomi- eller verksamhetsansvar.

Arbetet med chefers förutsättningar kommer att fortsätta år 2022.

CHEFSANSVAR/GRUPP-STORLEK ANTAL MEDARBETARE	ANTAL GRUPPER, ENDAST TILLSVIDARE- ANSTÄLLDA	ANTAL GRUPPER, BÅDE TILLSVIDARE- ANSTÄLLDA OCH TIDSBEGRÄNSAT ANSTÄLLDA
1-20	49	46
21-40	23	22
41-60	8	10
61-	3	5

Ledararenan

Tillsammans med Heby och Knivsta kommun har Östhammars kommun tagit fram ett koncept för att identifiera och utveckla framtida ledare, Ledararenan. Ledararenan syftar till att skapa en nyfikenhet kring ledarskap, ge möjlighet för deltagarna att ”känna på det”, träna på praktiska moment samt ges möjlighet att testa dem i en säker miljö. Ledararenan

kommer att starta under våren 2022 och genomföras i samarbete med Knivsta, Heby, Håbo och Älvkarleby kommun.

Förändringsledning

Vi lever i en värld som präglas av rörlighet, osäkerhet, komplexitet och oklarhet. Vår snabbförändliga omvärld leder till en ovisshet som präglar chefer och ledares verklighet radikalt och även deras arbete präglas i stor utsträckning av osäkerhet, ovisshet och därmed också en ökad press. Tidigare har ledarskapet till stor del handlat om att planera, strukturera och strategiskt tänkande. I den snabbväxande, osäkra och komplexa verklighet vi lever i nu, kommer detta att bli svårare och svårare. En av de viktigaste förmågorna som våra chefer och ledare behöver ha i denna föränderliga värld är att kunna leda förändring. En särskild ledarutvecklingsinsats har påbörjats under året för att stärka rektorerna inom förskolan att ”leda i förändring”.

RÄTTVIS OCH TRANSPARENT ORGANISATION

Heltid som norm

I oktober 2020 beslutade Kommunstyrelsen ett genomföra nämnds- och sektorsövergripande pilotprojekt ”heltid som norm” i Gimo. Syftet var att bättra kompetensförsörja verksamheterna genom att vi blir en mer attraktiv och jämlik arbetsgivare. Samtidigt skapar vi förutsättningar för en god arbetsmiljö och högre kvalitet i verksamheten.

De verksamheter som omfattades var hemtjänst, särskilt boende, förskola, fritids, städ, måltid, sim- och sporthall. Totalt berördes 162 tillsvidareanställda varav 91 redan hade en sysselsättningsgrad på 100 procent. 51 tillsvidareanställda hade en sysselsättningsgrad på 75 procent eller mer medan 20 tillsvidareanställda hade en sysselsättningsgrad på mindre än 75 procent.

Alla medarbetare tillfrågades om de ville gå upp på heltid. Det var inte tvingande att gå upp i tid.

Totalt var det 18 tillsvidareanställda som önskade utökning av sin sysselsättningsgrad. Verksamheterna kunde tillgodose önskemålen för 9 av dessa inledningsvis. Under 2022 utvärderas projektet för att se hur mycket den totala sysselsättningsgraden har ökat inom verksamheterna i Gimo.

Lönekartläggning

Kommunen har genomfört lönekartläggning 2021. På så sätt har vi kunnat upptäcka och åtgärda ett antal osakliga löneskillnader mellan män och kvinnor. Vissa osakliga löneskillnader, framförallt mellan yrkesgrupper, tar dock flera år att komma till rätta med. 2021 års lönekartläggning visade att flera tidigare löneskillnader nu jämnats ut. När andelen kvinnor respektive män i en grupp är 40/60 procent eller jämnare kan vi kalla den för jämställd. Av kommunens 65 yrkesgrupper var 7 jämställda. Kommunens ledningsgrupp består av kommundirektör, sektorchef och verksamhetschefer. Under 2021 innebar det 8 personer, varav 6 kvinnor och 2 män.

Löneöversyn

Löneöversynens genomsnittliga löneökning var 2,29% (2,32% för kvinnor och 2,17% för män) för tillsvidareanställda. Den genomsnittliga löneökningen var 693 kr (695 kr för kvinnor och 691 kr för män). Medianlönen, omräknat till heltid, var efter löneöversynen 28 649 kr (28 505 kr för kvinnor och 31 005 kr för män). Till lärarnas avtalsområde betalades det även ut ett engångsbelopp på 833 500 kr.

Friskvårdsförmån

Personer som har en tillsvidareanställning eller längre tidsbegränsad anställning i Östhammars kommun kan välja att utnyttja ett friskvårdsbidrag på 1 000 kr per år. 1 346 av våra anställda valde att utnyttja bidraget under 2021, ungefär 90 fler än föregående

år. Totalt användes friskvårdsbidrag till ett värde av 1,3 miljoner kronor, vilket motsvarar en nyttjandegrad på 64%. Drygt hälften gick till massage och andra behandlingar såsom fotvård och en fjärdedel till styrke- och konditionsträning.

Delaktighet, inflytande, kommunikation och återkoppling

Chefsnytt

För att förenkla och underlätta informationsflödet från verksamhetsstödet till chefer har ett samlat digitalt nyhetsbrev, Chefsnytt, tagits fram. Chefsnytt samlar viktig och aktuell information och skickas digitalt till alla chefer en gång i månaden.

Chefsdialoger

Under 2021 har vi utvecklat och genomfört sex chefsdialoger. Våra chefsdialoger är ett forum för alla chefer i kommunen. Dialogerna stärker samtalen mellan chefer tvärs över våra olika verksamheter, men också mellan kommunförvaltningsledningsgruppen och hela kommunens samlade chefsstyrka. Dialogerna har utgångspunkt i viktiga ämnen som berör alla i Östhammars kommun. Ämnet för dialogen kan vara att skapa något nytt tillsammans, ibland att hitta en väg framåt, andra gånger att förankra eller till och med felsöka ett beslut som behöver tas. Teman för chefsdialogerna under 2021 har varit: Framtidens ledarskap och lärande, Kommunikativt ledarskap, Vad har vi lärt oss av pandemin, Principer för digitalt arbete och nya arbetssätt, Varumärket Östhammars kommun och Fira framgångar.

Driftredovisning

DRIFTREDOVISNING PER NÄMND MNKR	INTÄKTER BUDGET	UTFALL	KOST- NADER BUDGET	UTFALL	NETTO UTFALL	FÖREGÅ. ÅR UT- FALL	BUDGET	AVVIKEL- SE
Kommunstyrelse	368,2	367,2	-566,1	-566,9	-199,7	-185,6	-198,0	-1,7
varav pensioner och finanser	2,4	0,0	-34,0	-34,0	-34,0	-29,4	-31,6	-2,4
varav politik/stab	2,5	2,2	-59,2	-58,4	-56,2	-55,6	-56,7	0,5
varav sektor verksamhetstöd	72,0	77,7	-133,2	-138,5	-60,9	-36,0	-61,2	0,3
varav sektor samhälle	268,9	268,2	-309,9	-307,8	-39,7	-54,2	-41,0	1,3
varav sektor bildning	22,4	19,2	-29,8	-28,1	-8,9	-10,4	-7,4	-1,5
Säkerhetsnämnd	0,4	0,4	-0,4	-0,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Bygg- och miljönämnd	16,9	17,9	-22,4	-22,8	-4,9	-6,9	-5,5	0,6
Kultur- och fritidsnämnd	12,3	12,7	-53,1	-52,6	-39,9	-39,6	-40,8	0,9
Barn- och utbildningsnämnd	53,6	78,4	-635,5	-652,8	-574,4	-562,8	-582,0	7,6
Socialnämnd	367,1	396,7	-881,9	-913,6	-516,9	-506,4	-514,8	-2,1
VERKSAMHETENS NETTO- KOSTNADER	818,4	873,3	-2 159,4	-2 209,1	-1 335,8	-1 301,4	-1 341,0	5,2
Justering interna poster	-560,3	-560,3	560,3	560,3	0,0	0,0	0,0	0,0
VERKSAMHETENS NETTO- KOSTNADER EFTER INTER- NA POSTER	258,0	313,0	-1 599,1	-1 648,8	-1 335,8	-1 301,4	-1 341,0	5,2
Skatteintäkter	1 080,6	1 117,7			1 117,7	1 066,9	1 080,6	37,1
Uljämningar och generella statsbidrag	318,2	318,5	-32,1	-31,6	286,9	266,2	286,0	0,9
VERKSAMHETENS RESULTAT	1 656,8	1 749,2	-1 631,2	-1 680,4	68,8	31,7	25,6	43,2
Finansilella intäkter	18,3	24,4			24,4	23,8	18,3	6,0
Finansilella kostnader			-28,2	-23,9	-23,9	-23,0	-28,2	4,3
ÅRETS RESULTAT	1 675,2	1 773,6	-1 659,4	-1 704,3	69,3	32,6	15,8	53,5

Investeringsredovisning

INVESTERINGAR PER NÄMND MNKR	UTFALL 2019	UTFALL 2020	UTFALL 2021	BUDGET 20211	AVVIKELSE 2021
Kommunstyrelse	116,7	120,6	112,0	332,4	220,4
varav kommunledningskontor	3,9	0,5	0,6	3,5	2,9
varav teknisk förvaltning exploatering	8,7	0,6	0,8	37,7	37,0
varav teknisk förvaltning G/C -vägar	6,0	0,4	0,3	9,4	9,0
varav teknisk förvaltning verksamhetslo- kaler	79,5	106,1	98,2	234,8	136,6
varav teknisk förvaltning övrigt	17,1	10,9	2,0	40,4	38,4
varav teknisk förvaltning renhållning	1,6	2,1	10,2	6,7	-3,5
Bygg- och miljönämnd	0,1	0,0	0,2	0,2	0,0
Kultur- och fritidsnämnd	0,3	0,7	0,4	2,8	2,4
Barn- och utbildningsnämnd	2,2	8,9	3,5	16,3	12,8
Socialnämnd	3,4	2,0	1,1	2,3	1,2
NETTOINVESTERING KOMMUNEN	122,7	132,244	117,167	354,0	236,8
Finansiell leasing			57,9	0,0	-57,9
NETTOINVESTERING INKL. FIANAN- SIELL LEASING KOMMUNEN	122,7	132,2	175,1	354,0	178,9

STÖRRE INVESTERINGSPROJEKT MNKR	UTGIFTER 2020		TOTALA UTGIFTER	
	BUDGET	UTFALL	BUDGET	UTFALL
Nya skolan Östhammar	64,5	46,9	206,0	225,7
Inventarier nya skolan Östhammar	7,9	1,7	8,0	5,9
Utbyggnad Österbyskolan	24,2	17,3	31,0	29,1
Ny förskola Österbybruk	50,6	26,8		27,9
Ny förskola Östhammar	47,5	0,1		1,0
Utbyggnad Olandsskolan	5,0	4,4		4,4
Ny sporthall Östhammar		0,0	28,0	0,9

Hållbarhetsredovisning

FN:s definition av hållbar utveckling är ”en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov”. I begreppet ingår att tillgodose grundläggande mänskliga rättigheter, möjlighet till utveckling och att upprätthålla de naturliga systemens förmåga att förse samhällen och människor med naturresurser och ekosystemtjänster. Sammantaget omfattar en hållbar utveckling många av de delar som ingår i en kommuns verksamhet och ansvarsområden. Begreppet omfattas av tre odelbara områden; social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet.

Hållbarhetsredovisningen omfattar en samlad uppföljning av genomfört arbete utifrån kommunfullmäktiges strategiska inriktningsområde En hållbar kommun, beslutade hållbarhetsnyckeltal samt antagna hållbarhetslöften.

STRATEGISKT INRIKTNINGSOMRÅDE EN HÅLLBAR KOMMUN

Det strategiska inriktningsområdet, En hållbar kommun, följs upp och analyseras i årsredovisningen under avsnittet för målanalys, där även detaljer kring de tre styrtalen finns. Analysen visar i korthet att Östhammars kommun är på god väg eller till och med har uppnått delar av målet. Inom flera områden behövs dock ett fortsatt aktivt arbete, eller förstärkning, för att kommunen ska hålla kursen och fortsätta en positiv trend. Det handlar bland annat om att hantera kommande ekonomiska investeringsbehov, att hålla fast vid och stärka arbetet inom miljöområdet samt att arbeta mer med området god hälsa.

Medellivslängden är ett av kommunens tre styrtal inom området. Det är ett beräknat mått på antal återstående levnadsår vid födseln och sammanfattar på ett övergripande sätt befolkningens hälsoläge.

Värdet mäts en gång per år, data för 2021 blir tillgängliga först i mars 2022 och ingår därför inte i analysen. Föregående uppföljning (år 2020) visade att medellivslängden för Östhammars kommun sjönk något, vilket till viss del kan bero på pandemin. Trenden över tid är att medellivslängden ökar i hela riket, både för kvinnor och för män, samtidigt som skillnaderna ökar mellan grupper med olika utbildningsbakgrund.

HÅLLBARHETSLÖFTEN

Östhammars kommun har via beslut i Kommunfullmäktige tecknat hållbarhetslöften som ett sätt att styra fokus för kommunens strategiska arbete inom miljöområdet. Hållbarhetslöftena är en avsiktsförklaring och ingår i Färdplan för ett hållbart län, som är ett sätt för många aktörer i länet att tillsammans arbeta för att nå de nationella miljö kvalitetsmålen och de Agenda 2030-mål som kopplar till dessa.

Kommunen har antagit löften inom tre delprogram; Minskad klimatpåverkan (2019-2022), Ekosystem och biologisk mångfald (2020-2023) samt Vatten (2021-2024). Aktiviteter som ska genomföras enligt löftena hanteras av förvaltningen och sektorerna i den ordinarie verksamhetsplaneringen.

Hållbarhetslöften inom delprogram Minskad klimatpåverkan ska genomföras december 2019 - december 2022. Kommunens löften handlar om att anlägga gång- och cykelvägar, ställa iordning pendelparkeringar, ge kommunanställda möjlighet till digitala lösningar, minska klimatpåverkan från kommunens tjänstefordon, installera solceller på kommunala byggnader, ställa höga energikrav på kommunala byggprojekt och minska matsvinn i kommunala verksamheter.

Kommunen har antagit 25 löften. För 15 av dessa

löper arbetet på, för 10 av dem har arbete påbörjats men det kvarstår en del för att löftet ska nås.

Hållbarhetslöften inom delprogram Ekosystem och biologisk mångfald ska genomföras december 2020 - december 2023. De antagna löfterna handlar bland annat om att stödja arbetet med vandringsvägar för fisk, anlägga dagvattendammar med biologiska värden, öka insatser för naturvårdande skötsel av kommunalägd skog, naturmark och öppen mark, motverka och bekämpa invasiva arter, arbeta med grönstruktur i samhällsplaneringen, stödja insatser som gynnar pollinerare och informationsinsatser om kommunens naturmiljöer riktade till invånare och besökare.

Kommunen har antagit 45 löften inom programmet. För 33 av dem löper arbetet på, för 12 av dem har arbete påbörjats men det kvarstår en del för att löftet ska nås.

Hållbarhetslöften inom delprogram Vatten ska genomföras december 2021 - december 2024. De antagna löfterna handlar bland annat om att minska vattenanvändning i kommunala verksamheter, delta i vattenbesparande kampanjer, stödja införandet av ny teknik gällande vatten- och avloppslösningar, upprätta plan för dricksvatten, spillvatten och dagvatten, uppmärksamma vattenfrågorna i planarbetet, fördjupa miljötillsynen kopplad till vattenkvalitet och minska utsläpp av kemikalier och mikroplaster från kommunala verksamheter.

HÅLLBARHETSNYCKELTAL

Vid en sammanfattande bild av kommunens hållbarhetsnyckeltal framkommer att utbildning, jämställdhet och trygghetsfrågor är fortsatt viktiga områden för hållbarhetsarbetet. Områdena rymmer inom den sociala dimensionen och knyter särskilt an till

Agenda 2030-målen God utbildning för alla (mål 4), Jämställdhet (mål 5) samt Fredliga och inkluderande samhällen (mål 16).

Nyckeltalen visar både styrkor och utmaningar inom det sociala och ekonomiska området. Kommunen har en hög sysselsättningsgrad, en låg ungdomsarbetslöshet och en låg andel invånare (0–19 år) i ekonomiskt utsatta hushåll. Dessa områden rymmer inom Agenda 2030-målen Ingen fattigdom (mål 1) samt Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt (mål 8), och kan ses som styrkor. Den demografiska utvecklingen kan ses som en utmaning, då trenden indikerar att allt fler kommer behöva välfärdstjänster samtidigt som den arbetsföra befolkningen minskar. Det medför att en central del av kommunens hållbarhetsarbete bör vara att främja hälsa i alla åldrar och särskilt ett hälsosamt åldrade.

God hälsa är både en förutsättning och ett mål för hållbarhetsarbetet. Kommunen har ansvar för alla invånare men särskilt för de grupper som har störst behov av kommunens insatser. Agenda 2030-målen Hälsa och välbefinnande (mål 3) och Minskad ojämlikhet (mål 10) följs inte upp med nyckeltalen men har kopplingar till kommunens utvecklingsområden. Forskning visar på större skillnader i hälsa mellan personer med olika utbildningsnivå än mellan kvinnor och män. Samband finns mellan utbildning, lön och medellivslängd, där gruppen med eftergymnasial utbildning har högst medellivslängd. För att kunna rikta hållbarhetsarbetet så att skillnader i hälsa minskar, blir det fortsatt viktigt att analysera skillnader mellan kön men även att vara uppmärksam på skillnader mellan grupper.

Nyckeltal	2021	2020
Demografisk försörjningskvot	0,97	0,95

Den demografiska utveckling är en viktig fråga i världen, Sverige och i vår kommun. Allt fler lever längre och andelen äldre av den totala befolkningen ökar. I vissa kommuner, delvis också i vår, ökar även antalet barn och unga vilket sätter ytterligare press på den arbetsföra delen av befolkningen, framöver kommer allt färre att behöva försörja allt fler. Utfall för vår kommun per tertial 3 2020, helåret 2020, visar att Östhammar har en högre försörjningskvot än länet och riket, i Östhammar försörjer en person i arbetsför ålder sig själv och ytterligare 0,95 personer att jämföra med rikets 0,89. Både Östhammar och riket har försämrat sina siffror inom området mellan 2019 och 2020 dvs det demografiska trycket är fortsatt högt och ökar i vår kommun.

Ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet, andel (%)	24	25
---	----	----

Läget runt om i världen påverkar även tillgången på vissa livsmedel och produkter. Bland annat har tillgången på, eller möjligheten för oss att köpa, ekologiska livsmedel varit mindre bra under hösten 2021. Vi har därför inte riktigt haft möjlighet att uppnå vårt mål på 25% ekologisk mat, vilket är det mål som beslutats för måltidsenheten i Östhammar.

Kvinnors mediannettoinkomst som andel av mäns mediannettoinkomst, andel (%)	74
--	----

Kvinnors inkomster har ökat mer än mäns under 2000-talet. Men fortfarande har män betydligt högre inkomst än kvinnor. År 2018 var medianinkomsten i åldersgruppen 20–64 år 362 000 kronor för män och 299 000 kronor för kvinnor. År 2000 låg kvinnors inkomst på 76,6 procent av mäns inkomst. År 2010, tio år senare, låg den på 79,5 procent. Men de senaste två åren har förändringarna varit små, från 82,3 procent 2016 till 82,6 procent 2018 (källa: SCB). I likhet med riket har kvinnor i Östhammar lägre inkomst än män, Östhammar visar också något sämre siffror än riket och länet vilket kan indikera en något mer ojämställd arbetsmarknad och/eller en arbetsmarknad där kvinnor har svårare att hitta de mer välbetalda yrkena.

Tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s, andel (%)	68	68
--	----	----

Bredbandsutbyggnaden är starkt beroende av de geografiska spridningen på fastigheterna i kommunen. När utbyggnaden i tätorterna är klar blir kostnadsförtydningarna avsevärda med stora avstånd till resterande fastigheter. Statistiken är hämtad från PTS och avser 1 oktober 2020. Nästa rapportering av statistik kommer att ske mars 2022. Årets utdelning av PTS-stöd för bredbandsutbyggnad var på motsvarande 1,6 miljarder, dvs ett avsevärt större stöd än tidigare och av det så har Östhammars kommuns aktörer fått tilldelning motsvarande 28,6 miljoner. Det är efter Tierps kommun mest utdelning i länet. Det kan förväntas att täckningsgraden med detta kommer att öka avsevärt under de närmaste åren.

Anmällda våldsbrott, antal/100 000 inv

Utfall för 2021 finns ännu inte. Trenden är att antal anmällda våldsbrott minskar efter en lägre topp under 2019 där Östhammars kommun hade ungefär samma utfall som länet i stort men lägre än riket. Östhammars kommun tenderar dock att över tid lägga lägre än både riket och länet med undantag på den stora toppen under år 2011. Pandemin torde innebära att antalet anmällda brott borde minska ytterligare med tanke på de restriktioner som funnits för de miljöer där de typiska våldsbrotten sker i samband med alkoholintag. Det finns en risk att våldsbrott istället ökar i hemmiljön vilket kanske inte varit lika vanligt tidigare då distansarbete mer eller mindre blivit norm för de som har haft den möjligheten. För att förebygga våld i hemmiljö krävs andra insatser och mer fokus på socialtjänstområdet snarare än fysisk utemiljö och dylika åtgärder.

Nyckeltal	2021	2020
Invånare 0-19 år i ekonomiskt utsatta hushåll, andel (%)		
Utfall för 2021 finns ännu inte. Trenden är att det ekonomiska biståndet i kommunen ligger på en fortsatt jämn nivå. Vi ser dock en viss ökning utifrån pandemin. Troligtvis ligger vi fortsatt på en låg nivå jämfört med länet och riket. Underlaget idag är inte fler invånare med försörjningsstöd utan trenden är att vi har större familjer med fler barn. Vi har också svårare att få ut de vuxna i olika insatser via Arbetsförmedlingen då deras närvaro i länet är ytterst liten och mycket av de insatser de ansvarar för faller på kommunen. Detta påverkar både långsiktigt och kortsiktigt barnen att föräldrar inte kommer ut i egen försörjning.		
Invånare 16-84 år som avstår från att gå ut ensam, andel (%)		
Utifrån svaren som inkommit i medborgarundersökningen ser utfallet oväntat högt ut. På frågan om man känner sig otrygg för att gå ut i sitt bostadsområde när det är mörkt ute så är utfallet i medborgarundersökningen 14% som inte känner sig trygga. Detta nyckeltal specificerar dock inte bostadsområdet utan tar sikte på att gå ut i allmänhet vilket gör att fler av de frågor som tas upp i medborgarundersökningen behöver vägas in så som, Hur orolig är du för att utsättas för sexuella trakasserier eller liknande och Hur orolig är du för att bli utsatt för våldsbrott eller hot om våld där svaren på första frågan 8% och den senare frågan 13%. De tre resultaten tillsammans tyder på att utfallet torde vara lägre än det i nyckeltalet angivna värdet. Sett till riket ligger Östhammars kommun klart högre med ett medelvärde på 31,5% och något över länets utfall. Utfallet skulle även kunna bero på en ökad äldre befolkning där det kan vara otryggt att gå ut ensam beroende på fysiska åkommor. Om så är fallet kan ytterligare åtgärder behöva vidtagas inom äldreomsorgen i syfte att förebygga otryggheten.		
Långtidsarbetslöshet 25-64 år, andel (%) av befolkningen		
Långtidsarbetslösheten är fortsatt låg i kommunen och har dessutom sjunkit något under pandemin. Förändringen under den senaste 10 årsperioden är marginell, dock var arbetslösheten lägre under 00-talets början fram till finanskrisen 2008. Långtidsarbetslösheten speglar den totala arbetslösheten som även den är på en låg nivå.		
Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%) av befolkningen		
Utfall för 2021 finns ännu inte. Vi har inte sett något som tyder på att vi har betydligt fler vuxna med långvarigt försörjningsstöd och förhoppningsvis har vi fortfarande ett bra resultat jämfört med länet och riket. Vuxna med långvarigt försörjningsstöd tenderar dock att bli kvar i detta. Det finns inga insatser via Arbetsförmedlingen och pandemin påverkar viljan att ta emot praktikanter för att prova arbete. De insatser som finns att tillgå är begränsade. Det största ansvaret kommer här att vila på kommunen.		

Nyckeltal 2021 2020

Invånare 25-64 år med eftergymnasial utbildning, andel (%)

För att undersöka utbildningsnivån tittar vi på den del av befolkningen som är 25–64 år. I den gruppen har 26 procent läst vidare efter gymnasiet. Det klan jämföras med riket där 34 procent läst vidare efter gymnasiet. Kvinnor har i högre andel eftergymnasial utbildning än män. I Östhammar skiljer det 18 procentandelar mellan kvinnor och män. Det följer rikets mönster. Vi kan också se att 15 procent är högutbildade, vilket innebär att de har en utbildning på tre år eller mer efter gymnasiet. I de flesta län är andelen högutbildade betydligt högre i residensstäderna och i storstadsområdena än i övriga kommuner i länet, vilket även stämmer för Uppsala län. Källa SCB

Flickor har redan från grundskolan generellt sett bättre studieresultat än pojkar. Det är en nationell trend som varat under många decennier. Flickor kommer i högre grad in på högskoleförberedande program på gymnasiet än pojkar. Här finns det många olika faktorer enligt den forskning som finns, som visar på skillnader mellan pojkars och flickors måloppfyllelse. Bland annat säger en del forskare att pojkar är mer omogna, har inte samma litteracitet som flickor. Skolkulturens negativa påverkan på skolresultat är en faktor bland pojkar som tillskriver sig negativa maskulina attribut. De uppfattar i högre grad skolan som feminin, vilket påverkar deras ambition att uppnå goda skolresultat negativt.

Skillnader i medellivslängd mellan grupper med olika utbildningsnivå har ökat under senare år och är nu större än skillnaden i medellivslängd mellan kvinnor och män. Gruppen med eftergymnasial utbildning har högst medellivslängd och ökar sin andel av befolkningen samtidigt som de behåller eller utökar sitt försprång i livslängd jämfört med de grupper som har lägre utbildningsnivå. Detta har bidragit till att hela befolkningens medellivslängd har ökat under de senaste åren. Den långsiktiga trenden är att männens livslängd ökar mer än kvinnornas. Uppsala län är en av de län som har den högsta medellivslängden för män. Det är inte bara livslängden som påverkas vid kort utbildning, det gör även fler faktorer såsom hälsa och lön. Källa SCB

Om ökningen från 2019 håller i sig till kommande år så finns en försiktigt ökande trend. Vi ser dock att trenden består mest av ett ökande andel kvinnor som har eftergymnasial utbildning. I Östhammars kommun har pojkar vårterminen 2021 ökat sina resultat när det gäller behörighet till yrkesprogram på gymnasiet samt att klara kunskapskraven i alla ämnen. Kan denna trend hålla i sig kommer vi kanske kunna se en minskad skillnad mellan könen för de som har en eftergymnasial utbildning. Men vi ska också komma ihåg att pojkar i allt högre grad än flickor i vår kommun väljer yrkesprogram, för att kunna arbeta i något familjeföretag eller något annat av de alla småföretag vi har i Östhammars kommun.

Utifrån svaren som inkommit i medborgarundersökningen ser utfallet oväntat högt ut. På frågan om man känner sig otrygg för att gå ut i sitt bostadsområde när det är mörkt ute så är utfallet i medborgarundersökningen 14% som inte känner sig trygga. Detta nyckeltal specificerar dock inte bostadsområdet utan tar sikte på att gå ut i allmänhet vilket gör att fler av de frågor som tas upp i medborgarundersökningen behöver vägas in så som, Hur orolig är du för att utsättas för sexuella trakasserier eller liknande och Hur orolig är du för att bli utsatt för våldsbrott eller hot om våld där svaren på första frågan 8% och den senare frågan 13%. De tre resultaten tillsammans tyder på att utfallet torde vara lägre än det i nyckeltalet angivna värdet. Sett till riket ligger Östhammars kommun klart högre med ett medelvärde på 31,5% och något över länets utfall. Utfallet skulle även kunna bero på en ökad äldre befolkning där det kan vara otryggt att gå ut ensam beroende på fysiska åkommor. Om så är fallet kan ytterligare åtgärder behöva vidtagas inom äldreomsorgen i syfte att förebygga otryggheten.

Förstagångsväljare som röstade i senaste kommunfullmäktigevalet, andel (%)

Detta nyckeltal redovisas och analyseras endast var fjärde år. Nästa gång detta redovisas är 2022.

Nyckeltal	2021	2020
Risk för undernäring på särskilda boenden	97%	
Risk för undernäring är ett mått som påverkar en individs hälsostatus och på gruppnivå är det ett kvalitetsmått. Vid inskrivning vid ett särskilt boende görs bedömning av en rad parametrar, varav risk för undernäring är en. Bedömningarna genomförs alltid och dokumenteras i journal men ska även registreras i det nationella kvalitetsregistret Senior alert. Fördjupad information finns i den Patientsäkerhetsberättelse som upprättas årligen. 97% (77 personer) av 79 inrapporterade bedömningar visade risk för undernäring. 99 % av dessa bedömningar har en registrerad åtgärdsplan. Jämfört med föregående år kan vi se att andelen med bedömd risk för undernäring är högre 2021. Och andelen av de som bedömts ha en risk, som fått en åtgärdsplan upprättad, har också ökat. Vad gäller genomförda åtgärder ser vi en svag minskning. Hur stor andel av åtgärderna som utförts kan bero på flera saker. Till exempel att åtgärden inte är genomförd eller att åtgärden är pågående och därför inte registrerad som genomförd.		
Halt totalfosfor och totalkväve (µg/l) i kustvatten inom mätprogram Svealands Kustvattenvårdsförbund.	45µg/l	
Via Svealands Kustvattenvårdsförbund görs årliga mätningar av bland annat totalfosfor och totalkväve på flera stationer längs Östhammars kommuns kustområde. Resultat från årets mätningar 2021 kommer presenteras under vår/sommar 2022, varför i nuläget enbart resultat från 2019 och 2020 kan redovisas. Denna miljöövervakning ger en överblick av vattenkvaliteten när det gäller näringsämnen. För att kunna dra fullständiga slutsatser av miljöövervakningen krävs fleråriga serier. Det finns mätningar sedan 2001 för flertalet av de stationer som mäts idag. För flertalet stationer har värdena av både kväve och fosfor minskat sedan 2001, även om de fortfarande överstiger värdena för god ekologisk status. En överblick över mätningarna år 2019 och 2020 visar något lägre medelvärden både avseende totalfosfor och totalkväve på flera stationer. Den valda stationen för att presentera nyckeltalet är Östhammarsfjärden, som utöver Granfjärden har högst halter näringsämnen av stationerna i Östhammars kommuns kustområde. Stationen visar samma medelvärde avseende totalfosfor (45 µg/l) för de båda åren och något ökade värden avseende totalkväve (från 703 till 732 µg/l). En överblick över resultat 2019 och 2020 finns i nedan bifogade bilder. För station Granfjärden inväntar vi värden som komplettering vid nästa analys av nyckeltalet (avsaknad av dessa mätvärden beror av en pågående omformning av Kustvattenvårdsförbundets hemsida där mätvärdena presenteras). I kommande presentationer av nyckeltalet bör en överblick av mätvärden från 2001 och framåt komplettera analysen i syfte att visa den långsiktiga trenden.		
Allmänt sett, tycker du att man kan lita på människor?	67%	

Ca 2/3 av de tillfrågade upplever att man kan lita på människor. Då detta är ett för oss nytt nyckeltal så saknar vi siffror för att kunna göra en trendanalys. Vi kan konstatera att vårt resultat är något bättre än riket men att differensen ej är statistiskt säkerställd. Detta nyckeltal blir spännande att följa utifrån mätningar om förtroende för det offentliga systemet och den allmänna synen på tillit till varandra. Särskilt intressant är detta i kombination med nästa års val, valdeltagande och valdeltagande i olika åldersgrupper.

Nyckeltal 2021 2020

Ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 2 år efter fullföljd gymnasieutbildning, hemkommun, andel (%)

Trenden har varit uppåtgående sedan 2011 för att plana ut mellan åren 2018 och 2019. Utfallet totalt ligger högre än både riket och länet i procentandelar. Män i Östhammars kommun är etablerade eller studerar i en hög grad jämfört med riket. Medan däremot kvinnor ligger strax under rikssnittet. Andelen ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 1 år efter fullföljd gymnasieutbildning är betydligt lägre än efter 2 år, dock över riket.

Vi kan se att det är betydligt fler ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden än som är i studier. Av de som är etablerade på arbetsmarknaden är det fler män än kvinnor och tvärtom när det gäller studier. Det följer det nationella mönstret. Östhammar har en hög etableringsgrad jämfört med länet, vilket skulle kunna förklaras av den låga ungdomsarbetslösheten vi har jämfört med länet.

Nationellt sätt 2019 var andelen män med en etablerad ställning på arbetsmarknaden högre än andelen kvinnor. Andelen män med en etablerad ställning var 71 procent jämfört med 53 procent för kvinnor. Andelen högskolestuderande var däremot högre för kvinnor jämfört med män, 14 procent respektive 4 procent. Könsfördelningen var generellt jämnare i de andra kategorierna. Det var dock en något högre andel kvinnor som var i övriga studier. Vid tolkningen av könsskillnader per program bör man ha i åtanke att könsfördelningen på många yrkesprogram är mycket skev. Det kan även finnas könsskillnader i fördelningen på inriktningar inom samma program. Vid låga antal kan underlaget vara mer osäkert och jämförelser bör därför göras med försiktighet. Det är lätt att tro att Östhammar följer det nationella mönstret även när det gäller högskolestudier och könsmönster.

Invånare 17-24 år som varken arbetar eller studerar, andel (%)

Gruppen unga vuxna identifierades särskilt under 90-talets början och socialstyrelsens/ungdomsstyrelsens rapport om unga utanför fick stort genomslag. Sedan tidigt 90-tal har därför lagstiftning och åtgärder förtydligats, både hos myndigheter (Arbetsförmedlingen) och i skollagen. Kommunens resultat är gott i förhållande till riket och länet och har så varit över längre tid. Resultatet kan ses mot följande;

- kommunen har en över tid mycket låg arbetslöshet
- Kommunen har en låg ungdomsarbetslöshet

Utöver detta görs en uppföljande arbete inom såväl socialtjänst som inom det kommunala aktivitetsansvaret.

Det finns dock goda skäl att följa siffrorna över tid, ett ökat utanförskap, utan gymnasieutbildning kan leda till såväl sämre hälsa, svårare att få ett arbete och därmed svårare att försörja sig själv, minskat oberoende etc. Givetvis med följder som ökad offentlig konsumtion, både inom socialtjänst och hälso- och sjukvård.

SAMLAD BEDÖMNING

Östhammars kommun arbetar på flera sätt med att bli en mer hållbar kommun. Som beskrivet ovan finns både utmaningar och framgångar i kommunens arbete under året. Det pågående uppdraget att beskriva, tydliggöra och ge förslag på utveckling av hållbarhetsarbetet kommer under 2022 ge både kommunens organisation och våra invånare en bättre kännedom om hållbarhetsarbetet.

God ekonomisk hushållning är ett grundläggande mål för kommunen och här kan vi konstatera att vi har en god position enligt årets resultatmål men att vi står inför stora ekonomiska investeringsbehov som kommer kräva kloka strategier och samarbeten, där flera av dessa pågår och kommer fortsätta under 2022.

Att förvalta befintliga naturresurser är ett viktigt mål för Östhammars kommun, inte minst när det

gäller vattentillgångar, vattenkvalitet, strategisk markanvändning, god samhällsplanering och hur vi hanterar inköp, upphandling, kemikalier och avfallshantering. Här visar hållbarhetsbokslutet att kommunen kommit en bit på väg men att det också kvarstår flera utmaningar att ta oss an under 2022 och framåt.

God hälsa är både en förutsättning och ett mål för hållbarhetsarbetet, som bör riktas så att skillnader i hälsa minskar. För att kunna rikta arbetet blir det fortsatt viktigt att både analysera skillnader mellan kön men även att vara uppmärksam på skillnader mellan grupper. För att bibehålla och öka hälsoläget är det fortsatt viktigt under år 2022 att skapa förutsättningar för goda och jämlika livsvillkor, levnadsförhållanden och att främja goda levnadsvanor bland invånarna.

Kommunens verksamhet

Nämndernas verksamhet

I nämndberättelserna som följer redogör nämnderna för sitt arbete utifrån respektive verksamhetsområden och Kommunfullmäktiges fyra strategiska inriktningsområden. Det senare sker via nämndernas mål och styrtal. Samtliga nämndmål utgår från något av de strategiska inriktningsområdena och måluppfyllelsen kontrolleras via styrtal, med kopplade måltal.

Ett nämndmål kan endast bedömas vara uppnått eller inte uppnått (grönt eller rött) och beror av uppfyllelse av de styrtal som hör till målet. Såväl måluppfyllelse som styrtalens utfall följs av en analyserande text.

I linje med kommunens strategi för jämställdhetsintegrering skall all individbaserad data redovisas könsuppdelad. Eventuella avsteg från detta skall kommenteras och motiveras.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen ansvarar bland annat för följande områden:

- Stödfunktion till förvaltningsorganisationen genom lön, HR, ekonomi, IT, kommunikation och upphandling samt stöd till den politiska organisationen genom att administrera och bereda de ärenden som kommunstyrelsen och kommunfullmäktige beslutar om
- Fastighet, gator, park, markfrågor, måltid och städ.
- Delar i detta omfattar markupplåtelse, exploatering och lokalförsörjning av verksamheter i kommunal regi
- Utveckling av den lokala demokratin
- Se till att en tillfredsställande markberedskap upprätthålls samt att bostadsförsörjningen och samhällsbyggandet främjas
- Den översiktliga planeringen av användning av mark och vatten
- Långsiktig energiplanering samt främjandet av god energihushållning
- Miljövårds- och naturvårdspolitiken, införandet av miljöledning i kommunens egna organisation samt att verka för en god miljö i kommunen
- Trafikpolitiken och verka för en tillfredsställande trafikförsörjning
- Näringslivsutveckling, turism samt besöksnäring (inklusive gästhamnar samt campingar)
- Utvecklingen av medborgar- och brukarinflytande, jämställdhet och jämlikhet samt integrationsarbete (inklusive utvecklingsgrupper)
- Krisberedskapsfrågor och säkerhetsskyddsfrågor (KSAU är krisledningsnämnd)

- Avfallshantering
- Arbetsmarknadspolitiska insatser och introduktion

Verksamheten inom kommunstyrelsens direktrapporterande verksamheter har under året präglats mycket av pandemi, sparbetning och ny tjänstemannaorganisation.

Händelser av väsentlig betydelse

Sektor verksamhetsstöd har arbetat för att etablera ny organisation och nya arbetssätt under året. Trots pandemi och personalomsättning har arbetet fungerar väl.

Sektor Bildning rapporterar viss utmaning kring nyanländas etablering och försörjning. Under etableringstiden är många i behov av ekonomiskt bistånd i det så kallade ”glappet” innan första utbetalning av etableringsersättning och socialförsäkringsförmåner.

Under året har kommunen valt att subventionera tillsynsavgifter till företagare med anledning av pandemin. Kommunen har tilldelats SYNAs pris för bästa tillväxtkommun.

Tillåtlighetsbeslut gällande utbyggnad av slutförvar för låg och medelaktivt driftavfall (SFR) har fattats av regeringen i december 2021. Det kan förväntas att arbeten på plats är i full gång inom 3 år. Utbyggnaden kan påverka myndighetsfunktioner (ex bygglovshantering) på ett påtagligt sätt.

Gästrike Vatten bygger en vattenledning från Örbyhus i Tierps kommun via Österbybruk till Alunda för att lösa dagens och framtidens behov av dricks-vattenproduktion. Samverkan över kommungränsen kommer att gynna invånare i både Östhammars kommun och Tierps kommun på flera sätt. Vattenledningen tas i full drift under 2022.

Östhammar Vatten AB, som är en del av koncernen Gästrike Vatten AB, planerar en om- och utbyggnad av avloppsreningsverket i Alunda. Bakgrunden är att Alunda samhälle växer och fler hushåll kommer att behöva anslutas till verket i framtiden. Byggstart för det nya avloppsreningsverket är planerad till år 2024 med planerad driftsättning 2025.

Östhammars kommun har utöver de ovan nämnda åtgärderna inom VA antagit en VA-översikt, -policy samt handlingsplan för hur VA-försörjningen, kommunal och enskild, ska utvecklas för att uppfylla nuvarande och framtida behov och krav.

Väsentliga personalförhållanden

Kommunfullmäktige har gett nämnder och förvaltningen i uppdrag att arbeta aktivt för att sänka medarbetarnas sjuktal.

Målet är att Östhammars kommuns sjuktal för 2021 ska ligga max 1 %-enhet över medelvärdet för kommunernas sjukfrånvaro och att sjuktal för 2022 ska ligga i nivå med medelvärdet för kommunernas sjukfrånvaro. 2020 var medelvärdet för kommunernas sjukfrånvaro 8,3% (9,1% för kvinnor, 5,7% för man)

Målet för sjukfrånvaron inom kommunstyrelsens område år 2021 var 6,5% och uppnåddes. Siffror ifylls fredagen den 21 januari.

Sjukfrånvaron för kommunstyrelsens område var 5,4% för helåret 2021. Kvinnors sjukfrånvaro var 6,7% och mäns 2,5 %. Skillnaden mellan könen förklaras till en del av att verksamhetsområde Måltid och städ är en stor kvinnodominerat verksamhet och också har en högre sjukfrånvaro. Denna verksamhet kräver närvaro på plats vilket också innebär att medarbetare blir sjukskrivna direkt vid symtom. Kommunstyrelsens område i övrigt består i huvudsak av verksamheter där medarbetare har möjlighet att arbeta på distans. Under pandemin har det visat

sig tydligt att sjukfrånvarosiffrorna sjunkit i dessa verksamheter.

År 2021 har fortfarande präglats av pandemin, vilket inneburit arbete på distans på ena sidan i de verksamheter där det är möjligt och anpassningar och höga sjuktal i verksamhetsområden där arbete på plats krävs.

i januari 2021 gick vi in i ny organisation som särskilt berörde kommunstyrelsens område. Året har inneburit att se över arbetssätt och -processer och hitta nya effektiva vägar för kommunikation, men inte minst att bygga en organisation och gemenskap och det huvudsakligen på distans. Det har varit en försvårande faktor och utmaning och kan antas ha påverkat medarbetares trivsel. Även att det ligger ett krav på effektivisering har gjort läget än mer komplext. Personalomsättning har dock inte ökat märkbart.

Kvalité

Östhammars kommun skall vara en attraktiv och hållbar arbetsgivare

Måtalet på max 6,5 % sjukfrånvaro på kommunstyrelsens verksamhetsområde är uppnådd för 2021.

Målet är att kommunen upplevs som attraktiv och hållbar arbetsgivare där medarbetarna mår bra och trivs. För att åstadkomma och upprätthålla det krävs det aktivt arbete inom hela kommunen, på alla organisatoriska nivåer och inom flera områden. En del av attraktiviteten handlar om upplevt arbetsmiljö, villkor, ledarskap och likabehandling. En annan del om hur lätt det är att rekrytera nya medarbetare.

Kommunens verksamheter och enheter arbetar löpande med att förbättra arbetsmiljö, tex genom att undersöka och åtgärda risker och utveckla friskfaktorer som bidrar till god arbetsmiljö. Löpande undersökningar av organisatorisk och social arbetsmiljö görs i stora delar av kommunen.

Det kommungemensamma arbete som drivits under 2021 har bland annat haft fokus på att förstärka friskfaktorer dvs sådana förhållanden som enligt forskningen bidrar positivt till hälsa och arbetsmiljö. Arbetet påbörjades på sektor bildning och har under hösten startats på sektor omsorg och kommer att fortsätta inom resterande sektorer under 2022.

Ett annat fokusområde har varit att rikta och förstärka insatser för att sänka sjukfrånvaron med fokus på sektor omsorg. Det har handlat om både att arbeta med det efterhjälpande såsom effektiv rehabilitering och med det förebyggande såsom att stärka ledarskap och förutsättningar för god arbetsmiljö. Kommunens sjuktal följs upp och synliggörs löpande på enhetsnivå.

En oerhört viktig beståndsdel av medarbetares upplevelse av arbetsgivare är chefer. Därför har vi arbetat aktivt med att utveckla ledarskapet bland annat med att utveckla arenor för kollegialt lärande och utbyte för chefer, med att vidareutveckla chefsintroduktionen samt genom att rigga upp ett program för att ta fram framtida chefer.

Under året har också en pilotprojekt för heltid som norm drivits och genomförts på en ort, Gimo. Möjligheten till heltid är både en attraktivitets- och hälsofaktor och

därmed en viktig sak att arbeta med, inte minst ur jämställdhetsperspektiv då de flesta deltidstjänster i en kommun finns inom kvinnodominerade yrken.

Ett ytterligare område som påverkar kommunens anseende som arbetsgivare är hur vi ser att vi ska vara en framtidens arbetsplats. Kommunen har tagit fram principer för digitalt arbete och ett avtal och riktlinjer för distansarbete. I de yrkesgrupper där arbetet är av den karaktären bedöms detta alternativ att kunna underlätta både att attrahera och behålla personal som annars kanske inte skulle valt Östhammar som arbetsgivare.

Östhammars kommun ska redovisa ett gott ekonomiskt resultat

Verksamheterna som rapporterar till Kommunstyrelsen rapporterar budget i balans för helår, visst överskott finns inom posten finanser tillika skatteintäkter, som summa kan överskottet ses som relativt omfattande, men procentuellt motsvarar det 2-3 % av lagd budget.

STYRTAL	SENASTE UTFALL	MÅLTAL 2021
Resultatöverskott, budget i balans.		Uppfylld

Östhammars kommun ska minska sin negativa miljöpåverkan

Nämndmålet kommer ej att nås under året. Många aktiviteter pågår och fler är planerade i nämndmålets riktning. Men måluppfyllnaden bedöms på grundval av styrtalens utfall. Till målet hör två styrtal, varav det ena Insamlat hushållsavfalltotalt, kg/person är

problematiskt att styra emot. Å ena sidan är det positivt att så mycket som möjligt av det genererade hushållsavfallet samlas in, å andra sidan är det positivt att faktiskt minska det genererade hushållsavfallet. Mängden insamlat hushållsavfall behöver formuleras om för att skapa den hävstång för insamling och sortering som är önskvärd.

För det andra styrtalet Resor i tjänsten med egen bil - antal kilometer kommer måltalet att nås för helåret. Måltalet för helåret är max 200 000 kilometer och utfallet för 2021 är drygt 61 080 kilometer. Distansarbetet till följd av Corona har minskat andelen resor i tjänsten radikalt.

Ett sätt att styra mot att minska kommunens negativa miljöpåverkan är genom de hållbarhetslöften Kommunfullmäktige antagit inom Färdplan mot ett hållbart län. Östhammars kommun har sedan tidigare antagit löften inom de två första delprogrammen; Minskad klimatpåverkan (2019-2022) och Ekosystem och biologisk mångfald (2020-2023). I november antog Kommunfullmäktige ytterligare löften inom det tredje delprogrammet, då på tema Vatten (2021-2024).

Inom hållbarhetslöftena för minskad klimatpåverkan har kommunen under året arbetat vidare på att minska utsläpp från transporter, installerat solceller på kommunala fastigheter samt arbetar löpande med att minska matsvinn och erbjuda fler vegetariska alternativ i den kommunala måltidsserveringen. Ett antal löften kvarstår att arbeta med under 2022, programperiodens sista år. Det gäller bl.a. energikrav vid nybyggnation, etablera energirådgivning i nytt format samt minskad

användning av plast genom utbyte av produkter och upphandlingskrav.

Inom hållbarhetslöftena för ekosystem och biologisk mångfald har kommunen under året inlett arbetet med att göra om ett urval av gräsmattor till äng och arbeta med slätter som skötselmetod, arbetat vidare med våtmarken Lortfjärden utanför Öregrund för fiskrekrytering och som besöksmål samt tillsammans med Upplandsstiftelsen sökt och fått projektbidrag för att arbeta med biotopvård i Hargsån. Kommunen har också som del i löftena spridit information om månadens besöksmål – fina platser i naturen för våra invånare och besökare.

Under 2021 har kommunens verksamheter arbetat med-, och följt upp, de beslutade aktiviteterna inom dessa löften via ordinarie verksamhetsplanering och uppföljning i Stratsys.

Styrtal	Senaste utfall	Måltal 2021
Insamlat hushållsavfall totalt, kg/person		
Resor i tjänsten med egen bil - antal kilometer	61 080km	200 000km

Östhammars kommun ska vara tillgänglig och öppen för medskapande utifrån besökare-, invånares- och företagares behov.

Måluppfyllelse kan inte bődömas, då måltal saknas för ett av målets styrtal.

60% av de tillfrågade i Medborgarundersökningen svarade positivt på frågan ”Hur tycker du att det fungerar att få svar på dina frågor om kommunen och dess

verksamheter?” Då frågeställningarna förändrats i medborgarundersökningen så har vi inte någon möjlighet att jämföra med tidigare års utfall. Men siffrorna visar att kvinnor är mer nöjda än män. Snittresultatet för de kommuner som deltar i Medborgarundersökningen är 68, så ställt i förhållande till det snittet har vi ett lågt resultat.

Nyttjandegraden av inflytandeverktygen Allmänhetens frågestund, Medborgarmotion och Fråga politiken, ligger på en bra nivå och når över måltalet för året. Fördelningen mellan de tre områden vi följer upp är: nio initiativ inom Allmänhetens frågestund (fyra kvinnor och fem män), tio stycken Fråga politiken (samtliga från kvinnliga frågeställare) samt fjorton medborgarmotioner (7 från män, 7 från kvinnor). En svaghet i arbetet är att de frågor som kommer in, via tjänsten Fråga politiken, inte alltid besvaras av de politiska partierna. Så utfallet med många inkomna frågor bör ses i ljuset av hur många av dem som är besvarade av fler än ett eller ett fåtal parter. Att vi bemöter invånare som tar sig tiden att använda sig av våra delaktighetstjänster är av vikt för tjänsternas legitimitet och kan påverka förtroendet.

Kommunstyrelsen har gett förvaltningen ett särskilt uppdrag att stärka upplevelsen av delaktighet i kommunen. Som ett led i det arbetet har flera aktiviteter genomfört under året. Ett pilotprojekt har genomförts i Öregrund i samband med byggplanerna för ett nytt bryggdäck. Föreningar med intresse i hamnen har bjudits in för aktivt deltagande i utformningen. Kommunstyrelsen har också beslutat att arbeta enligt en reviderad form av SKR:s delaktighetstrappa, med målsättning att tidigare involvera medborgare i kommunens

utveckling och tydligare klargöra möjligheter och förutsättningar om delaktighet. Det har funnits en budgetpost där de medarbetare som genomfört delaktighetsinsatser har kunnat rekvrirera medel.

STYRTAL	SENASTE UTFALL	MÅLTAL 2021
Antal initiativ inom ramen för befintliga inflytandeverktyg	33	30
Invånares nöjdhet med att få svar på sina frågor om kommunen och dess verksamhet	60	

Östhammars kommun har en hållbar och långsiktig fastighetsförvaltning

Måluppfyllelsen kan inte bedömas då målet har ett styrtal som är nytt för året, Fastighetsbestånd med underhållsplan, och som därför saknar måltal.

Arbetet med att organisera den löpande fastighetsförvaltningen har inletts och även om vissa strategiska funktioner fortfarande är obemannade så bedömer förvaltningen att arbetet fortskrider enligt plan. En kungömsam lokal försörjningsplan är under framtagande och beräknas vara klar under 2022. Beslut har fattats om miljöklassificering av byggnader vid nybyggnation.

STYRTAL	SENASTE UTFALL	MÅLTAL 2021
Fastighetsbeståndsvärde med underhållsplan	74,37%	

Samtliga medarbetare skall erbjudas kompetensutveckling i sitt arbete

Måtalet är inte uppnått för året.

Den egna organisationens lärande mäts genom en enkät med frågeställningar om lärande och kompetensutveckling till medarbetare. Årets mätning har visat att 83 % av medarbetare anger att de lärt sig nya saker i sitt arbete under gångna året. Skillnaden mellan kvinnor och män är relativt liten.

Förändringen i jämförelse med föregående året (72 %) är stor och kan till viss del antas bero på att upplevelsen av att kompetensutveckla sig genom digitala utbildningar förbättrats i förhållande i föregående år. Men upplevelsen kan också bero på att många, delvis på grund av pandemin och dess begränsningar, faktiskt lärt sig både nya arbetssätt och tagit än mer vara på chansen att lära sig av kollegor. Från och med 2021 mäter vi kollegialt lärande med en egen fråga för att ännu bättre följa den utvecklingen.

Måtalet är dock inte uppnått och vi behöver fortsätta arbeta med att synliggöra och förstärka lärande i vardagen samt stärka kollegiala utbytets möjligheter som källa till kompetensutveckling. Under 2022 har kommunens chefsdialog använts som arena för chefers kollegiala lärande. Under 2023 behöver vi fortsätta utveckla kollegialt lärande med både chefer och medarbetare.

STYRTAL	SENASTE UTFALL	MÅLTAL 2021
Andel medarbetare som erbjuds kompetensutveckling i sitt arbete	83%	85%

Östhammars kommun ska vara en bra plats att leva och verka för såväl invånare som besökare och företagare.

En rad olika insatser genomförs för att stärka upplevelsen av kommunen som plats att leva och verka i för invånare, företagare och besökare. Nedan följer några exempel.

Företagarens perspektiv

Ett aktivt arbete, med att stärka upplevelsen av kommunen som en bra aktör att ha att göra med, har inletts under året. Företagen har fått information via vykort om vikten att ge kommunen feedback efter avslutade ärenden (NKI). Företagare har också erbjudits lotsmöten där de får träffa representanter från de kommunala verksamheter vederbörande har behov av. Lotsmöten erbjuds även på plats hos företagaren.

Ett av de styrta NKI Markupplåtelse) som tillämpats för att utvärdera kommunens insats har tyvärr fått för få respondenter. Detta har gjort att resultat inte erhållits och därför kan inte någon tydlig bild av företagarnas upplevelse av kommunens service heller redovisas.

Bibliotek

Biblioteken har under året sett över hur lokalerna fungerar, besöksfrekvens, utformning, inventering av olika önskemål etc. Gimo Bibliotek var först ut i satsningen "Kreativa Rum" som startades förra hösten som ett projekt att se över de lokala biblioteken och deras förutsättningar. Biblioteken i Alunda och Österbybruk är båda kombinerade folk- och

skolbibliotek vilket begränsar tillgången under dagtid för andra besökare än skolans elever och medarbetare. Det behövs samverkan för att skapa bättre förutsättningar för vissa dag- och kvällstider utöver öppettiderna med personal. I Alunda har utmaningen med entré genom skolan lett till att en ytterdörr ska tas upp som ska leda direkt ut/in utan att besökaren behöver passera genom skolan.

Under våren 2022 kommer Öregrunds bibliotek vara pilot för att testa meröppet (besökare kan komma till biblioteket utanför öppettid och logga in med tagg/lånekort).

Platsens varumärke

En del i arbetet med kommunens platsvarumärke är arbete med regionen och samarbetskommunerna (Norrtälje och Österåker). Region Uppsalas besöksnäringstrategi togs fram under tertial 1 i år och under tertial 2 har arbetet med besöksnäringstrategi för Roslagen arbetats fram. Denna antogs under tertial 3, av alla tre kommuner.

Öregrund är kommunens främsta besöksmål och under året har en tät kontakt med Samarbete Öregrund (besöksnäringssanknutna företag inom handel, boende och restaurang) och andra viktiga intressegrupper hållits för att kontinuerligt uppdatera varandra om läge och behov.

Ett nytt samarbete med Nykommun.se har inletts Östhammar har nu en redigerad sida. Målsättningen är att för den som vill byta kommun ska det vara lätt att jämföra kommunen med andra. Detta blir också ett tillfälle att stärka platsvarumärket.

Delaktighet

Arbete med att få en bättre delaktighet i kommunen är inlett med målsättningen att fler ska vilja ta del i utvecklingen av kommunen och på så vis bidra till att skapa en mer attraktiv kommun. De största arbetsgivarna har uttryckt en vilja att arbeta tillsammans med kommunen i detta.

Ekonomiskt utfall

Sektor verksamhetsstöds enheter; Kansli/ Utveckling, HR, Ekonomi, Upphandling, Kommunikation/Kundtjänst, Måltid/städ och Fastighetsdrift, har under året arbetat med ett sparbetning om 5 mkr. Tidigare prognoser under året har pekat mot att sparbetning delvis bör kunna uppnås. Tack vare ett budgetöverskott inom enheten Måltid/Städ visar dock Sektor verksamhetsstöd en budget i balans per årsskiftet. Överskottet inom måltid/städ kommer av personalomsättningar under året.

Kommentar till underskott på Arbetsmarknadsenheten (AME): totalt sett visar AME ett underskott på 1,4 mnkr.

Uppdragsverksamheten

Verksamheten har sett ökade kostnader för viss typ av uppdragsverksamhet och fordonsrelaterade kostnader och transporter. Kommunens interna bilvätt har under året också haft merkostnader på grund av problem med lokalen. Totalt visar verksamheten ett underskott på 500 tkr.

Integrationsenheten

Nya och relativt stora kostnader för boendeplaceringar inom enheten. Återsökning av placeringskostnader på totalt 720 tkr fick avslag. Enheten har också ökade kostnader för försörjningsstöd då det tar längre tid för nyanlända att komma in i etableringsprogrammet, och kommunen då under en längre tid än tidigare får stå för kostnaden. Tidigare kunde ”glappet” vara någon månad men nu är tiden cirka sex månader. Kostnaden för försörjningsstöd 2021 uppgick till 1,9 mnkr vilket kan jämföras 650 tkr 2020. Enheten visar totalt sett ett underskott på 1,5 mnkr

Investeringsutfall

Öregrunds hamn - Till följd av omfattande medborgardialog har projektet försenats.

Gång och cykelbanor projekt avseende Kyrkogatan och Prästgårdsvägen har inte startats till följd av fastighetsrättsliga frågetecken som behöver utredas vidare.

Bytespunkt Gimo - Förseningar till följd av större utredningsarbeten på ytan som är föremål för detaljplaneläggning.

DRIFTREDOVISNING MNKR	FUNKTION	UTFALL 2020	UTFALL 2021	BUDGET 2021	AVVIKEL- SE
POLITIK/STAB	POLITIK	-8,0	-8,3	-8,4	0,1
	STAB	-4,0	-1,7	-1,9	0,1
	GEM NÄMNDER etc	-43,7	-46,2	-46,5	0,3
VERKSAMHETSSTÖD	VERKSAMHETSSTÖD, STAB	-	-1,3	3,8	-5,1
	KANSLI/UTVECKLING	-10,0	-19,9	-21,1	1,1
	HR	-6,2	-14,1	-14,1	0,0
	EKONOMI	-9,0	-18,3	-19,7	1,4
	UPPHANDLING	-4,0	-3,3	-3,9	0,6
	KOMMUNIKATION/KUNDTJ.	-5,5	-6,0	-6,1	0,2
	FASTIGHETSDRIFT	-	0,0	0,0	0,0
	MÅLTID OCH STÄD	-1,4	2,1	0,0	2,1
SAMHÄLLE	SAMHÄLLE CENTRALT	-8,2	0,0	0,0	0,0
	NÄRINGSLIV	-0,5	-4,7	-4,8	0,2
	PARK	-	-4,3	-4,0	-0,3
	VÄXANDE	0,0	-0,2	-0,9	0,8
	VÄXANDE, PLAN KS	0,7	-2,9	-3,3	0,4
	AVFALL	0,3	0,3	0,3	0,0
	GATA/FASTIGHET ANSVAR	-46,5	-28,0	-28,3	0,3
BILDNING	ARBETSMARKNADSENHET	-10,4	-8,9	-7,4	-1,5
FINANSER	FINANSER	-29,4	-34,0	-31,6	-2,4
NETTOKOSTNAD		-185,7	-199,7	-198,0	-1,7

RESULTATRÄKNING MNKR	UTFALL 2020	UTFALL 2021	BUDGET 2021	AVVIKEL- SE
Intäkter	401,8	367,6	368,6	-34,3
Kostnader	-516,2	-502,5	-505,2	13,7
Avkrivningar	-71,3	-64,8	-61,3	6,6
Verksamhetens nettokostnad	-185,7	-199,7	-198,0	-1,7
<i>varav personalkostnader</i>	<i>-170,1</i>	<i>-178,5</i>	<i>-177,8</i>	<i>-0,6</i>
<i>varav lokalkostn</i>	<i>-61,5</i>	<i>-59,9</i>	<i>-59,9</i>	<i>0,6</i>
Skatt- och bidragsposter	1 333,1	1 404,6	1 366,7	38,0
Verksamhetens resultat	1 147,5	1 204,9	1 168,7	36,2
Finansposter	1,7	1,4	-9,1	10,4
Årets resultat	1 149,2	1 206,3	1 159,6	46,7
Årsbudget	1 140,0	1 159,6	1 159,6	0,0
AVVIKELSE	9,1	46,7	0,0	46,7

INVESTERINGSREDOVIS- NING MNKR	PROJEKTKATEGORI	BUDGET 2021	UTFALL 2021
	Inv proj Tek expl bost.omr	-128,8	-0,8
	Inv proj Tek expl industri.omr	-25,0	0,0
	Inv proj Tek G/C vägar	-9,4	-0,3
	Inv proj Tek övr infrastruktur	-13,0	-2,0
	Inv proj Tek vhtlokaler	-233,3	-98,2
	Inv proj Tek energieffektiv	-13,5	-1,5
	Inv proj Tek övriga	-15,4	-6,3
	Inv proj Renhållning	-6,7	-2,4
	Inv Kommunledningen	-0,5	0,0
	Inv E-arkiv	-3,0	-,2
SUMMA		-332,4	-111,6

Barn- och utbildningsnämnden

I Barn- och utbildningsnämndens uppgifter ingår att leda och samordna verksamheten inom förskola och pedagogisk omsorg, fritidshem, fritidsklubb, grundskola, grundsärskola, kulturskola, gymnasieskola och vuxenutbildning. Nämnden ansvarar även för det kommunala aktivitetsansvaret samt korttidstillsyn för barn över 12 år.

Barn- och utbildningsnämnden ska verka för en helhetssyn på omsorg, utbildning och fritid för barn och ungdomar samt för den kommunala vuxenutbildningen. Nämnden ansvarar även för bidragsgivning, tillsyn och uppföljning av barnomsorg i alternativa driftsformer.

Händelser av väsentlig betydelse

Beslut är taget av kommunstyrelsen att en ny förskola ska byggas i Alunda. Processen med att bygga en ny förskola i Östhammar har startat. Byggnationen med den nya förskolan Mineralen i Österbybruk påbörjades under året. Vid Olandsskolan har en ny paviljong placerats för både skolelever och förskolebarn.

Frösåkersskolan har blivit en 4-9 skola, då elever i åk 4-6 från Kristinelund och Ed började där vid höstterminens start.

Vuxenutbildningen startade en yrkesutbildning för Installationselektriker i samarbete med Bruksgymnasiet. Vuxenutbildningen har fortsatt samarbete med Sektor Omsorg där vuxenutbildningen hjälper till att utbilda sommarvikarier inom vården. Validering samt uppdragsutbildningar.

Under våren har ett av sektorns fokus varit att upprätthålla god omsorg och utbildning i en tid med pandemi. Verksamheten har till största del kunnat upprätthållas även om det varit hög frånvaro bland såväl personal som barn och elever och därmed ansträngt.

Trots pandemin har elever med behörighet till yrkesprogram på gymnasiet ökat sedan föregående år. Däremot visar gymnasiet på en studieskuld för vissa elevgrupper, vilket gör att en del elever kommer att behöva längre tid på sig för att ta gymnasieexamen.

Trots underskott på vissa grundskolor samt grundsärskolan så visar nämnden en budget i balans vid årets slut. Det finns en utmaning i att anpassa bemanningen på en del grundskolor där man ser ett minskat antal elever och här behöver organisationen framöver öka flexibiliteten och samarbeta mellan skolenheter för att minska sårbarheten.

De riktade statsbidragen och ersättningarna till kommuner har ökat kraftigt till antalet de senaste åren. Detta medför en ökad detaljstyrning och administration och det kan till och med även påverka kommunens förutsättningar att planera och effektivisera sin verksamhet och ekonomi.

Väsentliga personalförhållanden

Kommunfullmäktige har gett nämnder och förvaltningen i uppdrag att arbeta aktivt för att sänka medarbetarnas sjuktal.

Målet är att Östhammars kommuns sjuktal för 2021 ska ligga max 1 %-enhet över medelvärdet för kommunernas sjukfrånvaro och att sjuktal för 2022 ska ligga i nivå med medelvärdet för kommunernas sjukfrånvaro. 2020 var medelvärdet för kommunernas sjukfrånvaro 8,3% (9,1% för kvinnor, 5,7% för män)

Sektor Bildning har, liksom resterande skolsverige, stora utmaningar gällande sin kompetensförsörjning. I Östhammars kommun ser vi också att vår demografi visar på en ökande andel barn relaterat till övriga befolkningen. Därför är sjukfrånvaro och personalomsättning viktiga nyckeltal att följa och att påverka nedåt.

När vi redovisar 2021 års resultat nedan presenterar vi även föregående års resultat, även om det inte går att jämföra de olika åren med varandra utan att ha i åtanke att organisationen har genomgått förändringar. Bland annat har Arbetsmarknadsenheten (AME) tillkommit till sektor Bildning. Även pandemin har haft en inverkan på sjuktalet, och möjligen även på personalomsättningen.

Sektor Bildnings totala sjukfrånvaro under 2021 uppgick till 6,9 %, vilket är en sänkning från 2020 års 8,5 %. Sänkningen kan förklaras av att barn/ungdomar med anledning av pandemin hålls hemma vid minsta symptom samt att vi har bättre hygienrutiner, vilket sammantaget ger att vi har mindre av säsongsinfluensa och förkylning i samhället i stort. Inom gymnasiet kan sänkningen även förklaras av distansundervisningen som bidrar till att smittspridning av alla slags sjukdomar hålls nere samt en lägre benägenhet att sjukskriva sig då man kan jobba hemifrån trots att man är litet sjuk. Vi kan se att förskolorna har högre sjukfrånvaro än övriga skolformer, vilket förklaras av att jobbet är mer kontaktnära i de lägre åldrarna och smitta överförs lättare. Detta bekräftas av det faktum att sjukfrånvaron är som lägst inom gymnasiet och Vuxenutbildningen.

Långtidssjukfrånvaron utgör 23 % av den totala sjukfrånvaron. Andelen långtidssjukfrånvaro har alltså minskat mot 2020 års dryga 24,5 %. Det är en så pass liten minskning att vi inte kan dra för stora slutsatser av den, men under det gångna året har rektorerna arbetat aktivt med rehabilitering och plan för återgång i arbete. Framgångsfaktorer har varit tät kontakt via telefon och sms, att hålla medarbetaren informerad om vad som händer inom verksamheten, social träning på arbetsplatsen samt att rektor deltagit i samtal med medarbetaren och dennes läkare och/eller företagshälsovården.

Beräkning av personalomsättning görs utifrån

tillsvidareanställd personal som väljer att avsluta sin anställning hos Barn- och utbildningsförvaltningen. Tidsbegränsade anställningar, personal som byter enheter inom sektorn eller pensioner räknas alltså inte med.

Måtalet för personalomsättningen inom sektor Bildning under 2021 är satt till 7 %. Resultatet för 2021 är 7,2 %. Personalomsättningen under 2020 uppgick till 7,6 % och under 2019 till 9 %. Minskningen av personalomsättningen håller därmed i sig från föregående år.

Antalet olycksfall har ökat något från 126 (2020) till 150 (2021), medan tillbuden har ökat mer från 68 (2020) till 109 (2021). Merparten av ökningen härrör från hot och våld. Antalet rapporterade olycksfall och tillbud varierar från år till år och relaterat till 2019 är det inte någon anmärkningsvärd ökning. Hot och våld förekommer framförallt inom grundskolan, inom de övriga skolformerna är det enstaka fall.

Kvalitet

Alla elever ska ha en skolgång som präglas av trygghet och hälsa.

Bedömningen är att målet är uppnått på helår. Utfall för nämndmåtets styrtal saknas, då ingen mätning genomförts eller för att svarsfrekvensen varit för låg

Bedömningen av måluppfyllelse utgår i stället från trenden de senaste åren och av andra enkätsvar som belyser samma frågeställningar. Det finns en osäkerhet i detta och det är vad pandemin har haft för påverkan. Bland annat visar den senaste mätningen på enhetsnivå att 92 procentandelar känner sig trygga i skolan. Dock kan man se att högstadieskolornas elever inte upplever samma trygghet.

Ungdomsbarometern visar till exempel att en större

andel flickor upplever att mängden skolarbete har ökat mycket under Coronaepidemin och att flickor är generellt betydligt mer stressade än pojkar över sin utbildning eller arbete vilket även bekräftas av resultat från forskning både vid Lunds universitet och Högskolan i Väst. Coronapandemin ser ut att ha påverkat flickor och pojkar olika i skolan. Elever som har behov av särskilt stöd är vanligare bland pojkar och kan ha haft svårt att få det stöd de behöver. Flickor som är mer drabbade av psykisk ohälsa upplever att skolarbetet ökar, vilket riskerar leda till mer stress och psykisk ohälsa. Detta kan påverka känslan av att kunna påverka skolarbetet negativt.

Trygghet är en central förutsättning för att elever på bästa sätt ska kunna tillgodogöra sig undervisningen. Vi vet genom forskning att skolor som arbetar förebyggande med frågor knutna till den pedagogiska miljön såsom sociala relationer och en positiv skolmiljö ger sina elever bättre förutsättningar att nå goda skolresultat. Rädda, otrygga elever har helt enkelt svårare att ta in ny kunskap, inte minst i de fall där rädsla och otrygghet leder till frånvaro i skolan. I enkäten Liv och Hälsa ung 2021 visas en hög känsla av trygghet i skolans olika miljöer. Enkäten visade även en högre upplevelse av trivsel för flickor.

I skolornas enkät när det gäller trygghet för åk 7-9 visar det att 80% av eleverna upplever att det finns vuxna på skolan som de känner sig trygga med. Pojkar har den upplevelsen i högre grad än flickor. Vidare visar undersökningen att pojkar känner sig mer trygga på skolgården än flickor.

Arbetet med trygghet sker med fortlöpande dialoger i klassrummet där frågor och skeenden fångas upp och synliggörs i samtal. Det sker även genom temadagar där innehåll valts utifrån verksamhetens behov. Ett aktivt och systematiskt värdegrundarbete är inte enbart knutet till lektionerna utan ska genomsyra verksamheten i dess helhet där alla tar

ansvar för att upprätthålla och utveckla det goda klimatet på skolorna.

Vissa trygghetsskapande aktiviteter har inte kunnat genomförts på grund av Covid-19, bland annat faddersystem.

Elevhälsans och rektorers gemensamma arbete med trygghet och hälsa behöver förstärkas.

Pojkar har i Östhammars kommun ökat målnuppfyllelsen i hög grad och flickor minskat målnuppfyllelsen, vilket gör att pojkar presterar bättre när det gäller kunskapskrav i alla ämnen och behörighet till yrkesprogram på gymnasiet. Det trendbrottet att pojkar ökat i hög grad beror delvis på att fokus har funnits på inkluderande lärmiljöer och arbetet med det kompensatoriska uppdraget. Bekymmersamt är förstås den vikande målnuppfyllelsen för flickor, men den kan vara en del av påverkan av Coronapandemin. Dessutom uppger flickor att de i lägre grad än pojkar är trygga i skolan, vilket också påverkar lärandet. Även om tryggheten har ökat.

STYRTAL	SENASTE UTFALL	MÅLTAL 2021
Elevers upplevelse av att kunna påverka skolarbetet i årskurs 9 ska öka.		
Elevers trygghet i årskurs 9 ska öka		
Elevers upplevelse av att kunna nå kunskapskraven i årskurs 9 ska öka.		

Alla elever ska ha en skolgång som präglas av studiero.

Målet bedöms uppnått på helår. Sifferutfall för nämndmållets styrtal är inte rapporterat, på grund av låg svarsfrekvens i senaste undersökningen.

Studiero i undervisningen är en viktig del för elevers

lärande och handlar både om elevernas arbetsmiljö i stort och om deras möjligheter att nå målen för utbildningen. Huvudmannen och rektorn ansvarar för att ge lärare goda förutsättningar att bedriva en undervisning som präglas av studiero. Skolinspektionens granskning har visat att elevers upplevelse av trygghet och studiero i skolan påverkas av flera faktorer. Undervisningens innehåll och lärares ledarskap har stor betydelse, men även processer som exempelvis berör elevers inflytande liksom arbetet med skolans värdegrund spelar roll. Det är av stor vikt att arbeta systematiskt både med trygghet och med studiero.

Generellt finns en högre korrelation mellan att elever får vara med och ta fram ordningsregler och upplevelsen av studiero än trygghet. Ytterligare kopplingar till studiero, kan ses i Skolinspektionens senaste elevenkät, är delaktighet och motivation. Med tanke på den ökande måluppfyllelsen som skett de senaste åren, kan det förväntas att upplevelsen av studiero har ökat. Alla skolor tar i dag fram ordningsregler tillsammans med elever påverkan i varierande grad. Den enkätundersökning för åk 7-9 visar att 81 % av eleverna upplever att de har studiero. Pojkar i högre grad än flickor, det skiljer 7 procentandelar.

Särskilt viktigt är det att läraren har kunskap om elevernas individuella förutsättningar och behov och anpassar undervisningen efter det. En annan del handlar om att göra eleverna delaktiga så att de får möjlighet att förstå undervisningsinnehållet utifrån egna erfarenheter. Det är många elever i skolorna som har individuella anpassningar på både gott och ont. Alltför många anpassningar kan leda till ett osjälvständigt lärande på sikt. Det gäller att succesivt få eleverna att bli självständiga i sitt lärande.

Studiero främjas också av en undervisning som är varierad. Det kan åstadkommas genom att exempelvis varva teoretiska inslag med praktiska eller genom

att variera individuella uppgifter med grupparbeten.

Att det är tydligt för eleverna vad de ska arbeta med under lektionen är också viktigt för att skapa ett gemensamt fokus på det som ska göras. Ytterligare en del handlar om att läraren tydligt förklarar arbetsuppgifterna för eleverna och försäkrar sig om att eleverna förstår dem. Arbetet med "Lyckas tillsammans" ger en bra struktur för elevers förståelse för arbetsuppgifter och undervisning.

Slutligen är det viktigt att läraren arbetar med att skapa goda relationer i klassen, mellan eleverna men också mellan läraren och eleverna. I relationsskapandet ingår också att ge eleverna stöd i de känslor av såväl framgång som bakslag som kan följa i lärandets spår. I kvalitativa intervjuer som gjorts i kommunen uttalar elever att det är oerhört viktigt för dem med lärare som skapar relationer, då respekterar de läraren och därmed blir studieron bättre.

STYRTAL	SENASTE UTFALL	MÅLTAL 2021
Elevers studiero i årskurs 9 ska öka.		75%

Alla elever ska mötas av en inkluderande lärmiljö.

Målet kommer inte att nås på helår. Det finns en samvariation mellan högre måluppfyllelse för elever och elevers motivation. Det finns anledning att tro att utfallet för det styrtalet skulle vara högre än föregående mätning. I en enkätundersökning som är gjord för åk 7 - 9 visar att 84% av eleverna anser att de har inflytande och delaktighet i undervisningen. Pojkar upplever i något högre grad att de har inflytande och delaktighet i undervisningen än flickor. Om detta gäller för alla årskurser, så skulle måltalet för åk 9 för 2021 vara uppnått. Det finns även en stor samvariation mellan inflytande, delaktighet och motivation.

Skolans lärmiljöer är en kombination av fysiska, pedagogiska och psykosociala dimensioner. De varierar beroende på behov på individ-, grupp och organisationsnivå. De fysiska lärmiljöerna på kommunens skolor ser väldigt olika ut och är svåra att komma till rätta med för att kunna bli bättre inkluderande. Det är något som kan ske vid om-, till- eller nybyggnation. När det gäller den pedagogiska och psykosociala lärmiljön handlar det mycket om arbetssätt, metoder, struktur, extra anpassningar, schema, värdegrund, socialt klimat samt bemötande och relationer mellan lärare, övrig personal och elever. Detta går att arbeta med oavsett den fysiska utformningen av skolan.

Olika teorier om vad som påverkar lärande har testats genom empirisk forskning, interventioner och longitudinella studier. De har visat att till exempel stödjande relationer mellan lärare och elever och elevsamarbete har positiva effekter.

Trots ökningen från föregående år så har flickors behörighet till yrkesprogram minskat något medan pojkarna står för den största ökningen. Från föregående år har de ökat med 7,81 procentandelar.

Andelen elever som började på gymnasium i kommunal regi i kommunen för 4 år sedan med examen inom 4 år, inklusive elever på introduktionsprogrammen, har minskat till 60,6 % (riket 69,7 %). Genomströmningen inom 4 år för elever på nationella program var totalt 88 % (riket 82,6 %), på yrkesprogrammen 89,3 % (riket 79 %) och på de högskoleförberedande programmen 89,7 % (riket 84,8 %).

Resultatet kan bero på flera olika faktorer men främst beror det på att den distansundervisning som gymnasieskolan fått anpassa sig till under coronapandemin har varit utmanande för både skolan och eleverna. De senaste ett och ett halvt årets fjärr- och distansstudier har inte skapat bra förutsättningar

för en del av eleverna på skolan. En utmaning har varit att hålla kvar motivation hos elever och anpassa undervisningen efter elevernas förutsättningar och behov på distans.

Grundskolans resultat har förbättrats de senaste åren men resultatet av de tidigare åren ser vi nu i gymnasieskolan. De elever som slutade år 9 för fyra år hade helt andra resultat än i dag, vilket naturligtvis påverkar genomströmningen. Effekten av att fler klarar grundskolan nu kommer vi förhoppningsvis se när det är dags för dessa elever att ta examen.

Socioekonomiska faktorer har stor betydelse för elevers skolresultat. Elever vars föräldrar har eftergymnasial utbildning var läsåret 2020/21 totalt 37 % (riket 55 %) och andelen elever med utländsk bakgrund var 20 % (riket 28 %). Det kompensatoriska uppdraget har utmanats när undervisningen har bedrivits delvis via fjärr- och distans och vi ser en risk att genomströmningen tar längre tid då elever med svag studiebakgrund inte lyckats fullfölja sin utbildning eller behöver längre tid för att genomföra den. Om fler studenter som har svag studiebakgrund i familjen tar sig igenom en utbildning, kan den sociala rörligheten mellan generationer öka.

Elever som byter utbildning, gör studieuppehåll eller börjar på ett introduktionsprogram kan behöva ett fjärde eller femte studieår för att slutföra ett nationellt program i gymnasieskolan. Därutöver finns det elever som behöver längre tid på sig att slutföra gymnasieutbildningen av andra orsaker samt elever som avbryter sina studier. En orsak till en lägre genomströmning i kommunen är att gymnasieskolan har en hög andel elever som påbörjar gymnasiet på ett av IM-programmen. Lägst genomströmning har kvinnor på yrkesprogrammen och högst genomströmning har män på yrkesprogrammen.

Att kvinnor har lägst av de som avslutade gymnasie-

skolan i år kan rimligen dels kopplas till individer (det var flera kvinnor som har haft förlängningar på ex. vårdprogrammet). Att det kopplas till individer är för att det inte går att se som en trend då denna grupp tidigare år haft mycket bra genomströmning.

Genomströmningen påverkas även av program- och skolbyten. Andelen elever som startat och slutfört utbildningen inom samma program var 46,7 % (rikt 65,2 %). Det har blivit vanligare att programbyte eller avbrott sker sent under läsåret vilket innebär att elever har behov av att börja om i årskurs 1 efter ett programbyte, vilket i sin tur påverkar genomströmningen i gymnasieskolan. Andra orsaker till programbyte kan vara att förväntningarna på programmet och skolan inte uppfylls eller att resan till den valda skolan är för lång. En sak för att eventuellt minska programbyte skulle vara en tydligare vägledning och information.

Med tanke på utbildningsskulden har gymnasieskolan vidtagit en hel del åtgärder (utöver rullande schema vid fjärr- och distansundervisning) under året. Bland annat har elevhälsan fått ett förstärkt operativt uppdrag, elever med behov av stöd har haft undervisning på plats, likaså elever på IM-programmen och elever som behöver utföra praktiska moment, examinationer m.m. Gymnasieskolan erbjöd även eleverna sommarskola (frivillig lovskola på gymnasiet).

STYRTAL	SENASTE UTFALL	MÅLTAL 2021
Elevers motivation i årskurs 9 ska öka.	-	-
Andel elever i årskurs 9 som är behöriga till yrkesprogram	88,6%	85%
Andel elever som tagit gymnasieexamen inom fyra år	60,6%	75%

Skolan ska vara attraktiv och konkurrenskraftig.

Andel elever i åk 9 som söker sig till annan kommun når inte måltalet. Det är svårt att säga att detta styrtal handlar om kvalitet, då elever troligtvis väljer skola i annan kommun av flera olika anledningar som inte alla handlar om att Östhammars kommun inte är en attraktiv kommun. Det kan handla om det geografiska läget, en mindre enhet, specialskola, kamraters val och skola med speciell inriktning. Det kan även vara så att valet av skola gjordes tidigt i skolgången.

Måltalet för personalomsättning är inte uppnått för 2021, dock med endast 0,2 procentenheter, vilket gav en procentsats på 7,2 för året. Däremot är trenden fortsatt en minskande personalomsättning. Det kan vara pandemin eftersom man generellt på arbetsmarknaden märkt av en minskad rörlighet sedan den bröt ut. Men förändringen är troligtvis för liten för att dra någon slutsats.

Ekonomiskt utfall

Barn- och utbildningsnämndens nettobudget för 2021 uppgår till 582,3 mkr, vilket kan jämföras med föregående års nettobudget på 561,1 mkr. För helåret visar nämnden ett överskott på 7,4 mnkr vilket ger 1,3 procents avvikelse.

Övergripande

De övergripande posterna ger ett överskott på 10,1 mnkr. Avvikelserna återfinns bland annat på,

- Fastighetskostnader, + 3,5 mnkr. Under året har det funnits budget för paviljonger, dessa kom på plats senare under året varvid BUN inte behövde betala för mer än de månader då de nyttjats.
- Barnomsorgsavgifter, + 1 mnkr
- Utbetalad sjuklöneersättning, + 3 mnkr
- Avstämningspeng, + 2,6 mnkr

Förskola

Förskolan visar ett överskott på 2,3 mnkr. De större överskotten fördelas på dessa enheter;

- Furustugan, + 0,5 mnkr
- Nya Tomtberga, +0,4 mnkr
- Tomtberga, + 0,3 mnkr
- Alma, +0,3 mnkr

Förklaringen till det stora överskottet kommer av att flera förskolor fick högre barnpeng jämfört med beräknat samtidigt som pandemin har gjort att frånvaron under hösten har varit hög. Den höga frånvaron har inneburit lägre personalkostnader då det varit svårt att vikarietäcka.

Grundskola

Grundskolan visar ett underskott på 6,7 mnkr. Där de större avvikelserna är fördelat enligt nedan:

- Vallonskolan, - 1,4 mnkr
- Kristinelund, - 1,4 mnkr
- Österbyskolan, - 1,6 mnkr
- Grundsärskolan, - 1,6 mnkr

Grundsärskolan har fått in fler elever senaste året vilket inneburit en del anpassningar och utökning av klasser som resulterat i högre kostnader än tilldelad ram.

För de övriga grundskolor som visar ett negativt resultat ligger utmaningen i att få till en bra organisation som effektivt kan använda de resurser som finns fördelat på det antal barn som enheten har. Dessutom behöver det ses över vilka arbetssätt som behöver förändras för att passa den budgettillgång som finns.

Kristinelund som under hösten gick över till att bli en liten F-3 skola har det svårt att få en budget i balans med så få elever.

Gymnasiet och vuxenutbildningen

Gymnasiet och vuxenutbildningen visar tillsammans ett överskott på 1,4 mnkr. Överskottet fördelas på,

- Bruksgymnasiet, + 0,5 mnkr
- Modersmålsenheten, + 0,5 mnkr
- Vuxenutbildningen, + 0,3 mnkr

Bruksgymnasiets överskott kommer från introduktionsprogrammet, där man på grund av pandemin inte kunnat genomföra all verksamhet. Vuxenutbildningens överskott kommer från ett sent beslut från staten där man minskar kommunens medfinansiering, vilket resulterade i ett högre statsbidrag än förväntat. Modersmålsenhetens överskott kommer från en ej utnyttjad reserv för SVA kostnader.

Åtgärder under året

- Säkerställa en organisation som effektivt kan använda de resurser som finns fördelat på det antal barn som enheten har
- Se över vilka arbetssätt som behöver förändras för att passa den budgettillgång som finns tillgänglig

Investeringsutfall

Under året har möbler och inventarier köpts in till nya avdelningar på grundskola och förskola i Alunda och Österbybruk. Inköpen gjordes till en klart lägre kostnad än beräknat och visar ett överskott på totalt 4,0 mkr. Investeringsprojekten i Gimo skolområde och Frösåkersskolan är pågående och överskottet från 2021 kommer flyttas med till 2022.

Byggnationen av ny förskola i Österbybruk är förse- nad och investeringsmedel för denna kommer inte att nyttjas i år och medlen ska flyttas över till 2022.

DRIFTREDOVISNING MNKR	FUNKTION	UTFALL 2020	UTFALL 2021	BUDGET 2021	AVVIKEL- SE
SEKTOR BILDNING	BILDNING, STAB	-237,8	-232,6	-243,3	10,3
	GYMNASIET OCH VUXENUT- BILDNING	-55,4	-55,2	-56,6	1,4
	GRUNDSKOLA	-172,1	-184,6	-178,0	-6,6
	FÖRSKOLA OCH PEDAGOGISK OMSORG	-92,2	-96,7	-99,0	2,3
	KULTURSKOLAN	-5,3	-5,2	-5,4	0,2
NETTOKOSTNAD		-562,8	-574,4	-582,0	7,6
RESULTATRÄKNING MNKR		2020	2021	BUGET 2021	AVVIKEL- SE
Intäkter		82,6	78,4	53,6	24,8
Kostnader		-642,6	-649,1	-632,4	-16,7
Avkrivningar		-2,7	-3,7	-3,1	-0,6
Verksamhetens nettokostnad		-562,8	-574,4	-582,0	7,6
<i>varav personalkostnader</i>		-370,5	-374,4	-361,2	-13,2
<i>varav lokalkostn</i>		-92,5	-99,2	-103,3	4,2
Finansposter		-0,4	-0,5	-0,3	-0,2
Årets resultat		-563,2	-574,9	-582,3	7,4
Årsbudget		-564,1	-582,3	-582,3	0
AVVIKELSE		1,0	7,4	0,0	7,4
INVESTERINGSREDOVISNING MNKR PROJEKT		BUDGET 2021	UTFALL 2021		
8001 Invent. gr.sk.pl. Österbybruk		-2,6	-0,6		
8016 Invent. gr.sk.pl. Alunda		-2,2	-0,9		
8032 Invent. fsk.pl. Alunda		-0,4	-0,2		
8034 Gimo skolområde		-0,7	-0,1		
8037 Frösåkersskolan inventarier		-7,9	-1,7		
8039 Ny förskola Österbybruk		-2,0	0		
8040 Tillgänglighet anp. Marieberg		-0,2	0		
8041 Utrustning 5-års verksamhet Kr		-0,2	0		
8502 Ofördelat Återinv övr verksamh		-0,1	0		
SUMMA		-16,3	-3,4		

Socialnämnden

Socialnämndens uppdrag är att tillhandahålla en god vård och omsorg i Östhammars kommun samt bedriva verksamhet som ger stöd för den enskilde att leva ett självständigt och aktivt liv. Socialnämndens huvuduppgift är att erbjuda enskilda och familjer stöd i sin livsföring, tillhandahålla en god vård och omsorg för äldre och personer med funktionshinder samt bedriva verksamhet som ger stöd för den enskilde att leva ett självständigt och aktivt liv i gemenskap med andra och känna sig trygg i hur service och omvårdnad tillgodoses. Enligt gällande lagstiftning ska den enskildes rätt till stöd och bistånd prövas. Beslut ska vara rättssäkra och tydliga. Socialnämndens verksamhet omfattar:

- individ- och familjeomsorg
- äldreomsorg
- hälso- och sjukvård
- stöd till personer med funktionshinder
- uppsökande, förebyggande och öppna insatser
- färdtjänst
- hjälpmedel och bostadsanpassning

Händelser av väsentlig betydelse

- Socialnämnden fattade beslut om Trygg och hållbar äldreomsorg i Östhammars kommun. Trygg och hållbar äldreomsorg består av två delar: Omställningen och tillämpningen av äldreplanen. Socialnämnden fattade beslut om omställningen den 20 januari och tillämpningen av äldreplanen den 5 maj
- Särskilda boendena Edsvägen 16 och Parkvägen ställdes om till enbart demensboenden
- Övernattning inom dagverksamhet för demenssjuka personer infördes.

- Korttidsenheten vid vårdcentrum avvecklades.
- Ny korttidsenhet med sju platser på Lärkbacken.
- Nytt psykiatriboende med sex platser för äldre öppnades på Lärkbacken.
- Ny nattorganisation SoL som är gemensam för ordinärt boende, Olandsgården, Lärkbacken och Tallparksgården startades.
- Ny resurspool tillsattes
- Ny hemsjukvårdsorganisation tillsattes
- Uppstart av Albrektsgatan, lägenheter för personer med psykiska funktionshinder och med beslut om LSS.
- Omfattande översyn och uppföljning LSS-ärenden, kopplat till LSS-utjämnningen
- Framtagande av Planeringsunderlag för lokaler
- Bryggan fick fortsatt anslag och utökade till att gälla även yngre personer
- Effektiv och nära vård 2030(EVN); Östhammars kommun har deltagit i samtliga delprojekt inom EVN. Under våren påbörjades en projektplan för Vårdcentrum Östhammar vilken fastställdes av projektägare i juni 2021.
- Närvårdsenheten fyllde 10 år
- KPMGs granskning av genomförandeplaner påpekade flera brister. Socialnämnden gav i december förvaltningen i uppdrag att upprätta en handlingsplan för att åtgärda dessa brister.

Väsentliga personalförhållanden

Kommunfullmäktige har gett nämnder och förvaltningen i uppdrag att arbeta aktivt för att sänka

medarbetarnas sjuktal.

Målet är att Östhammars kommuns sjuktal för 2021 ska ligga max 1 %-enhet över medelvärdet för kommunernas sjukfrånvaro och att sjuktal för 2022 ska ligga i nivå med medelvärdet för kommunernas sjukfrånvaro. 2020 var medelvärdet för kommunernas sjukfrånvaro 8,3% (9,1% för kvinnor, 5,7% för man)

Utfall personalomsättning inklusive pensionsavgångar är 12,7%, exklusive pensionsavgångar 10,8%. Det är totalt 94 personer som har slutat inom sektorn under året och av dessa är det 6 som gått till annan sektor, 74 som gått till annan arbetsgivare eller blivit timanställd och 14 har gått i pension. Det innebär att sektorn inte når måltalet på 10%. Personalomsättningen har sjunkit sedan 2020 där omsättningen inklusive pensionsavgångar låg på 15,3%, vilket ändå indikerar på att sektorn är på väg i rätt riktning för att nå framtida måltal med sänkt personalomsättning.

Kompetensförsörjningen inom sektorn har försvårats under pandemin. Samarbeten med skolor och högskolor samt möjligheten att ta emot praktikanter, som tidigare varit aktiviteter för att attrahera nya medarbetare till våra bristyrken, har på grund av Covid-19 inte varit genomförbara i den utsträckning som sektorn önskat 2021. Rekryteringsbehov har ökat inom produktionen på grund av den korttidssjukfrånvaro som Covid-19 ger när medarbetare med symptom måste stanna hemma och utmaningarna har varit större än tidigare kring att få en fulltalig bemanning

Kvalitet

Socialnämnden ska vara en effektiv verksamhet

Nettokostnadsavvikelse individ- och familjeomsorg ska minska.

Målet har uppnåtts

På IFO har antalet externa insatser minskat tack vare ett aktivt arbete med hemmaplanslösningar. Det har också gjorts en genomgång av alla externa placeringar som har gett en gynnsam effekt.

Köp av individ- och familjeomsorg totalt, andel (%) ska minska.

Målet har uppnåtts

Samverkan med öppenvården och den planerade gemensamma öppenvården inom myndighet har lett till färre placeringar och köpta externa insatser. Här har man kunnat anpassa insatserna mer efter individerna.

Brukarbedömning IFO ska öka.

Målet har uppnåtts

Målet om en ökad andel nöjda brukare har uppnåtts, men svarsfrekvensen är låg och gör att resultatet är svårt att värdera. Pandemin och det faktum att personliga möten inte skett i samma omfattning kan ha påverkat antalet svar och svarsfrekvensen inom vissa områden.

Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg ska öka.

Målet har inte uppnåtts / inget värde

Brukarbedömningen på hemtjänst äldreomsorg har blivit uppskjuten och sektorn har inget värde på styrtalet. Sektorn jobbar med att se till att brukarna får sina beviljade insatser i större utsträckning än tidigare. Det följs bland annat upp via styrtal leveranssäkerhet, som har förbättrats över tid. I arbetet med Trygg och hållbar äldreomsorg lyfts kontaktmannaskapets betydelse fram. Arbetet med att förbättra kontinuitet sker utifrån tre perspektiv:

- Vårdkontinuitet. Alla insatser tillhålls på sam-

ma sätt oavsett vilken medarbetare som utför insatsen, arbetsbeskrivningarna finns i genomförandeplanen.

- Tidskontinuitet. Vi håller de tider vi planerat i våra genomförandeplaner.
- Personalkontinuitet. Sker bland annat via att kontaktpersonen träffar sin brukare varje vecka.

Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg ska öka.

Målet har inte uppnåtts / inget värde

Brukarbedömningen på särskilt boende äldreomsorg har blivit uppskjuten och vi har inget värde på måltalet. Besöksförbudet som fanns på samtliga särskilda boenden och de nuvarande besöksrestriktionerna anser vi har påverkat brukarbedömningen negativt. Sektorn bedömer att omställning till Trygg- och hållbar äldreomsorg ska påverka brukarbedömningen i en positiv riktning.

Kostnad äldreomsorg, kr/inv 80+ ska minska.

Målet har inte uppnåtts

Med trygg och hållbar äldreomsorg jobbar sektorn för att nå måltalet på sikt. Aktiviteter för detta är bland annat att sektorn har minskat antalet korttidsplatser, ska ställa om tre boenden till individbeslut, upprättat en ny nattorganisation och dessutom skapat en samordnad sjuksköterskeorganisation som kommer leda till en bättre kostnadsutveckling framöver. Syftet med trygg och hållbar äldreomsorg är, förutom lägre kostnader, bättre kvalitet genom flexibla arbetssätt och brukaren i centrum. Målet är en effektiv äldreomsorg med rätt insatser, i rätt tid och i rätt omfattning. Kostnad för skyddsutrustning har ökat betydligt till följd av ökade behov under covid-19. Merkostnaden bedöms till drygt 6 miljoner kronor 2021.

Andel invånare 80+ som inte har någon biståndsbedömd insats ska öka.

Målet har inte uppnåtts

Sektorn ansåg under året att det fanns en vård- och stödsuld till följd av pandemin. Många anhöriga har valt att vårda sin anhöriga själva då man inte velat använda hemtjänst eller ansöka om särskilt boende. Den förväntade ökningen infann sig. Med Trygg och hållbar äldreomsorg jobbar sektorn för att nå måltalet på sikt, där målet är en effektiv äldreomsorg med rätt insatser, i rätt tid och i rätt omfattning.

Nettokostnadsavvikelse LSS ska minska.

Målet har inte uppnåtts

Utfallet för nettokostnadsavvikelse LSS har dock förbättrats markant de senaste åren. Förbättringen kommer främst från en breddning av boendeinsatserna inom LSS och att socialnämnden öppnat ett nytt serviceboende LSS i egen regi där dygnskostnaden är klart lägre jämfört med gruppboenden LSS. En annan genomförd förändring är de nya villkoren för LOV-ersättning där nämnden ställer nya krav på utförarna att jobba med närvaro. Vid långvarig brukarfrånvaro sänks ersättningen, för att markera vikten av en meningsfull och motiverande sysselsättning.

STYRTAL	SENASTE UTFALL	MÅLTAL 2021
Nettokostnadsavvikelse individ- och familjeomsorg, (%) ska minska	-10,1%	-8%
Köp av individ och familjeomsorg totalt, andel (%) ska minska	20%	22%
Brukarbedömning IFO totalt - helhetssyn, andel (%) ska öka	92%	87%

Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel (%) ska bibehållas	-	-
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - helhetssyn, andel (%) ska öka	-	-
Kostnad äldreomsorg, kr/inv 80+ ska minska	250 433	229 000
Andel invånare 80+ som inte har någon biståndsbedömd insats ska öka	71,6%	75%
Nettokostnadsavvikelse LSS, (%) ska minska	3%	0%

Socialnämnden ska vara en attraktiv arbetsgivare Sjuktagen ska minska

Målet har inte uppnåtts

Utfall för Sektor Omsorgs sjukfrånvaro 2021 är 8,8% vilket är en sänkning jämfört med föregående år. Måltalet för 2021 var 8% vilket inte uppnås.

Att sektorn inte når målet, trots särskilda insatser mot Sektor Omsorg i syfte att sänka sjukfrånvaron, har sin förklaring i att sektorn vid målformuleringen inte tog höjd för att rekommendationer att stanna hemma vid symtom på grund av Covid-19 skulle påverka sjukfrånvarosiffrorna även detta år.

Personalomsättningen ska minska

Målet har inte uppnåtts

Utfallet för personalomsättning inklusive pensionsavgångar är 12,7%, exklusive pensionsavgångar är 10,8%. Det är totalt 94 personer som har slutat inom sektorn under året och av dessa är det 6 som gått till annan sektor, 74 som gått till annan arbetsgivare eller blivit timanställd och 14 har gått i pension. Det innebär att sektorn inte når måltalet på 10%.

Trots att sektorn inte når målet så är detta en sänk-

ning av personalomsättningen jämfört med 2020 vilket kan ha sin förklaring i ökat stöd till chefer i systematiskt arbetsmiljöarbete i form av verksamhetsnära stöd, ett strategiskt årshjul för arbetsmiljöarbete och det under hösten inledande arbetet med friskfaktor inom sektor Omsorg

Helhetsintrycket av vår organisatoriska och sociala arbetsmiljö ska förbättras.

Målet har inte uppnåtts

Målet har varit svårt att nå till följd av pågående pandemi. Detta ställer krav på ännu mer fokuserat arbete där HR tillsammans med chefer systematiskt arbetar med arbetsmiljön. Sektorn tränar med chefer och medarbetare på att fokusera på det positiva och förstärka positiva beteenden.

Detta erfordrar ett arbete med att skapa struktur och dialog och att arbeta aktivt med medarbetarskapet. Under hösten 2021 påbörjades ett omfattande arbete som fokuserar på friskfaktorer. Detta förändringsarbete kommer att pågå under hela våren 2022. Alla enheter upprättar och genomför genomförandeplan utifrån OSA-enkätens resultat

STYRTAL	SENASTE UTFALL	MÅLTAL 2021
Sjuktagen ska minska	8,8%	8%
Personalomsättningen ska minska	13%	10%
Helhetsintrycket av vår organisatoriska och sociala arbetsmiljö ska förbättras	75	82

Ekonomiskt utfall

Socialnämndens nettobudget för 2021 uppgår till 515,1 mnkr, vilket kan jämföras med föregående års nettobudget på 507,2 mnkr. Socialnämnden

redovisar nettokostnader på 517,1 mnkr och ett underskott på 2,0 mnkr.

Sektorövergripande

De sektorsövergripande kostnaderna redovisar ett överskott på 12 mnkr. Överskottet kommer från mer utbetalt statsbidrag jämfört med budgeterat samt lägre hyreskostnader för Solgården/Albrektsgatan.

Myndighet,

- Hemtjänst, volym - 16,9 mnkr
- LSS boenden, volym + 11,1 mnkr

Antalet beviljade och utförda timmar inom hemtjänsten har ökat med 22 respektive 19 % jämfört med 2020. Totalt utfördes 196 090 timmar under året vilket kan jämföras med 164 843 timmar 2020.

Kostnaderna för boendeplaceringar LSS har ökat med 4 mnkr jämfört med 2020 och ökningen kommer dels från externa placeringar dels från ett nytt serviceboende LSS som startade igång i juli.

Det stora överskottet på 11,1 mnkr kommer av att man i budget också tagit höjd för ett nytt gruppboende LSS vilket inte kommer verkställas under 2021.

Kostnaderna för externa placeringar inom barn och unga som under flera år har varit högre än budgeterat visar nu en klar ekonomisk förbättring, ett underskott på 2,1 mnkr kvarstår dock. Förklaringen till den förbättrade ekonomin är att man i större utsträckning än tidigare använder sig av hemmaplanslösningar som öppenvård, egna familjehem och kontaktstöd.

Produktion,

- Hemtjänst, egen regi - 4,6 mnkr
- HSL - 3,1 mnkr

Hemtjänsten i egen regi har ökat effektiviteten jämfört med förra året med en lägre kostnad per utförd timme och har minskat underskottet från 11 mnkr 2020 till 4,6 mnkr 2021.

Hemtjänsten arbetar systematiskt med att effektivisera verksamheten genom ledarskap, planering och förbättrad administration. Bättre planering och mer sammanhållna insatser ger lägre kostnader. Målet om en debiteringsgrad (hur mycket av den arbetade tiden som är hos brukaren) på 65% har uppfyllts vissa av årets månader, men för helåret blev utfallet cirka 63%.

Rekryteringsläget för sjuksköterskor har försämrats jämfört med 2020 och behovet av hyrsjuksköterskor har för större delen av året varit högt. Kostnaden för hyrsjuksköterskor uppgick till 7,7 mnkr (4,5 mnkr 2020) och resultatet för hälso- och sjukvårdsorganisationen visar ett underskott på - 3,1 mnkr.

Effekterna av Covid-19

Den ekonomiska effekten för socialnämnden helåret 2021 kopplat till Covid-19 bedöms ha uppgått till cirka 8 mnkr där merparten kommer från ökade kostnader för personlig skyddsutrustning.

Åtgärder som pågått under året

- Omställning utifrån handlingsplan ”Trygg och hållbar äldreomsorg”
- Översyn av boenden och insatser inom LSS, för

att utifrån individen hitta rätt i insats och omfattning

- Hemmaplanslösningar inom BoU för att förstärka och utöka öppna insatser som förebygger placeringar och externa insatser

Investeringsutfall

Socialnämnden redovisar ett överskott för investeringarna.

Under året har investeringar påbörjats och delvis färdigställt på Parkvägen och Edsvägen 16 för att kunna möta behovet för renodlade demensboenden.

Vissa mindre anpassningar har även genomförts på Lärkbacken i och med att ett nytt korttidsboende och psykiatriboende öppnats upp.

Det finns också behov av nya inventarier till det nya LSS serviceboendet Albrektsgatan, men här kommer investeringen flyttas fram till efter årsskiftet.

Behoven och möjligheterna av digitalisering/välfärdsteknik inom socialnämndens verksamheter är fortsatt stora. Under 2022 kommer det genomföras en förstudie som djupare tittar på förutsättningar och möjligheter av digitalisering/välfärdsteknik och det är först efter att den är genomförd som investeringarna kommer tas.

DRIFTREDOVISNING MNR	FUNKTION	UTFALL 2020	UTFALL 2021	BUDGET 2021	AVVIKEL- SE
SEKTOR OMSORG	OMSORG, STAB	-51,4	-28,5	-40,5	12,0
	MYNDIGHET OMSORG	-209,6	-392,7	-385,5	-7,2
	PRODUKTION OMSORG	-245,4	-95,7	-88,9	-6,8
NETTOKOSTNAD		-506,4	-516,9	-514,8	-2,1

RESULTATRÄKNING MNR	2020	2021	BUDGET 2021	AVVIKEL- SE
Intäkter	214,7	396,7	367,1	29,6
Kostnader	-716,8	-909,5	-877,4	-32,2
Avkrivningar	-4,3	-4,1	-4,6	0,5
Verksamhetens nettokostnad	-506,4	-516,9	-514,8	-2,1
<i>varav personalkostnader</i>	-407,5	-416,8	-393,8	-23,0
<i>varav lokalkostn</i>	-60,2	-58,6	-64,3	5,7
Finansposter	-0,3	-0,2	-0,3	0,1
Årets resultat	-506,7	-517,1	-515,1	-2,0
Årsbudget	-507,2	-515,1	-515,1	-2,0
AVVIKELSE	0,5	-2,0	0,0	-2,0

INVESTERINGSREDOVISNING MNR PROJEKT	BUDGET 2021	UTFALL 2021
9001 Hjälpmedel	-0,7	-0,2
9003 Digitalisering	-0,4	0,0
9068 Inv nya boenden	-0,5	-0,2
9072 Parkvägen, demensboende anpass	-0,7	-0,6
SUMMA	-2,3	-1,1

Bygg- och miljönämnden

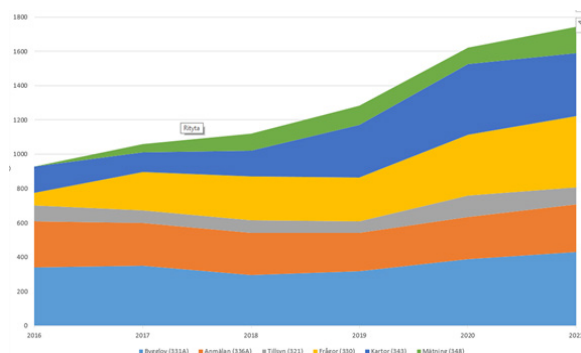
För Bygg- och miljönämnden i Östhammars kommun är den långsiktigt hållbara tillväxten i fokus. Detta genomförs genom att handlägga ärenden inom plan- och bygglagen, plan- och byggförordningen, miljöbalken, livsmedelslagstiftningen, alkohollagen, tobakslagen samt lagen om handel med vissa receptfria läkemedel.

Verksamheten är till för invånare, företag, föreningar och fastighetsägare i kommunen samt besökare. Idag och i framtiden.

Nämndens arbete utgår från lagstiftningen som ram och förutsättning, med målsättningen att det alltid ska märkas för vem vi är till. Vi kallar detta för det dubbla perspektivet och vi uppfattar att vårt uppdrag är avgörande för både kommunens attraktivitet och tillväxt. För nuvarande och kommande generationer.

Händelser av väsentlig betydelse

Covid19-pandemin har fått mycket stor påverkan på nämndens verksamhet. Två konkreta exempel på detta är att antalet bygglov ökat dramatiskt och att miljöenheten tillförts uppdrag från Länsstyrelsen i enlighet med smittskyddslagen.

Bilden visar utvecklingen av ärenden till vår Byggenhet under de senaste sex åren. Med beslut om stora industrietableringar i kommunen och utbyggnad av länsväg 288 förstärks bilden av Östhammars kommun som en kommun med förutsättningar för fortsatt tillväxt

En effekt av att antalet bygglovsansökningar ökat på landsbygden är också att antalet anmälda enskilda avlopp också ökat, vilket ianspråktagit resurser från det tillsynsuppdrag miljöenheten avseende befintliga enskilda avlopp.

Digitaliseringsarbetet har fortgått under året. Ett exempel på det är att planenheten genomfört förberedelsearbetet inför kravet om digitalisering av nya detaljplaner. Digitaliseringen är sannolikt en katalysator för att det nya verksamhetsmålet på handläggning av detaljplaner inom 18 månader kan uppnås under 2022.

Väsentliga personalförhållanden

Kommunfullmäktige har gett nämnder och förvaltningen i uppdrag att arbeta aktivt för att sänka medarbetarnas sjuktal.

Målet är att Östhammars kommuns sjuktal för 2021 ska ligga max 1 %-enhet över medelvärdet för kommunernas sjukfrånvaro och att sjuktal för 2022 ska ligga i nivå med medelvärdet för kommunernas sjukfrånvaro. 2020 var medelvärdet för kommunernas sjukfrånvaro 8,3% (9,1% för kvinnor, 5,7% för man)

Bygg- och miljönämnden redovisar alltjämt extremt låga sjuktal. En del av förklaringen ligger givetvis i möjligheten för personalen att i viss utsträckning själva påverka hur, när och var man löser sina arbetsuppgifter. En annan del kan ligga i det fokus nämnden har på

- systematiskt arbetsmiljöarbete
- systematiskt förbättringsarbete
- fokus på friskfaktorer

Sedan 2019 har insatser riktats på att få ner den tidigare extremt höga personalomsättningsprocenterna (över 25%) . Dessa har sedan 2020 kommit ner till

nivåer (under 5%) som ger bättre förutsättningar för god verksamhetsutveckling och en bättre arbetsmiljö.

Kvalitet

Bygg- och Miljönämnden ska skapa förutsättningar för hållbar samhällsutveckling i Östhammars kommun - ekonomiskt, socialt och miljömässigt

Resultatet av BMN:s arbete med att stärka förutsättningarna för en hållbar samhällsutveckling är generellt svagare 2021 än det var f.g. år.

Detta kan delvis förklaras av coronapandemins påverkan på verksamheten, samtidigt som det också måste finnas utrymme för självrannsakan.

Nämnden når inte upp till ambitionerna vad avser tillsyn eller kundnöjdhet inom miljöområdet. Dessutom är svarsfrekvensen så låg på vissa områden inom nämndens miljöområden att nämndens styrta där inte går att utvärdera. Här ska man komma ihåg att just miljöenhetens personal till stor del tvingats omprioritera i sin tillsynsplan - totalt har över 200 tillsynsbesök genomförts kopplade till Covid 19.

Inventeringen av enskilda avlopp bör kommenteras särskilt (se även kommentar under avsnitt 2 ovan). Där var målsättningen vid ingången av året 350 avlopp. Dit nådde vi inte. I projektet "Avloppsinventering 2021" ingick totalt 334 fastigheter. På 285 av dessa fastigheter genomfördes ett tillsynsbesök och det skickades en tillsynsrapport. Övriga hade skickat in en ansökan innan besöket, då handlades ansökan i stället för att fastigheten inventerades.

Samtidigt finns det områden som både utvecklats starkt under året och som - trots en mycket hög belastning till följd av coronapandemin - både kan påvisa nöjdare kunder och god måluppfyllnad med avseende på tid och kvalitet.

Vår bygglovverksamhet är ett exempel. 2021 ökade antalet inkommande ärenden ytterligare i förhållande till rekordåret 2020 (detsamma gäller anmälningar) och samtidigt håller verksamheten de högt satta tidsgränserna (med en genomsnittstid på 5-6 veckor) med ett indikativt NKI i nivå med målet på 75. Inget annat än ett fantastiskt gott resultat.

STYRTAL	SENASTE UTFALL	MÅLTAL 2021
Antal inventerade avlopp per år.	334	350
Livsmedelstillsyn	50%	100%
Miljötillsyn	75%	100%
Planberedskap bostäder (antal bostäder)	600	600
Planberedskap kommersiella ändamål (antal orter)	5	5
Nöjd Kund Index (NKI) för bygglovsärenden.	75	75
Nöjd Kund Index (NKI) för miljö- och hälsoskyddsärenden	59	70
Nöjd Kund Index (NKI) för serveringstillståndsärenden	0	70
Nöjd Kund Index (NKI) för ärenden enligt livsmedelstillsyn	60	75
En effektiv detaljplaneprocess (antal månader)	18	24
En effektiv bygglovsprocess (antal veckor)	6	15

Även planenheten har i högt kundtryck levererat i nivå med ställda mål - låt vara att dessa uppnåddes redan tidigare under året.

Ekonomiskt utfall

Nämnden har ett stort överskott (ca 1,1 mnkr) inom bygglovsverksamheten och att det har sin huvudsakliga förklaring i ett fortsatt ökat efterfrågetryck på våra tjänster, samtidigt som bemanningen skalade upp först under senare delen av verksamhetsåret.

Miljöenheten däremot har ett betydande underskott, vilket delvis hänger ihop med att vi haft störningar i vår produktion som vi inte lyckats överbrygga i tid. En annan del kan förklaras med att nämnden givit kunder möjlighet till rättelse (istället för sanktion) samband med miljötillsyn där fel konstaterats.

I både planverksamheten och den övergripande nämndverksamheten är det ekonomiska utfallet i linje med den budgeterade nivån.

På totalen ändå ett stort överskott.

Investeringsutfall

Detta år har en ny antenn till Kartverksamhetens mätinstrument köpts in.

DRIFTREDOVISNING MNKR	FUNKTION	UTFALL 2020	UTFALL 2021	BUDGET 2021	AVVIKEL- SE
SEKTOR SAMHÄLLE	SAMHÄLLE, STAB	-4,7	-2,3	-2,3	0,0
	BYGG	-0,7	-0,1	-1,2	1,1
	MILJÖ	-0,1	-1,3	-0,8	-0,4
	VÄXANDE, PLAN SBN	-1,5	-1,2	-1,2	0,0
NETTOKOSTNAD		-6,9	-4,9	-5,5	0,6
RESULTATRÄKNING MNKR		2020	2021	BUGET 2021	AVVIKEL- SE
	Intäkter	15,2	17,9	16,9	1,0
	Kostnader	-21,8	-22,5	-22,1	-0,4
	Avkrivningar	-0,4	-0,3	-0,3	0,0
	Verksamhetens nettokostnad	-6,9	-4,9	-5,5	0,6
	<i>varav personalkostnader</i>	-17,9	-17,9	-17,9	0,1
	<i>varav lokalkostn</i>	-0,7	-0,7	-0,7	0,0
	Finansposter	0,0	0,0	0,0	0,0
	Årets resultat	-7,0	-4,9	-5,5	0,6
	Årsbudget	-7,4	-5,5	-5,5	0,0
AVVIKELSE		0,4	0,6	0,0	0,6
INVESTERINGSREDOVISNING MNKR PROJEKT		BUDGET 2021	UTFALL 2021		
	7006 Antenn	-0,2	-0,2		
SUMMA		-0,2	-0,2		

Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden ska verka för en meningsfull fritid för kommunens invånare. I enlighet med de mål, riktlinjer och ekonomiska ramar som fullmäktige anger ansvarar kultur- och fritidsnämnden för följande:

- Ungas mötesplatser
- Stöd till föreningar, studieförbund och övriga organisationer inom nämndens område
- Verksamhet i idrotts-, fritids-, kulturanläggningar
- Verka för att tillgodose behovet av anläggningar och lokaler för kultur- och fritidsverksamhet
- Aktivt friluftsliv
- Stipendier och utmärkelser inom nämndens område
- Biblioteksverksamhet
- Evenemang och samordning av dessa
- Kultur i vård och omsorg
- Offentlig konst
- Kulturarvsfrågor som inte åligger annan nämnd
- Hälsofrämjande och förebyggande arbete inom folkhälsa
- Regional och statlig samverkan inom kultur- och fritidsområdet
- Finskt förvaltningsområde

Nämndens prioriterade målgrupper är barn och unga i åldrarna 7-20 år, funktionshindrade samt gruppen medborgare i åldern 70 och äldre.

Händelser av väsentlig betydelse

Under år 2021 har all verksamhet under kultur- och fritidsnämnden påverkats starkt av pandemin. Stora

delar av verksamheten har hållits stängd för besökare och evenemang och aktiviteter har fått ställas in. Målsättningen har under året varit att ändå hålla så mycket av verksamheten igång som möjligt, men på nya sätt. Ungdomsgårdarna har haft utomhusverksamhet, biblioteken har packat bokkassar och haft utlämning, fritid har lagt stor vikt vid att skapa friluftaktiviteter och inspirationsfilmer. Kulturveckan genomfördes med gott resultat.

Medarbetarna som arbetar med planering och strategi har varit hänvisade till hemarbete stora delar av året. Detta har varit utmanande men också skapat nya sätt att arbeta som varit positiva. Nya nätverk med andra kommuner, regionen, externa aktörer, föreningar etc har skapats och goda idéer har delats.

Väsentliga personalförhållanden

Kommunfullmäktige har gett nämnder och förvaltningen i uppdrag att arbeta aktivt för att sänka medarbetarnas sjuktal.

Målet är att Östhammars kommuns sjuktal för 2021 ska ligga max 1 %-enhet över medelvärdet för kommunernas sjukfrånvaro och att sjuktal för 2022 ska ligga i nivå med medelvärdet för kommunernas sjukfrånvaro. 2020 var medelvärdet för kommunernas sjukfrånvaro 8,3% (9,1% för kvinnor, 5,7% för män)

Den totala sjukfrånvaron för Q2 2021 låg på 4,1 % vilket är betydligt lägre än medelvärdet för kommunernas sjukfrånvaro (8,3%). Orsakerna till detta kan vara flera. En kan vara att den allmänna hygienrutinen stärkts i om pandemin samt att den som haft minsta symptom stannat hemma. Detta har lett till en lägre grad av smittspridning. Ett annat skäl kan vara att antalet fysiska möten med besökare, kunder och andra externa kontakter varit minimerade stora delar av året och därigenom har möjliga smittvägar också minskat.

Att stora delar av personalen arbetat hemifrån har också gjort att fler har kunnat arbeta när symtom funnits men allmäntillståndet varit gott.

Ett antal långtidssjukskrivningar har funnits under året. Även ett fåtal påverkar helhetsresultatet för en liten arbetsgrupp.

Baksidan av detta har varit att teamkänslan minskat när det vardagliga mötet uteblivit. Även detta kan påverka sjuktalen om distansarbetsgraden blir för hög och känslan av ensamhet i uppdragen ökar.

Kvalitet

Att erbjuda ett attraktivt kultur- och fritidsliv

Målet är uppnått för året.

Ung fritid

Kommunen har en hög ranking när det kommer till upplevd trygghet och för att säkerställa att denna bibehålls fortsätter trygghetsarbete inom ung fritid. Under sommaren kunde Ung Fritid erbjuda fler aktiviteter och verksamheter mestadels utomhus och under höstlovet hölls en mängd aktiviteter, både nya och sådana som tidigare fått skjutas upp. Delta-gandet var högt. De aktiviteter som erbjöds under jullovet hade mycket få besökare. Detta behöver utredas vidare. Förhoppningen är att förvaltningen ska kunna anpassa erbjudandet efter de önskemål som de unga har genom att de nyttjar appen och berättar vad som önskas.

Under hösten nystartades ungdomsgårdarna. Den långa stängningen påverkar relationen till ungdomarna negativt. Under julen återkom restriktionerna. Ungdomsverksamheten i Gimo är pausad pga. brist på lokal samt mycket lågt intresse från ungdomarna. Under sommaren ordnade Ung Fritid padelkvällar för ungdomar 13år - upp till 20 år för

att ändå ha aktivitet i Gimo.

Bibliotekets verksamheten

Under våren 2021 när alla bibliotek, utom Östhammars Stadsbibliotek, var stängda för besök var utlåning av bokkassar hög. ”Take away” benämndes denna service på många andra bibliotek i Sverige. När Östhammar öppnade upp igen, även i begränsad omfattning, minskade dessa bokningar av bokkassar på det biblioteket och när alla bibliotek öppnade två till tre dagar i veckan under vissa tider i juni så minskade behovet av bokkassar även på dessa bibliotek. Som exempel var antalet utlånade bokkassar i januari 181 jämfört med juni och juli när det inte var några utlån av bokkassar alls. Besökarna föredrar att kunna komma in och välja själv och låna vilket blev tydligt när biblioteket öppnade igen. Många fortsatte dock med att beställa och sedan hämta sin bokkasse i dörren som tidigare större delen av tiden under våren.

Projektet att utveckla Gimo bibliotek har i stora drag genomförts som planerat. Utformningen av rummet och verksamheten har gjorts i samråd med lokalsamhället men pandemin påverkade på vilka sätt. Ursprungsplanen var genom samtal i fokusgrupper och möten med föreningen och lokala aktörer. Det blev istället mer fokus på enkäter, digitala insatser, träffar i mindre grupper på förskolor, samarbeten med skolbibliotekarie, träffar utomhus och ”klotterplank” på plats. Rummet är nu flexibelt, fräscht och bättre anpassat för att fungera som en mötesplats med fokus på utrymmen för barn och unga. Inredningen är inspirerad av Gimos historia och lokalbefolkningens önskemål. Ny teknik för besökarna, tillgänglig skyltning och större utbud av medier på olika språk har införskaffats. Programverksamhet såsom sagoläsning på arabiska och språkcirklar för nyanlända har startat hösten 2021 inom projektet. Fortbildning av personalen har genomförts som pla-

nerat med fokus på kreativa rum, tjänstedesign och tillgänglig skyltning.

Kultur

Under större delen av året har kulturlivet påverkats av restriktionerna. Mycket uppskjuten programverksamhet gick dock att genomföra hösten 2021 och fram till slutet av november, då avtog programverksamheten lite, mestadels p.g.a. ökad smittspridning.

Projektet ”Konstkuben” genomfördes i Öregrund under juni månad. En glaskub med hängs konst som ställdes ut i hamnen. Allt fungerade och utställningen blev lyckad. Besöksstatistik finns inte då syftet är att väcka intresse hos förbipasserande.

Skapande skola som tidigare varit en del av KoFs verksamhet har under året delvis förts över till kulturskolans regi. Ungefär hälften av de tidigare planerade insatserna har skjutits upp på grund av pandemin och kommer att genomföras under höstterminen 2022. Kulturstrateg har dock ansökt om medel och fått denna beviljad (444 150 kr) och planenheten påbörjad tillsammans med kulturskolan.

Uppleva & göra gavs under året ut till 15000 hushåll.

Kommunens pågående projekt kring Österbybruks herrgård fortgår och innebär en ständigt pågående dialog med stiftelsen om ekonomi, verksamhet och marknadsföring. En ny digital promenad för barn skapades tillsammans med det lokala föreningslivet som fanns på plats på herrgårdsområdet. Projektet genererade besökare och därmed intäkter, om än små. Insatser kring digital guidning genomfördes. Kulturevenemang placerades på herrgårdsområdet såsom konserter, dansföreställningar och lovaktiviteter.

Kvarnen i Gimo har fått en ny utställning: Knutmysteriet, en lekfull utställning för barnfamiljer,

öppnade sommaren 2021 på Kvarnen. Arbetet är ett samarbete mellan kommunen och hembygdsföreningen. Tanken är att utställningen ska byggas ut och utvecklas under 2022. Även lovaktiviteter placerades på Kvarnen under året.

Under året har löpande dialog med kulturaktörer förts. Coronaanpassade kulturaktiviteter skapades för att ge möjlighet till arbetstillfällen för professionella aktörer, en insats som vi upplevde som uppskattad. Ett särskilt coronastöd har betalats ut även i 2021 och liksom 2020 skapades arbetsmöjligheter för det professionella kulturlivet i kommunen som gick att genomföra trots pandemin. Filmer om kommunens orter, olandsån och dess historia av Teater Oland. Konserten på Storbrunn med max 50 i publiken gick att genomföra genom samarbete med Gugges disco osv. Insatsen har mottagits positivt och i nära dialog med kulturlivet i kommunen.

Det finns en målsättning att Storbrunn ska ha flera arrangemang som drivs av kommunens unga. För att stötta det kan ungdomar på högstadiet eller gymnasiet som har en idé om ett evenemang möjligheten att arrangera det på Kulturhuset Storbrunn med ekonomiskt stöd från Lyftet Storbrunn och hjälp från kulturhusets personal.

Fritid

2021 var utsett till Friluftslivets År och kring detta har verksamheten haft flera aktiviteter. Under våren fanns svårigheter pga restriktionerna men efter att dessa lättat en aning kunde familjedag vid Vällen genomföras, integrationsprojektet där nyanlända får sällskap av friluftsvan guide för att komma ut har haft många träffar, den tryckta broschyren ”Ut och Njut” med information om allemansrätt och friluftsliv har skickats ut till alla kommunens hushåll. Under hösten när restriktionerna släppte kunde flera aktiviteter genomföras. Flera nya vandringsleder och

stigar har invigts, bl a i Österbybruk och på Raggarön.

Kommunens fritidsanläggningar har under hösten kunnat hålla öppet enligt ordinarie förutsättningar. Dock avslutades året med att ännu en gång ha restriktioner om 10 kvm per person.

Arbetet med att skapa en fritidsbank har fortgått, dock inte på det sätt som var planerat. Efter en första översiktlig besiktning av de lokaler som finns i Storbrunnens källare och som varit tänkta till Fritidsbanken visar en mycket grov uppskattning att verksamhetsanpassningen skulle kosta 5-10 miljoner kr varför det är rimligt att leta efter en alternativ lokal. Rapporten tar även med förekomsten av petroleum eftersom lokalerna har använts som biltvätt. Även mätningar av asbest har genomförts men radonmätning kvarstår. Samma översiktliga besiktning visar att det finns behov av renovering av bärande pelare på källarplan. Tex genom rostskyddsbehandling.

Styrtalen NMI kultur och NRI fritid saknar utfall, då indexen inte längre tas fram inom ramen för medborgarundersökningen.

STYRTAL	SENASTE UTFALL	MÅLTAL 2021
NMI Kultur		58%
NRI Fritid		56%
Antal besökare på kommunens ungdomsgårdar	130	
Antal besökare på samtliga bibliotek	7 297	

Att erbjuda en hälsofrämjande, inkluderande och tillgänglig kultur- och fritidsverksamhet

Kultur i vård och omsorg lider fortfarande av störningar i verksamheten på grund av pandemin, men läget är inte lika allvarligt som under 2020. En ny aktör inom samarbetet, ABF, har tillkommit under

året, vilket skapar redundans och stabilitet på sikt. Studieförbunden väntas kunna leverera de verksamhetsvolymerna som planerats för året, om än med en del innehållsmässiga justeringar till följd av pandemin.

Flera planerade aktiviteter från studieförbund har inte kunnat genomföras på grund av pandemin. Förvaltningen har kompenserat med att arrangera en konsertturné i egen regi med Opera på Österbybruk samt ett par digitala konserter som visats på särskilt boende för äldre.

En grupp med ansvar för digitalisering på biblioteken arbetar med att marknadsföra e-boksutbudet. Informationsinsatser har funnits på biblioteken och på våra digitala kanaler. Det är möjligt att ”klicka sig vidare” på bibliotekets webb och hitta e-böcker och hur man lånar dem m.m. Även en biblioteksapp, ”Biblio-appen”, finns att nyttja för den som vill låna E-böcker direkt. Detta kräver dock tillgång till bibliotekskort och kod. Lånen av E-böcker har ökat under året.

Riktade hälsofrämjande aktiviteter för unga har gjorts, bl a med utflykt på höstlovet till Uppsala med bowling och mat för samtliga ungdomsgårdar. Konsert har hållits inom ”Kultur för alla” på Storbrunn.

Utifrån LUPPen har en åtgärdsplan tagits fram. Ungdomssamordnare har presenterat resultatet av LUPP-enkäten med syfte och en åtgärdsplan för kommunens nämnder och ledningsgrupp. Arbetet med åtgärderna utifrån LUPP-enkäten påbörjades hösten 2021 och fortlöper med flera informationsinsatser under 2022. Resultatet har skickats till ungdomarna via Unikum, It's learning, ungdomsappen och Instagram.

Kommunens ungdomsgårdar ska vara öppna och tillgängliga för alla inom målgruppen. Brunnens

verksamhet som riktar sig till funktionsvarierade är en del i detta. För att attrahera flera unga med funktionsvariation startades under hösten Unga Brunnen, i samarbete med Kulturskolan, "Funkiz goes Rock, sång, musik och dans". För att marknadsföra verksamheten i skolan, gruppboheter och daglig verksamhet har en film spelats in och distribuerats.

Styrtal	Senaste utfall	Måltal 2021
Medellivslängd		83,3

Att erbjuda en kultur- och fritidsverksamhet som präglas av delaktighet och uppmuntrar till engagemang

Detta mål har förvaltningen arbetat med på samma sätt som med målet "Att erbjuda en hälsofrämjande, inkluderande och tillgänglig kultur- och fritidsverksamhet". Utöver det har arbetsmarknadsenheten genomfört förberedande aktiviteter för personer med psykiska funktionshinder. Förberedande Spåret har dock påverkats mycket av Pandemin och har inte kunnat haft några gruppaktiviteter och mest varit på distans. Under pandemin har istället promenadträffar, digitala möten samt möten med handledare genomförts.

STYRTAL	SENASTE UTFALL	MÅLTAL 2021
Andel unga som svarat på LUPPen	-	-

Att erbjuda och främja arenor för bildning och lärande samt upplevelser som vidgar vyer, inspirerar och ger nya perspektiv

Målet är uppnått för året.

Att biblioteken upplevs som naturliga arenor för bildning och lärande (Bibliotek)

Under hösten 2021 har biblioteken kunnat genomföra många olika evenemang och de flesta med många nöjda besökare på de bibliotek där de ägt rum.

Exempel på programpunkter har varit "Kulturkväll - Hurra för demokratin", poesi, musik och kultur på Alunda Bibliotek, Den besvärliga Elin Wägnér med Ulrika Knutson i Östhammar, "Folk i rörelse: Vår demokratis historia" med Kjell Östberg i Österbybruk.

"Kura skymning" har genomförts på alla bibliotek tillsammans med Finska föreningen då årets tema var Åland och Finnmarken.

"Uppleva och Göra Hösten 2021" kom ut enligt plan och under hösten kunde en del av de aktiviteter och arrangemang som tidigare fått skjutas upp genomföras.

Ung Fritid har under året genomfört aktiviteter för nämndens prioriterade målgrupper barn och unga 7-20 år samt funktionsvarierade. Personer med funktionsvariationer har erbjudits aktiviteter på Brunnen och Unga Brunnen varje vecka efter målgruppens önskemål och för att prova på nya aktiviteter. Kultur för alla har genomförts med gemensamma konserter.

Under loven har utbudet av aktiviteter varit stort när det varit möjligt att genomföra.

Många medarbetare har under året deltagit i ett stort antal digitala utbildningar för att kunna driva utvecklingsarbetet framåt inom nämndens områden. En stor andel av medarbetarna har också deltagit i utbildning kring suicidprevention, "våga fråga".

Förvaltningen har per 31/8 - 2021 arrangerat 38 st arrangemang med tema hälsa, samhällsfrågor och vetenskap.

STYRTAL	SENASTE UTFALL	MÅLTAL 2021
Antal evenemang där hälsa, samhällsfrågor eller vetenskap är tema	38	35
Antal utlån av barn- och ungdomslitteratur	742	

Skapa en lärande inre organisation genom samarbeten och omvärldsspaning

Målet är uppnått för året.

Målet saknar dock styrtal och måltal. Målet tar sikte på att organisationen utvecklas i takt med sin samtid genom samarbeten och erfarenhetsutbyten dels internt dels externt. Omorganisationen i sig leder till bättre förutsättningar för erfarenhetsbaserat kunskapsutbyte bland de yrkesgrupper som återfinns i verksamhetsstödet. Utöver det så har ett trettiotal aktiviteter genomförts i målets riktning inom alla förvaltningens fyra sektorer. Kollegor delar erfarenheter inom alla yrkesområden och hjälper varandra till ny kunskap; detta sker löpande i strukturerade former men även spontant under pågående möten vilket är något vi värdesätter då det är ett betyg på att vi har nått en nivå där lärande inom organisationen sker naturligt. Att så många arbetar hemifrån har dock varit en utmaning när det kommer till att

knyta ihop verksamheten och se synergier. De digitala verktygen fyller en del av behovet men inte hela. Hela förvaltningen har höjt sin digitala kompetens under året vilket kommer att vara en fördel även i framtiden.

Ekonomiskt utfall

Året slutar med en avvikelse mot budget om 883 tkr. Året inleddes med stängda sportanläggningar som en följd av de restriktioner som fanns. Detta ledde till ett befarat intäktsbortfall. Detta i kombination med extra bidrag utbetalat till berättigade föreningar gjorde att de inledande prognoserna pekade mot underskott i årets resultat. Fokus blev då att hålla kostnadssidan på budget och se till att den inte skenade iväg. När året nu summeras kan konstateras att intäktsbortfallet avseende sportanläggningar inte blev så stort som befarades. Personalkostnaderna blev också betydligt lägre än budget. Det tillsammans ger att det blir ett mindre överskott för året. Värt att noteras att vid ordinarie bemanning hade budget hamnat i balans.

DRIFTREDOVISNING MNR	FUNKTION	UTFALL 2020	UTFALL 2021	BUDGET 2021	AVVIKEL- SE
SEKTOR SAMHÄLLE	Politisk verksamhet	-0,5	-0,3	-0,4	0,1
	Turistverksamhet	-0,2	-0,2	-0,2	0,0
	Miljö- och hälsa	-0,3	-0,3	-0,7	0,3
	Allmän fritidsverksamhet	-6,1	-5,6	-6,1	0,4
	Stöd t studieorg o allm ku	-5,9	-5,5	-5,6	0,1
	Bibliotek	-12,0	-12,5	-12,6	0,1
	Idrotts- och fritidsanlägg	-12,4	-12,9	-12,0	-0,9
	Ungas mötesplatser	-2,2	-2,5	-3,2	0,7
	Gemensamma verksamheter	0,0	0,0	0,0	0,0
NETTOKOSTNAD		-39,6	-39,9	-40,8	0,9

RESULTATRÄKNING MNR	2020	2021	BUGET 2021	AVVIKEL- SE
Intäkter	14,1	12,7	12,3	0,4
Kostnader	-52,3	-51,7	-52,1	0,4
Avkrivningar	-1,4	-1,0	-1,0	0,0
Verksamhetsn nettokostnad	-39,6	-39,9	-40,8	0,9
<i>varav personalkostnader</i>	-17,8	-16,7	-18,4	1,6
<i>varav lokalkostn</i>	-19,8	-20,0	-20,1	0,1
Finansposter	-0,2	-0,1	-0,2	0,0
Årets resultat	-39,8	-40,0	-40,9	0,9
Årsbudget	-40,0	-40,9	-40,9	0,0
AVVIKELSE	0,2	0,9	0,0	0,9

INVESTERINGSREDOVISNING MNR PROJEKT	BUDGET 2021	UTFALL 2021
7200 Ofördelat KFN	-0,9	0,0
7201 Utrustning till gym	-0,3	0,0
7202 Utebad, tillgänglighet	-0,3	-0,3
7205 Inventarier nytt bibliotek	-0,2	0,0
7206 Mer Öppet	-0,1	-0,1
7212 Elljussår ny belysning	-0,4	0,0
7417 Utrustning sporthallar	-0,3	0,0
7419 Låssystem och läsbyten	-0,5	0,0
SUMMA	-2,8	-0,4

Resultaträkning

MNKR		KOMMUN 2020	KOMMUN 2021	BUDGET 2021	AVVIKEL- SE 2021	KONCERN 2020	KONCERN 2021
Verksamhetens intäkter	Not 3,11	337,2	313,0	325,9	-13,0	556,5	536,2
Verksamhetens kostnader	Not 4,11	-1 558,5	-1 575,0	-1 599,1	24,1	-1 688,9	-1 721,2
Avskrivningar	Not 5	-80,2	-73,8	-67,9	-5,9	-122,6	-116,1
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER		-1 301,4	-1 335,8	-1 341,0	5,2	-1 255,1	-1 301,2
Skatteintäkter	Not 6	1 066,9	1 117,7	1 080,6	37,1	1 066,9	1 117,7
Generella statsbidrag o utjämning	Not 7	266,2	286,9	286,0	0,9	266,2	286,9
VERKSAMHETENS RESULTAT		31,7	68,8	25,6	43,2	78,1	103,5
Finansiella intäkter	Not 8	2,8	2,6	3,0	-0,4	2,9	0,7
Finansiella kostnader	Not 9	-1,9	-2,1	-12,9	10,8	-9,3	-5,9
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER		32,6	69,3	15,8	53,5	71,7	98,3
Extraordinära poster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ÅRETS RESULTAT		32,6	69,3	15,8	53,5	71,7	98,3

Balansräkning

MNKR		KOMMUN 2020	KOMMUN 2021	KONCERN 2020	KONCERN 2021
TILLGÅNGAR					
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR					
Immateriella anläggningstillgångar	not 12	8,6	4,8	8,6	4,8
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	not 13	1 170,5	1 259,6	2 315,3	2 535,8
Maskiner o inventarier	not 14	70,3	87,0	88,2	105,4
Övriga materiella anläggningstillgångar	not 15	0,0	-	0,0	0,0
Materiella anläggningstillgångar		1 240,8	1 346,6	2 403,5	2 641,2
Finansiella anläggningstillgångar	not 16	81,4	108,5	23,35	11,6
Summa anläggningstillgångar		1 330,8	1 459,9	2 435,4	2 657,6
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR					
Förråd/exploatering	not 18	1,0	0,9	1,0	0,9
Fordringar	not 19	96,5	172,8	123,5	193,4
Kassa och bank	not 21	188,4	101,3	210,9	101,3
Summa omsättningstillgångar		285,9	275,0	335,4	295,6
SUMMA TILLGÅNGAR		1 616,7	1 734,8	2 770,8	2 953,2

MNKR		KOMMUN 2020	KOMMUN 2021	KONCERN 2020	KONCERN 2021
EGET KAPITAL AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital	not 22				
Övrigt eget kapital		724,7	757,3	928,8	1 002,8
Resultatutjämningsreserv		22,3	22,3	22,3	22,3
Årets resultat		32,6	69,3	71,7	98,3
Övrigt eget kapital					-0,3
Summa eget kapital		779,6	848,9	1 025,1	1 123,1
AVSÄTTNINGAR					
Avsättningar för pension och likn. förpliktelser	not 23	26,4	26,1	26,4	26,1
Uppskjuten skatt		-	-	39,1	41,6
Övriga avsättningar	not 24	15,9	16,3	16,0	16,4
Summa avsättningar		42,3	42,4	81,5	84,1
SKULDER					
Långfristiga skulder	not 25	482,8	525,1	1 245,1	1 356,6
Kortfristiga skulder	not 26	312,0	318,4	419,1	389,5
Summa skulder		794,8	843,5	1 664,2	1 746,1
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		1 616,7	1 734,8	2 770,8	2 953,2
PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER					
PANTER OCH DÄRMED JÄMFÖRLIGA SÄKERHETER					
Ansvarsförbindelser					
Borgensåtagaden	not 27	813,3	808,3		
Pensionsförpliktelser som inte upptagits bland skulder eller avsättningar	not 28	428,8	415,6		
Övriga ansvarsförbindelser	not 29	-	-		
Finansiell leasing	not 30	-	Se not		

Kassaflödesanalys

MNKR		KOMMUN 2020	KOMMUN 2021	KONCERN 2020	KONCERN 2021
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat		32,6	69,3	71,7	98,3
Justering för ej likvidpåverkande poster	Not 31	77,8	75,9	104,4	117,0
Övriga likvidpåverkande poster	Not 31A	0,0		-2,7	-6,4
Poster som redovisas i annan sektion		0,0	1,3		16,4
Ökning (-)/minsk. (+) kortfristiga fordringar		69,4	-76,3	75,7	-82,1
Ökning (-)/minskning (+) förråd mm		-0,2	0,1	-0,2	-2,4
Ökning (+)/minsk. (-) kortfristiga skulder		39,7	6,4	-67,6	-11,0
KASSAFLÖDE FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN		110,4	146,6	181,3	129,8
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Invest. i immateriella anläggningstillgångar		0,0	0,0	1,3	0,0
Försälj. av immateriella anläggningstillgångar		0,0	0,0		
Investering i materiella anläggningstillgångar		-132,2	-117,2	-258,6	-263,6
Försälj. av materiella anläggningstillgångar		0,0	0,0	33,7	2,6
Investering i kommunkoncernföretag		0,0	-38,4		
Försäljning av kommunkoncernföretag		0,0	0,0		
Investering i finansiella anläggningstillgångar		-13,5	-2,2	-13,5	-2,2
Försälj. av finansiella anläggningstillgångar		4,6	13,5	-4,6	13,5
KASSAFLÖDE FRÅN INVESTERINGS-VERKSAMHETEN		-141,2	-144,3	-241,7	-249,7
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Nyupptagna lån		47,9	0,0	201	
Amortering av låneskulder		0,0	0,0		-7,1
Nyemission					36,8
Amortering av skulder för finansiell leasing		0,0	-19,6		-19,6
KASSAFLÖDE FRÅN FINANSIERINGS-VERKSAMHETEN		47,9	-19,6	209,1	10,2
ÅRETS KASSAFLÖDE		126,0	-87,1	148,7	-109,7
Likvida medel vid årets början		62,3	188,3	62,3	211,0
Likvida medel vid periodens slut		188,3	101,3	211,0	101,3

Noter

NOT1

REDOVISNINGSPRINCIPER

Östhammars kommuns årsredovisning är upprättad i enlighet med Lagen om kommunal bokföring och redovisning (lag 2018:597) samt de rekommendationer som är utfärdade av Rådet för kommunal redovisning (RKR). Avvikelser från rekommendationerna och förtydliganden av deras tillämpning redogörs för nedan. Redovisningsprinciperna är ändrade jämfört med årsredovisning 2020 gällande rubrikerna Leasing, Intäkter och Jämförelsestörande poster. Rubriken Driftredovisning är förtydligad.

Kommunkoncern

Kommunkoncernen består av följande företag

Östhammarshem. Är en stiftelse men kommunen har ett avgörande inflytande såsom borgensman.

Östhammar vatten 100 % ägarandel

Hargshamn 89 % ägarandel

Östhammars vård och omsorg AB och Östhammars industrifastigheter är avvecklade under 2020.

Östhammars kommun har mindre ägarandelar i ytterligare ett antal bolag.

Vissa raders innehåll i resultaträkning och balansräkning skiljer sig åt mellan kommunen och koncernbolagen. Dessa har vid koncernsammanställning flyttats om i enlighet med kommunens sammanställning.

Anläggningstillgångar.

Anläggningstillgångar är upptagna till anskaffningsvärde minskat med planenliga avskrivningar. Avskrivningstider för tillgångar redogörs för i not. Östhammar avviker från rekommendation i RKR 4 om komponentredovisning då enbart anskaffningar gjorda från 2015 är uppdelade i komponenter.

För äldre anläggningar anskaffade för 2015 saknas i stor utsträckning kännedom om vilka delar i en anläggning som representeras i bokfört värde. Då är bedömningen att uppdelning i komponenter inte är möjlig eftersom kunskap saknas om vilken komponent som utgör bokfört värde och uppdelning i komponenter då endast skulle baseras på gissningar. Då har avskrivningstiden som anläggning tidigare tilldelats fått vara kvar och komponenten fått beteckning ”övrig. Ränteutgifter för lån upptagna för att finansiera anskaffandet av anläggningstillgångar bokförs löpande i resultaträkningen.

Östhammar följer vad som rekommenderas i RKR R4 avseende inventarier av mindre värde.

Finansiella anläggningstillgångar

Bokfört värde på insatskapital i Kommuninvest motsvarar miniminivå för som krävs för medlemskap i Kommuninvest samt ursprunglig insats som betalades när kommunen blev medlem.

Leasing

Kommunen tillämpar delvis RKR 5. Kommunen har valt att redovisa lokallkontrakt med en årskostnad över 200 000 kr som finansiell leasing. Inga lokallkontrakt inom koncernen är redovisade som finansiell leasing. Samtliga leasingavtal gällande bilar redovisas som finansiell leasing. Övriga leasingavtal redovisas som operationella. Anledning till detta är att deras sammanlagda värde har en marginell påverkan på balansräkningen. På samma sätt är det svårt att bedöma om hyresavtal på små belopp är finansiell leasing. Leasade tillgångar redovisas på egna konton i bokföringen. Uppskattning av kommunen som finansiell leasegivare är inte gjord. Redovisning av finansiell leasing har inte gjorts tidigare.

Pensioner

Pensionsåtaganden för anställda redovisas enligt blandmodellen och är beräknade enligt RIPS

(SKR:s riktlinjer för pensionsberäkning). Kostnader, avsättningar och ansvarsförbindelser beräknas och uppskattas av kommunens pensionsadministratör. Samtliga pensionskostnader bokförs löpande.

Kommunens åtagande avseende förmånsbestämd tjänstepensionen (FÅP), inkomster över 7,5 basbelopp är försäkrad vilket innebär att de endast finns upptagen i resultaträkningen. Kostnaden för FÅP utgörs av under året fakturerat belopp då det bedöms vara mer korrekt än siffror som lämnas av pensionsadministratören. Prognosen beaktar inte kostnad för sk alternativa lösningar för berörd personalkategori. Osäkert om detta förfarande normeras i RKR 10. Överskottsfond hos försäkringsgivaren redogörs för i not.

Intäkter

Vissa erhållna statsbidrag har kommunen bedömt som riktade men av vad som senare framkommit genom uttalanden från RKR och SKR är dessa statsbidrag generella. Det gäller statsbidrag avseende äldreomsorg. Anledningen till kommunens hantering är att statsbidragen ifråga omfattades av ett ansökningsförfarande som hanterades på nämndnivå inom kommunen där kunskapen att skilja på generella och riktade bidrag saknas. Kommunen väljer att redovisa statsbidrag som ska återbetalas som en minskning av intäkter istället för en kostnad.

Driftredovisning

Driftredovisningen innehåller interna poster eftersom KF:s budgetbeslut omfattar interna poster. Interna poster är avstämnda och eliminerade på kommunnivå. Utfallet på driftredovisningens rad "verksamhetens nettokostnader" är densamma som resultaträkningens rad "verksamhetens nettokostnader". Resultaträkningens rader härleds genom att från driftredovisningen dra bort interna poster. Resultaträkning med enbart externa budgetposter saknas i KF:s budgetbeslut.

Kommungemensamma kostnader fördelas enligt schablon. Lokalkostnad fördelas genom internhyra. Alla anläggningstillgångar belastas med en internränta på 1,25 %. Samtliga lönekostnader belastas med löneomkostnadspålägg. Löneomkostnadspålägget uppgår till den procentsats som rekommenderas av SKR vilken inte överensstämmer med faktiskt redovisade löneskatter till Skatteverket.

Skatteintäkter

Skatteintäkter som bokförts utöver årets framgång av not. SKR:s decemberprognos har använts för att skatta slutavräkning för 2021.

Jämförelsestörande poster

Under 2020 betraktades kostnader och intäkter som uppkommit på grund av Corona-epidemin som jämförelsestörande. Under 2021 betraktas dessa inte som jämförelsestörande då det minskat betydligt. Detta har inte föranlett någon omräkning av 2020 års siffror

Uppställning och noter

Noterna har förändrad uppställning sen föregående år. 2020 års siffror är anpassade efter 2021 års uppställning för att bli jämförbara.

Resultaträkning, balansräkning och noter redovisas inte efter förvaltningsberättelsen då det bedömts att dessa uppgifter tilltalar en snävare krets av läsare. Därför har vi valt att lägga dessa sist i årsredovisningen för att underlätta läsningen för övriga läsare.

NOT 2

UPPSKATTNINGAR OCH BEDÖMNINGAR

Inga är gjorda

MNKR	KOMMUN 2020	KOMMUN 2021	KONCERN 2020	KONCERN 2021
Not 3a Verksamhetens intäkter				
Verksamhetens intäkter enligt driftredovisningen	726,7	873,3	615,2	589,3
avgår interna poster /elimineringar inom koncernen	-389,5	-560,3	-58,7	-53,2
Summa verksamhetens intäkter	337,2	313,0	556,5	536,2
varav				
Taxor och avgifter	92,4	97,9		
Bostads- lokalhyror och arrenden	32,3	32,6		
Bidrag och kostnadsersättning från staten	163,3	139,3		
EU-bidrag	-1,4	2,5		
Försäljning av verksamhet	25,3	25,8		
Försäljning av exploateringsfastigheter	0,9	1,4		
Reavinst vid avyttring av anläggningstillgångar	0,1	0,0		
Övriga intäkter	24,4	13,5		
Not 3b koncernens intäkter				
Östhammars kommun			337,2	313,0
Östhammarshem			166,3	165,1
Östhammar vatten AB			54,0	51,5
Hargs hamn AB			57,7	59,8
Elimineringar			-58,8	-53,2
			556,5	536,2
Not 4a Verksamhetens kostnader				
Verksamhetens kostnader enligt driftredovisningen	-1 947,9	-2 135,3	-1 747,6	-1 774,4
avgår interna poster /elimineringar inom koncernen	389,5	560,3	58,8	53,2
Summa verksamhetens kostnader	-1 558,5	-1 575,0	-1 688,9	-1 721,2
varav				
Personalkostnader inkl sociala avg.	-922,0	-953,3		
Pensionskostnader	-70,1	-77,9		
Lämnade bidrag	-31,8	-29,2		
Köp av huvudverksamhet	-200,0	-228,7		
Lokal- och markhyror	-56,6	-41,7		
Reaförlust vid avyttring av anläggningstillgångar	0,0	0,0		

MNKR	KOMMUN 2020	KOMMUN 2021	KONCERN 2020	KONCERN 2021
Bolagsskatt	0,0	0,0		
Övriga kostnader	-278,0	-244,2		
Not 4b koncerners kostnader				
Östhammars kommun			-1 558,5	-1 575,0
Östhammarshem			-95,9	-106,9
Östhammar vatten AB			-43,9	-43,0
Hargs hamn AB			-39,0	-41,2
Justering skatter och obeskattade reserver				-8,4
Elimineringar			58,8	53,2
			-1 678,5	-1 721,2
Not 5 Av- och nedskrivningar				
Avskrivning av imateriella tillgångar	-5,5	-4,0		-4,0
Avskrivning av fastigheter och anläggningar	-48,4	-48,2	-107,7	-86,1
Avskrivning leasde fastigheter och anläggningar		-7,2		-7,2
Avskrivning av inventarier	-11,3	-12,0		-16,2
Avskrivning av leasade tillgångar		-2,4		-2,4
Nedskrivningar av anl.tillgångar	-14,9		-14,9	-0,2
Summa av- och nedskrivningar	-80,2	-73,8	-122,6	-116,1
Not 6 Skatteintäkter	2020	2021	2020	2021
Preliminär kommunalskatt	1 089,5	1 088,7	1 089,5	1 088,7
Preliminär slutavräkning innevarande år	-15,9	25,4	-15,9	25,4
Slutavräkning föregående år, justering	-5,4	3,7	-5,4	3,7
Slutavräkning tidigare år	-1,3	0,0	-1,3	0,0
Övriga skatteintäkter				
Summa skatteintäkter	1 066,9	1 117,7	1 066,9	1 117,7
Not 7 Generella statsbidrag och utjämning				
Inkomstutjämning	174,9	181,4	174,9	181,4
Kostnadsutjämning	-22,6	-15,9	-22,6	-15,9
Regleringsbidrag/ avgift	22,7	66,0	22,7	66,0
Kommunal fastighetsavgift	62,7	68,6	62,7	68,6

MNKR	KOMMUN 2020	KOMMUN 2021	KONCERN 2020	KONCERN 2021
Bidrag/ Avgift för LSS utjämning	-16,6	-15,7	-16,6	-15,7
Övriga bidrag				
Generella bidrag från staten	45,1	2,4	45,1	2,4
Summa generella statsbidrag och utjämning	266,2	286,9	266,2	286,9
Not 8 Finansiella intäkter				
Utdelningar från koncernföretag				
Utdelning aktier och andelar	1,0	0,5	1,0	0,5
Intäkter från finansiella anläggningstillgångar				
Ränteintäkter	0,2	0,1	0,3	0,2
Kommunal borgensavgift	1,5	1,8	1,5	-
Övriga finansiella intäkter	0,1	0,1	0,1	
Summa finansiella intäkter	2,8	2,6	2,9	0,7
Not 9 Finansiella kostnader				
Räntekostnader	-1,6	-1,8	-9,1	-5,7
Kommunal borgensavgift				
Finansiell kostnad, förändring av pensionsavsättning				
Kostnader från finansiella anläggningstillgångar	-0,1		0,0	
Övriga finansiella kostnader	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Summa finansiella kostnader	-1,9	-2,1	-9,3	-5,9
Genomsnittlig upplåningsränta		0,41%		
Not 10 Extraordinära poster				
Not 11 Jämförelsestörande poster				
Not 12 Immateriella anläggningstillgångar				
Ingående anskaffningsvärde	31,8	27,6	31,8	27,6
Årets investeringar	0,5	0,2	0,5	0,2
Försäljningar				
Utrangeringar	-4,7		-4,7	
Omföringar				
Utgående anskaffningsvärde	27,6	27,9	27,6	27,9
Ingående ack. Avskrivningar	-16,3	-19,0	-16,3	-19,0
Värde av avyttringar och utrangeringar	2,8		2,8	

MNKR	KOMMUN 2020	KOMMUN 2021	KONCERN 2020	KONCERN 2021
Överföring från eller till annat slag av tillgång				
Årets avskrivningar	-5,5	-4,0	-5,5	-4,0
Utgående ack. Avskrivningar	-19,0	-23,0	-19,0	-23,0
Utgående redovisat värde	8,6	4,8	8,6	4,8
Avskrivningstid	3-5 år	3-5 år	3-5 år	3-5 år
Linjär avskrivningstid för alla immateriella tillgångar				
Not 13 Mark, byggnader, tekniska anläggningar				
Ingående anskaffningsvärde	1 904,0	1 991,4	3 466,7	3 683,4
Inköp	118,4	104,0	252,3	252,9
Försäljningar			-1,5	0,0
Utrangeringar	-31,0		-33,5	-5,6
Omföringar inkl finansiell leasing		40,5	-6,9	43,5
Utgående anskaffningsvärde	1 991,4	2 135,9	3 677,0	3 974,3
Ingående ack. Avskrivningar	-790,7	-820,9	-1 292,3	-1 345,4
Försäljningar			1,4	0,0
Utrangeringar	18,2	0,0	18,2	2,8
Omföringar			0,0	0,0
Årets avskrivningar	-48,4	-55,4	-89,0	-95,8
Utgående ack. Avskrivningar	-820,9	-876,3	-1 361,7	-1 438,4
Ingående ack. Nedskrivningar				
Försäljningar				
Utrangeringar				
Omföringar				
Årets nedskrivningar/återföring				
Utgående ack. Nedskrivningar				
Utgående redovisat värde	1 170,5	1 259,6	2 315,3	2 535,821
Avskrivningstider	10-50 år	10-50 år	10-100 år	10-100 år
Not 14 Maskiner och inventarier				
Ingående anskaffningsvärde	214,6	228,6	259,3	271,7
Inköp	14,1	13,7	15,9	16,3

MNKR	KOMMUN 2020	KOMMUN 2021	KONCERN 2020	KONCERN 2021
Försäljningar			-0,7	0,0
Utrangeringar			0,0	0,0
Omföringar inkl finansiell leasing		17,4	0,0	17,4
Utgående anskaffningsvärde	228,6	259,7	274,5	305,4
Ingående ack. Avskrivningar	-147,0	-158,4	-173,7	-183,7
Försäljningar			0,6	0,0
Utrangeringar			0,0	0,0
Omföringar			0,0	0,0
Årets avskrivningar	-11,3	-14,4	-13,2	-16,3
Utgående ack. Avskrivningar	-158,4	-172,8	-186,2	-200,1
Utgående redovisat värde	70,2	87,0	88,2	105,4
Avskrivningstider	3-20 år	3-20 år	3-20 år	3-20 år
Linjär avskrivning tillämpas för maskiner och inventarier				
Not 15 Övriga materiella tillgångar	-	-	-	-
Not 16 Finansiella anläggningstillgångar				
Aktier och andelar koncernföretag				
Hargs Hamn AB	44,6	83,0	-	-
Östhammars Vatten AB	10,0	10,0	-	-
Grundfondskapital Östhammarshem	4,3	4,3	-	-
Gästrike Vatten AB	0,5	0,5	0,5	0,5
SKL företag	0,0	0,0	0	0,0
Kommuninvest	8,2	10,4	8,2	10,4
Förlagsbevis Kommuninvest	0,0	0,0	0,0	0,0
Visit Östhammar AB	0,1	0,1	0,1	0,1
Övriga	0,1	0,1	1,4	0,5
Summa aktier och andelar koncernföretag	67,8	108,3	9,7	11,5
Bostadsrätter	0,1	0,1	0,1	0,1
Långfristig utlåning				
Lån till Trafikverket	13,5	0,0	13,5	0,0
Summa långfristig utlåning	13,5	0,0	13,5	0,0

MNKR	KOMMUN 2020	KOMMUN 2021	KONCERN 2020	KONCERN 2021
Summa finansiella anläggningstillgångar	81,4	108,4	23,3	11,6
Not 17 Bidrag till infrastruktur	-	-	-	-
Not 18 Förråd och exploateringsfastigheter				
Exploatering bostadstomter	1,0	0,9	1	0,9
Övriga förråd och lager	-	0,0	-	0,0
Summa förråd	1,0	0,9	1,0	0,9
Not 19 Fordringar				
Kundfordringar	20,7	15,5	38,7	33,5
Statsbidragfordringar	15,0	11,3		11,3
Upplupna kommunalskatteintäkter	63,1	97,0	63,1	97,0
Övriga kortfristiga fordringar	31,7	20,0	48,0	25,1
Upplupna intäkter och förutbetalda kostnader	36,9	28,9	36,9	30,9
Skuld dotterbolag deras andel av koncernkonto	-70,9	-	-61,9	-
Eliminering koncernintern fordran				-4,5
Summa fordringar	96,5	172,8	106,8	193,4
Not 20 Kortfristiga placeringar	-	-	-	-
Not 21 Kassa och bank				
Bank kommun	116,8	69,2	116,8	69,2
Bank förvaltade stiftelser	0,8	0,8	0,8	0,8
Bank dotterbolag	70,9	31,3	93,3	31,3
Summa kassa och bank	188,4	101,3	210,9	101,3
Not 22 Eget kapital				
Ingående balans eget kapital fastställd balansräkning	724,7	757,3	931,1	1 002,8
Resultatutjämningsreserv	22,3	22,3	22,3	22,3
Förändring obeskattade reserver BR			6,6	-0,3
Årets resultat	32,6	69,3	65,1	98,3
Summa eget kapital	779,6	848,9	1 025,1	1 123,1
Not 23 Avsättning till pensioner, Skandias beräkning	2020	2021	2020	2021
Ingående avsättning	29,1	26,4	29,1	26,4
Nyintjänad pension	-1,4	0,0	-1,4	0,0
Pensionsutbetalningar	-1,2	-1,1	-1,2	-1,1

MNKR	KOMMUN 2020	KOMMUN 2021	KONCERN 2020	KONCERN 2021
Ränte- och basbeloppsuppräknings	0,6	0,3	0,6	0,3
Förändring löneskatt	-0,5	-0,1	-0,5	-0,1
Övrigt	-0,2	0,5	-0,2	0,5
Summa utgående avsättning till pensioner	26,4	26,1	26,4	26,1
Not 24 Andra avsättningar				
Återställande av deponi	2020	2021	2020	2021
Ingående värde vid årets början	15,5	15,9	16,0	15,9
Nya avsättningar	0,4	0,4	-0,6	0,4
Utgående avsättning deponi	15,9	16,3	15,4	16,3

Avsättningen avser återställande av deponi samt efterbehandlingskontroll. Första delen av deponin beräknades att täckas 2017 till en beräknad utgift om 5,1 mnkr. Den andra delen beräknas täckas 2041.

Avsättning skadestånd VA-huvudman			0,6	0,4
Avsättning obeskattade reserver och uppskjuten skatt				
Redovisat värde vid årets början	-	-	35,4	30,3
Nya avsättningar	-	-	3,7	11,3
Utgående avsättning	0,0	0,0	39,1	42,0
Summa avsättningar	15,9	16,3	55,1	58,7
Not 25 Långfristiga skulder				
Lån i banker och kreditinstitut	470,0	470,0	1 206,5	1 275,4
Anslutningsavgifter och investeringsbidrag	11,5	11,0	37,2	37,0
Lånfristig leasingskuld		42,8		42,8
Övriga långfristiga skulder	1,3	1,3	1,3	1,3
Summa långfristiga skulder	482,8	525,2	1 245,0	1 356,6
Uppgifter om lång- och kortsiktig upplåning				
Genomsnittlig ränta		0,41%		
Lån som förfaller inom 0-1 år				
Lån som förfaller inom 1-3 år				
Lån som förfaller senare än 3 år	428,8	525,2		

MNKR	KOMMUN 2020	KOMMUN 2021	KONCERN 2020	KONCERN 2021
Not 26 Kortfristiga skulder				
Kortfristiga skulder till kunder och kreditinstitut	0,9	31,6		55,5
Skuld till Renhållningsverksamheten	4,2	2,2	4,2	2,2
Leverantörsskulder	95,5	87,6	118,3	124,5
Moms och punktskatter	3,1	2,0		3,1
Personalens skatter, avgifter och löneavdrag	16,2	14,3	16,2	14,3
Retroaktiva löner	6,2	6,2	6,2	6,2
Semesterlön	41,7	39,9	41,7	39,9
Kommunalskatteskulder	30,7	12,2	30,7	12,2
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	113,2	121,9	105,3	149,7
Övriga kortfristiga skulder	0,4	0,5	96,6	15,9
Eliminering koncernintern skuld				-5,0
Eliminering kassa koncernintern				-29,3
Summa kortfristiga skulder	312,0	318,4	419,1	389,5
Not 27 Pant och därmed jämförliga säkerheter				
Borgensåtagande kommunala bolag				
Stiftelsen Östhammarshem	539,2	539,2	539,2	539,2
Östhammar vatten AB	181,7	229,2	181,7	229,2
Hargs Hamn AB	87,9	35,4	87,9	35,4
Övriga borgensåtaganden				
Egna hem och småhus	0,2	0,2	0,2	0,2
Föreningar	4,8	4,8	4,8	4,8
Summa pant och därmed jämförliga säkerheter	813,8	808,8	813,8	808,8

”Östhammars kommun har i juni 2009 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 292 kommuner och regioner som per 2021-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Östhammars kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2020-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 501 229 801 864 kronor och totala tillgångar till 525 483 415 941 kronor. Östhammars kommuns andel av de totala förpliktelserna uppgick till 1 431 074 206 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 1 497 308 884 kronor.”

MNKR	KOMMUN 2020	KOMMUN 2021	KONCERN 2020	KONCERN 2021
Not 28 Pensionsförpliktelser som inte tagits upp som skuld eller avsättning				
Ingående ansvarsförbindelse	445,7	428,8		
Pensionsutbetalningar	-20,9	-20,8		
Nyintjänad pension	0,1	0,7		
Ränte- och basbeloppsuppräkning	10,3	5,7		
Förändring av löneskatten	-3,3	-2,6		
Ändring av försäkringstekniska grunder	-1,7	8,4		
Byte av tryggande	0,0	-1,4		
Övrigt	-1,3	-3,2		
Summa utgående ansvarsförbindelse	428,8	415,6		
Del av ansvarsförbindelsen som tryggats genom försäkring	47,1	59,6		
Utredningsgrad				
Värde på överskottsfond hos Skandia	3,8	14,9		
Antal visstidsförordnanden				
Politiker	3	3		
Tjänstemän	0	0		
Not 29 Övriga ansvarsförbindelser	-	-	-	-
Not 30 Finansiell leasing				
Fastigheter				
Totala minimileaseavgifter		44,4		
Nuvärde		43,3		
Därav betalt i år		13,2		
Därav att betala nästa år		13,0		
Därav att betala senare		18,2		
Maskiner och inventarier				
Totala minimileaseavgifter		15,0		
Nuvärde		14,6		
Därav betalt i år		2,4		
Därav att betala nästa år		5,1		
Därav att betala senare		7,5		

MNKR	KOMMUN 2020	KOMMUN 2021	KONCERN 2020	KONCERN 2021
Not 31 Justering för ej likviditetspåverkande poster				
Planenliga avskrivningar	65,2	73,8	-107,7	-116,1
Nedskrivningar av anl.tillgångar	14,9	0,0	-14,9	-
Gjorda avsättningar	0,4	0,4		-2,8
Återförda avsättningar	2,7	-0,3		-0,3
Resultat rehallningsverksamhet konto 62700		2,0		2,0
Not 31A Övriga likviditetspåverkande poster				
Aktivering av interna poster i investeringsredovisning		1,3		1,3
Not 32 Kostnad för revision				
Grunduppdrag	0,2	0,2		0,6
Övriga uppdrag	0,4	0,6		0,6
Förtroendevalda revisorer	0,2	0,2		0,2

Östhammars kommun

Stångörsgatan 10, Box 66 • 74221 Östhammar

Tel: 0173-860 00 • E-post: osthammardirekt@osthammar.se

Hemsida: www.osthammar.se • Orgnr: 212000-0290